

BERXWEDAN

HER TIŞT JI BO ENIYA RIZGARIYA NETEWA KURDISTAN

Yıl 8 / Sayı 109 / 15 Eylül 1990 / 2.50 DM

KÜRDİSTAN AYAKLANMAYA GİDİYOR!

- **Nusaybin esnafı tekrar kepenk kapattı**
- Kerboran ve Cizre'de halkın kitlesel başkaldırısı ancak askeri işgalle durdurulabildi
- **Batman'da şehit savaşçı Mehmet BİLEN'in cenaze merasiminde en az 4000 yurtsever yürüdü. Uludere-Şirîş köylüleri, Uludere-Şırnak yolunu barikat kurarak kapattılar**

☐ **Şehit Mahmut TANRIKULU Eylem Grubu, Diyarbakır'da Fatihpaşa polis karakolunu bastı. Karakol tahrip edildi, çok sayıda polis öldürüldü**

☐ Şırnak-Cudi ve Uludere Kato ve Hoze'de, büyük çarpışmalar. Cudi'de 30 asker öldürüldü

☐ **Nurhak ilçe merkezi basıldı, ilçe bölüğü roketlendi**

☐ ARGK, Pazarcık ilçesinde askeri devriyeye pusu kurdu

☐ **ERNK, Diyarbakır, Batman, Nusaybin, Cizre, Kerboran ve daha pekçok il ve ilçede peşpeşe bildiri dağıttı**

☐ Nusaybin'de 1 ajan, Çatak-Müks ve Eruh-Terhêm'de 3 korucu cezalandırıldı

☐ **Batman askeri havaalanında çıkan büyük yangında, roket deposu yandı**

☐ E-24 karayolunda Saklane köprüsü havaya uçuruldu

☐ **Malatya-Doğanşehir: Askeri malzeme taşıyan bir yük trenine yapılan başarılı gerilla sabotaj eylemi sonucunda, trenin birkaç vagonu tamamıyla tahrip edildi**

☐ Pazarcık'ta Orman İşletmesine ait bir şantiye gerillalar tarafından tahrip edildi

HABERLERİ 3-5. SAYFALARDA

Diyarbakır, Nusaybin, Kerboran, Şirvan, Genç, Pazarcık, Araban ve Hakkari'de çıkan çeşitli çarpışmalarda 21 ARGK savaşçısı kahramanca direniş içinde şehit, 1 savaşçı da yaralı olarak esir düştü

Kürdistan'da sömürgeci vahşete ölçü biçmek olanaksızlaştı

▶ **Cizre'de Abdurrahim Tanrıbilir adlı yurtsever işkencede katledildi**

▶ Uludere-Hilal'de Halit Benek adlı yurtsever Mala Bayrê çeteleri tarafından vahşice katledildi

▶ **Cizre'de Gürgin adlı yaşlı bir yurtsever, oğlu ARGK savaşçısı olduğu iddiasıyla özel tim elemanları tarafından evinde katledildi**

▶ Eruh'ta belirsiz bir mayına halka ait bir araç çarptı, içindekilerden 2 yurtsever yaşamını yitirdi

▶ **MİT, Muş-Zengök otelini ikinci defa bombaladı. Patlamada biri Batmanlı ve yurtsever, diğeri Adanalı olan 2 öğretmen parçalanarak can verdi**

▶ Kürdistan'da bir haftada gözaltına alınan ve tutuklananların sayısı 1000'i aştı. Hakkari, Van, Siirt, Şirvan, Eruh, Şırnak, Cizre, Nusaybin, Kerboran ve Pazarcık'ta yüzlerce yurtsever gözaltına alındı

▶ **Yeni sömürgeci yasa; ya korucu olacaksın, ya köyünü terk edeceksin ya da öleceksin. Siirt, Eruh, Şırnak ve Şirvan'da 10 köy daha boşaltıldı. Cudi'de yakılan köylerin ateşi Şırnak'tan seyrediliyor**

▶ Uludere-Şirîş köylüleri perişan, ama direniyorlar

▶ **Pervari-Hol ve Kal köylüleri çadırlarda aç ve perişan durumdalar**

---------- HABERLERİ 6-7. SAYFALARDA ----------

Helsinki görüşmesi neyin dönüm noktası?

Ortadoğu'da esmekte olan savaş rüzgarları dünyayı sarsmaya devam ederken, Finlandiya'nın başkenti Helsinki'de Sovyet lideri Gorbaçov ile ABD başkanı Bush arasında yeni bir görüşme gerçekleşti. Gorbaçov ile Bush arasında 9 Eylül günü yapılan bu görüşme, Bush'un başkan seçilişinden bu yana Malta ve Washington'dan sonra- gerçekleşen üçüncü görüşme oluyor. Diğerlerinden farklı olarak ABD başkanı Bush'un çağrısı ve önerisiyle gerçekleşen Helsinki buluşmasının gündemi de geçmişteki benzer toplantılardan farklılık arzetmekteydi. Bu kez gene dünya sorunları ya da iki ülke arasındaki ilişkiler değil, belli bir sorun, yani Körfez krizine çözüm bulma sorunu ağırlıklı olarak ele alınan konu oldu. Buna rağmen her iki taraftan da pek çok yetkili ve yorumcu, bu görüşmenin önemli bir dönüm noktası olacağını söylediler ve yazdılar. Gerçi geçmişteki benzer görüşmeler için de böyle nitelemeler yapmanın neredeyse bir alışkanlık haline getirildiği biliniyor. Ama yine de bu yorumlarda belli oranda gerçek payı olduğu söylenebilir. Çünkü hem Ortadoğu ve hem de genelde dünya için nasıl bir gelecek öngörüldüğü bu buluşmada daha belirgin olarak açığa çıkabilirdi. Nitekim Helsinki'de bu tutumlar adeta pratik bir sınavdan geçmiş oldu; özellikle Gorbaçov'un işbaşına geldiğinden bu yana bir arayış içinde bulunan Sovyetler tarafının yönelimi biraz daha netlik kazanmış oldu.

Helsinki görüşmesinin ana gün-

Devamı 16. sayfada

Almanya, İsviçre, Fransa, İsveç ve Avusturya'da Devrimci Birlik Platformu'nun düzenlediği "10. yıldönümünde Türk faşizmini protesto mitingleri"ne binlerce yurtsever, devrimci katıldı

Haberleri 8-9. sayfalarda

1960-1990 sürecinde Ortadoğu:
Türk egemenlik sisteminin bölge halklarına karşı konumu

Ortadoğu halkları kendi özgür iradeleriyle kendi kaderlerini çizemediklerinden gelecekleri üzerinde hep emperyalist sömürgeci güçler etkin oldu. Bu nedenle tarihlerini ve bölgedeki önemli gelişmeleri sıralarken, yine bu dış güçlerin bölgenin statükosunda yarattıkları temel değişiklikleri, bu değişikliklerin yaratıldığı zaman dilimlerini esas açısından aldık. Kaldı ki, bölgede fiili emperyalist işgal 1945'e kadar devam etti. Milli yönetimler, Arap aleminden başlamak üzere ancak 1956 Mısır subaylar hareketi ve iktidarından sonra gelişti. Bunu 1957'de Suriye'deki Milli yönetim ve 1961'de Baas ikti-

Devamı 12. sayfada

YJWK ÖRGÜTLENME SORUNUNU AŞMAK İÇİN KÜRDİSTAN KADINININ ÇOK GENİŞ DESTEĞİNE SAHİPTİR

14. sayfada

TC'nin Körfez'de savaş hazırlığı ve bunun burjuva basına, ekonomiye ve halka yansıması

11. sayfada

Gelecek vaadeden bir militandı

FİLİT ASLAN

1989 yılı atılımı şehitlerimizden **Salih (Filit ASLAN)** yoldaş, 1966 yılında, Van-Başkale ilçesinin Güroluk köyünde, geçimini hayvancılıkla yapan orta halli bir ailenin çocuğu olarak doğdu. Kalabalık bir ailenin ortanca çocuklarından biri olarak dünyaya gelen **Salih** yoldaşın yurtsever ve kendi deyimiyle sağlıklı bir aile ortamında yetişmesi, kişiliğinin daha küçüklükten güçlü özellikler edinmesine katkıda bulunur.

İlkokulu köyünde okuduktan sonra, Van-Merkez ilçede orta dereceli okullara gider. Daha küçük yaşta iken bir kan davasında babasını kaybetmenin ve içine girmiş oldukları kanlı çelişkinin ağırlığını yaşar. Bu olaylar O'nu düşündürücü gelişmeler olarak cereyan eder. Ticaret Lisesini bitirdikten sonra 1986 yılında, Dicle Üniversitesi Diyarbakır Meslek Yüksekokulu İşletme Bölümü'ne kaydını yapar. Kişilik yapısı olarak sürekli emek üretkeni olması gereği, tatillerde ailesine yardımcı olur. Okuduğu okulları başarı derecesiyle geçer. Başarılı bir öğrenci olma durumu, yüksekokuldan mezuniyet belgesini alana kadar devam eder.

Salih yoldaşın aile ve çevresinin yurtsever ve parti yanlısı olması, bazı akraba fertlerinin mücadele taraftarı olmalarından dolayı sömürgecilerce tutuklanıp zindanlara atılması gibi siyasal ortam, O'nun daha küçük yaşlarda yurtsever ve ulusal kurtuluşçu militan olarak yetişmesine yakından ve sıcağı sıcağına etki yapar. Bu yaşlarda nasıl onurlu bir yurtsever olarak yetiştiğini bir anket sorusuna verdiği cevapta şöyle dile getirir: *"Hayatım boyunca beni çok üzen olay, TC okullarında okuduğum sıralarda Türk burjuva çocuklarının bana 'Dağdan gelen bağdakini kovar' demeleriydi. Çünkü faşist Türk sömürgecilerinin Kürt halkı üzerinde yaptığı baskı, işkence, zulüm ve vahşetin tüm gerçekliği burada yatmaktaydı."* Yaşamda doğrudan tanık olduğu sömürgecilik koşulları, halkın içinde bulunduğu kötü ve geri durum, yöresel dengesizliklerin bile muazzam ölçüde olması; daha 1978'lerde babasının ölümü vesilesiyle tanıştığı anlamsız aşiret çelişki ve çatışmaları; ve nihayet, aile ve çevresine yurtsever ve PKK taraftarı oldukları gerekçesiyle yapılan sistemli baskılar, işkenceler, tutuklamalar, zindanlar, hatta bu gelişmelerde iğrenç bir şekilde sırıtarak büyük rol oynayan ihanet, **Salih** yoldaşı derinden düşünen bir beyin ve ulusal kinle biçinlenmiş yürekli bir militan olarak yetiştirir. O bütün bunlara es geçecek bir yaratılışta değildir. Aksine bütün bu gelişmeler ve hergün eylemlilikle gelişen ulusal kurtuluş savaşımızın sürekli etkisi, O'nun sorumluluk duygusu ve ölümüne fedakarlık özelliğini köklü bir şekilde geliştiriyor.

Salih yoldaş, 1982 yılında partimizin ilk olarak ülkeye geri dönüş yapıp savaş hazırlıklarına başladığı dönemde, bilinçli bir şekilde mücadeleden etkilenir ve sempati duymaya başlar. **Salih** yoldaş, partiyle hiç bir ilişkisi olmadığı halde, dolu yurtseverlik duygularıyla kendi başına mücadeleye hizmet etmeye, birşeyler yaratmaya çalışır. Kırsal alanda ve okulda kitleler arasında propaganda etkinliğinde bulunarak bu yönlü değer üretir ve giderek tanınır. Ayrıca işbirlikçi ve ajan faaliyete karşı da duyarlı davranır, bu faaliyeti yürütenleri tesbit etmeye çalışır.

1988 yılında kendi yöresinde parti faaliyetinin gelişmesiyle, Ekim ayında tanıştığı ilk partili yoldaş vasıtasıyla tereddütsüzce hemen saflara katılır. Yüksek okulu bitirdikten sonra muhasebeci olarak çalışmak ister. Ancak, parti saflarına katılmak için imkanlar doğduktan sonra bu isteminden vazgeçerek silahlı savaşımın içerisinde yerini alır.

Partiye katıldıktan sonra kendisinde tutulmaz bir coşku ve ruh rahatlığı hakimdir. *"Yaşamım boyunca beni en çok sevindiren olay; partili arkadaşlarla görüşüp, parti saflarına katılarak, düşmana karşı olan kinimi, onu topraklarımızdan söküp atmak için boşaltma imkanına kavuşmaktır"* derdi.

Parti saflarına katılışıyla birlikte mücadele konusundaki ciddiyeti, son derece uyumlu yaşamı ve basit-büyük, her göreve bütün benliğiyle koşmasıyla, hemen ilgi ve dikkatleri üzerine toplar, tüm arkadaşların sevgi ve saygısını kazanırdı. Parti yönetimi tarafından "Gelecek vaadeden bir arkadaş; O'na haketiği olanağı sunmak gerekir" yargısına varılarak kendisine bu temelde yaklaşılırdı. **'88-'89 Benavok Direniş Şehitleri Kış Dönemi Eğitim Devresi**'ne alınır. **Salih** yoldaş eğitime dört elle sarılır. Kendisini tek yönlü değil, hem askeri hem de siyasi yönden hazırlar. Pratiğin denek taşında sınanma sonucu, en çok yararlı olacağı alanı seçecektir. Çünkü, eğitim adayı **Salih** yoldaş, en doğal hakkı olan eğitiminden de parti çıkarları için fedakarlık yapmak zorunda kalacaktır. Henüz eğitimini tamamlamadan kışın ortasında (Ocak ayında) Çukurca alanına gidip faaliyet yürütmek için, parti tarihimizin bilinen Zağros yolculuğunda O da bulunur. Bu yolculukta diğer arkadaşların yanısıra kendisinin de ayağı soğuktan yanar. Kendisini bitirici zorluklar karşısında güçlü bir şekilde kanıtlaması bu yolculukta iyice açığa çıkar. **Salih** yoldaş, hiçbir sorun çıkarmadan, her türlü zorluğa sessizce ve ondan beklenecek bir büyüklükle göğüs gererek ölüm-kalım savaşı veren birliğe yardımcı olmak için bütün üstün fedakarlık özelliklerini konuşturur. Direngenliği sayesinde kendisini ayakta tutarak düşmeyen az sayıdaki arkadaştan biri olur. Ve gruba yardımcı olmak için her tarafa, her işe koşar. En önlerde yürür, yol açar arkadaşlarının biriken silahlarını bitkin düşünceye kadar taşır, ikide bir geride kalan yoldaşlarını bekleyerek, onların yanına koşar, düşen yoldaşlarına her türlü yardımı yapar. Kar çarpması sonucu gözleri ağrır, göremez ve yürüyemez duruma gelir. Ama yine kendisini toplu ölümden kurtarmak için kamp kurduğunda, kampın birçok işini, bazen ayakta kalan kişiler olarak başka bir yoldaşıyla beraber yapar. O döneme, partiye sunduğu değerlendirmesinde şöyle değiniyor: *"A... ve Ş... arkadaşların ayakkabıları ve çorapları buz tutmuştu, iki saat uğraştıktan sonra ayakkabılarını çıkarabildim. Tüm müdahalelerime rağmen arkadaşlar buz tutan çoraplarını çıkarmadılar ve öylece yattılar."*

Ancak bütün bunlar O'nun için sorun değildir. Aynı değerlendirmesinde belirttiği üzere, O'nu esas üzen şey: Parti görevini yerine getirememeleridir.

Salih yoldaş bu olaydan sonra, bir yoldaşıyla birlikte Başkale'ye gider iki yeni savaşçı çıkartırlar. Bu eylemin başarısı O'nun moral ve kendine güven duygusunu iyice arttırır.

Haziran 1989'da güvenilen ve umut beslenen bir militan olarak faaliyetlere yeni açılan Başkale alanına, bu sefer mücadeleyi uzun vadeli geliştirmek üzere bir mangalık kuvvetle, komutan yardımcısı sıfatıyla gider. İnanç ve umut sağlamlılığını, ruh büyüklüğü ve yüksek enerji gücüyle bütünleştirmiş olarak, alanda atılımın güçlü yaratılması için her şeyini ortaya koyar. Nitekim çalışmalar sonucu Başkale-Gürpınar sahasında atılım gerçekleştirilir ve çalışmalardan ürün alınır. Tahmin edilmeyen gelişmeler yaşanır; hareketlilik beklenenin de üstünde seyreder. Birliğin düşmanı zorlaması sonucu faşist ordu güçleri azgın yönelimler içine girerler. Bu ortamda düşmanla şiddetli çatışmalar içine girilir. Faaliyetlere yeni açılmış bir alan olmasına rağmen, askerlik yasasının uygulanmasıyla seri bir biçimde çok sayıda yeni savaşçı çıkartılır. İşte böylesi gelişmelere **Salih** yoldaş önce manga komutan yardımcısı, birliğin büyümesiyle birlikte sırasıyla takım ve bölük komutan yardımcılığı sıfatıyla ön planda rol oynar. Gerçekleşen 10'un üzerindeki bütün çatışma ve eylemlerde aktif olarak yer alır. Bütün savaşçı çıkarma faaliyetinde (75'i aşkın sayıda savaşçı çıkartılır) enerjik bir biçimde emek sarfeder, kitle içinde dopdolu bir yürek ve umutla propaganda-siyasal çalışma yapar. Birliğin uyumlu yaşamı ve faaliyetinde kendisini katalizör eder. Yeni alınan savaşçıların eğitim sorununa ciddi bir biçimde eğilerek sürekli onlarla ilgilenir. Bütün bu çabaları sonucu halk içinde etkisini duyurur, savaşçılarca en çok sevilip sayılan yoldaşlardan biri olur. Parti tarafından da, yönetim görevlerine hazırlanmak için davamızın yararını açısından umutla bakılan bir yoldaştır artık.

"En çok nefret ettiğim şey, Parti ortamında bir kişinin kendisini diğer arkadaşlardan daha üstün görmesidir", "Bir göreve gittiğimde, eğer o görevi yerine getirmezsem çok eziklik hissederim. Ayrıca yoldaşlarıma karşı sert davrandığım zaman, onları azarladığım zaman kendi şahsımdan nefret ederim"

O'na bu gücü veren bu derece sevilip-saygı duyulmasına neden olan şey: başta, derin yurtseverlik özelliği ve partiye olan büyük bağlılığıdır. Düşünen bir insan olarak Partinin tarihsel ve toplumsal gerçekliğini kavramış ve o temelde katılımını yapmıştır. Partinin askeri ve siyasi çizgisine son derece güvenmiş, bağlanmış ve ona dayanıp pratiğe yürüyerek öylesine başarılı olmuştur. Zaten yurtseverlik O'nun tüm ruhuna, zevklerine kadar işlemiştir. Kendisi bir anket sorusuna *"En çok sevdiğim isim Kürdistan, en çok sevdiğim renk kırmızıdır. Bu rengi bayrağımızda yer aldığı için bu kadar seviyorum"* diyerek, bu duygusunu anlamlı bir şekilde dile getirmektedir. Pratikte, fedakarlık, cesaret ve alçakgönüllülük O'nun en göze çarpan kişilik özellikleriydi. Her işe ufak bir sorun çıkarmadan gerçek bir parti emekçisi olarak koşar, başarıyla yerine getirirdi. Düşman karşısında, çatışma ve eylemlerde ise, bir adım geri atmaz, düşmanın üstüne üstüne gider ve başarılı savaş yeteneğiyle sonuç alırdı. Örgüt yaşamında kurallara harfiyen uyan disiplinli çalışmanın hemen göze çarpan örnek bir temsilcisiydi. Parti içi yaşamda her şeye karşı mütevazi yaklaşmak ve dürüstlük, O'nun adeta ikinci ismi gibiydi. Emek ve başarı sahibi olduğu halde, bazı sermayesiz militan taslaklarının aksine bununla böbürlenmez, yoldaşlarına daima sıcak bir sevgi-şefkat ve yardımseverlikle yanaşırdı. *"En çok nefret ettiğim şey, Parti ortamında bir kişinin kendisini diğer arkadaşlardan daha üstün görmesidir", "Bir göreve gittiğimde, eğer o görevi yerine getirmezsem çok eziklik hissederim. Ayrıca yoldaşlarıma karşı sert davrandığım zaman, onları azarladığım zaman kendi şahsımdan nefret ederim"* derdi. Canlı, konuşkan, insanlarla sürekli ilişki içinde olmayı seven, araştırma ve öğrenmede arzu sahibi mizacını ise şöyle ifade ederdi: *"Hayır, hiç yalnız kalmak istemem, hep insanlarla beraber olmak, tartışıp-konuşmak isterim."*

Salih yoldaş, sık sık dile getirdiği üzere, özellikle Botan'ın sıcak savaş alanlarında savaşmak ve bu pratik içinde kendisini iyi bir gerilla olarak yetiştirmek istiyordu. Öyle ki Botan rüyalarını bile süslüyordu.

Ve bu arzusu yerine geldi. Van alanındaki başarılı faaliyetlerinden sonra, Aralık 1989'da, silahlı savaşın gelişkin alanlarından Çukurca'ya gitti. O alandaki mücadelenin kazanımları içini sevinçle doldurdu ve coşkuyla hemen faaliyetlere adandı. Kış dönemine girildiğinden dolayı ilk elden, hazırlık çalışmalarında geçici bir birliğin komutanı olarak aktif bir şekilde yer aldı. Ancak bir talihsizlik olsa gerek, henüz mücadelesine doymadan, 1989 yılı kazanımlarının verdiği büyük moralle 1990 Atılımına köpüren bir coşkuyla hazırlanırken mayın tuzağına basması sonucu şehit düştü. Coşku, moral ve dolu umutlarını mücadele yoldaşlarına devrederek aramızdan ayrıldı. **Salih** yoldaş, şehit olduğu dakikalarda da son defa partiye ve mücadeleye ölümüne bağlılık, yüce yoldaşlık ilişkisi ve soğukkanlılığın, kendisine özgü yiğitliğiyle uyguladı. Vücudu parçalanmış yaralı halde kendisini taşıyan yoldaşının teri üzerine damladığından; *"Ayıp değil mi yoldaş, niye ağlıyorsun, hepimiz şehit olabiliriz, bu, biz devrimciler için doğal bir sonuç, üstüme ağlama"* diyerek, hayatının en son anlarında bile halkı, ülkesi ve mücadeleyi nasıl derinden yaşadığını gösterdi.

Gelecek vaadeden, adanmış bir militan. En çok sevdiği kırmızı renkli bayrağa sarılarak, en çok sevdiği Kürdistan'ın koynuna girdi. Kürdistan O'nu yaşatacaktır.

Mücadeleye olan görev ve sorumluluklarını, kısa yaşamında layıkıyla ve şerefle yerine getiren **Salih (Filit ASLAN)** yoldaş, partimiz ve halkımız tarafından hep anılacak ve yaşatılacaktır.

Mücadele arkadaşları

ERNK - Şehir Faaliyetleri Diyarbakır Bölge Temsilciliği'nin 23 Ağustos'ta dağıttığı bildiriyi yayınlıyoruz:

Değerli Yurtsever Kürdistan halkına!

Tarihimiz boyunca düşman hep bizimle oynadı, bizi kendi ülkemizde yaşamın en kötüsüne maruz bıraktı. Sürekli Kürdü Kürde kırdırttı. Kardeşi kardeşe düşman yaptı. Halkımızın en kutsal değer yargılarıyla oynadı. Namus, şeref ve dini duygularını ayaklar altına alması yetmiyormuş gibi en alçakça bir şekilde çıkar ve politik oyunlarının aracı durumuna getirdiler ve utanmadan bizi yok sayıp inkar ettiler. Bu şipşirin cennet gibi vatanımızı harabeye çevirdiler. Halkımızı akıl almaz insanlık dışı uygulamalara tabi tuttular. Tarihin hiç bir döneminde yaşanmamış en vahşiyane işkence ve baskı yöntemleriyle katliam üstüne katliam düzenlediler. Kendi ülkemizde bize esir hayatı yaşattılar. Zindanlara tıktılar, burada halkımızın en değerli evlatlarını katlettiler. Kadın, kız, yaşlı, çocuk demeden en iğrenç yöntemlerle herkesi baskı ve işkencelerden geçirdiler. Geçiriyorlar.

Değerli Yurtsever halkımız!

Bu insanca bir yaşam olamaz. Namuslu, şerefli ve onurlu yaşamın ölçütü bu değildir. Her **Kürdün**, her yurtseverin düşmanın dayatmak istediği bu yaşam tarzına, bu onursuzluğa dur demesi, karşı çıkması gerekir. Dağlarımızda, ovalarımızda, şehir ve kasabalarımızda ordulaşan halkımızın yiğit evlatları eylemden eyleme, baskından baskına giderken, kahramanca savaşıp şehit düşerken oturmak, seyirci kalmak "Ben Kürdüm","Ben yurtseverim" diyebilen hiç kimseye yakışmaz. Gerillaya destek vermek, güç vermek, bizzat katılmak, namusunu, şerefini, onurunu kurtarmanın biricik yoludur. İnsan olarak, halk olarak yaşamanın başka çıkar yolu yok. Dün biz Kürdüz diyemezken, bugün halk ordumuz ARGK başarıdan başarıya koşuyor. Büyük insan, proletarya ve halkımızın umudu, yaşam garantisi ve onun yaratıcı gücü büyük önder Başkan **APO**'nun komutasındaki savaş cephemiz bağımsızlık ve özgürlük türkülerini haykırıyor. Her gün düşmana yüzlere varan kayıplar verdiriyor. Kırsal alanda barınamaz, yaşıyamaz duruma gelen düşman tek çareyi şehirlere sığınmakta bulmuş. Ama o nereye kaçarsa kaçsın, nereye yerleşirse yerleşsin ülkemizde kalmayı direttiği müddetçe ordumuzun öldürücü darbesinden kurtulamayacaktır. Artık ülkemizde düşmana yaşam hakkı yok. **Kürdistan onlara mezar olacaktır!**

Dostlar, Yurtsever halkımız!

Irak Kuveyt'i işgal etti gerekçesiyle, ABD emperyalizmi ve onun işbirlikçileri ülkemizi silah deposu haline getirdiler. Halkımızın bir kez daha katledilmesi için yeni oyunlar, yeni senaryolar hazırlanıyor. Savaş için hazırlanan tüm plan ve programlar halkımızın kaderi üzerinedir. Plan "Irak'ı nasıl düşürelim" planı değil; "Kürdistan ulusal kurtuluş savaşını nasıl boğalım, nasıl engelleyelim, Kürt halkını nasıl katliamdan geçirelim" planıdır.

Değerli yurtseverler, dostlar!

Olası bir savaşta düşmanın oyunlarına gelme, onun bu kahpece oyunlarının aleti olma, seninle oynamasına müsaade etme.. Senin siyasal gücün ve kurtarıcı gücün PKK'nin, cephen ERNK'nin, ordun ARGK'nin emir ve talimatlarına göre hareket et! Düşmanın "Askere gel" çağrılarına uyma! Yanı başındaki gerillaya katıl ve silahını senin kaderinle oynayan düşmanın savaş gücüne çevir, kendini beş meteliğe satan yerli işbirlikçi ve ajan yapıya çevir! Düşmanın tüm bu oyun ve entrikalarını onun başına yık! Bundan böyle artık halkımızın kaderiyle oynanmayacağını öğret, dost düşman tüm dünyaya ilan olsun!

Vur gerilla vur, Kürdistan'ı kur!

Kürt hain ve işbirlikçileri!

Çeşitli nedenlerden dolayı düşmanın bir çok oyunlarına geldin. Vaatlerle kandırılıp satın alındın. Düşmanın paralı bir uşağı haline getirildin, halkına sırt çevirdin. Şunu bil ki, bu kahpece yaşamı sürdürmeye devam edersen halkımızın öldürücü balyozu altında can vermekten kurtulamazsın. Yol yakınken dön. Bu senin için son fırsattır. Yoksa düşmanla aynı mezarı paylaşma şerefsizliğinden hiç kimse kurtaramaz seni!

Vur gerilla vur, Kürdistan'ı kur!

Devletin subay, asker ve polisine!

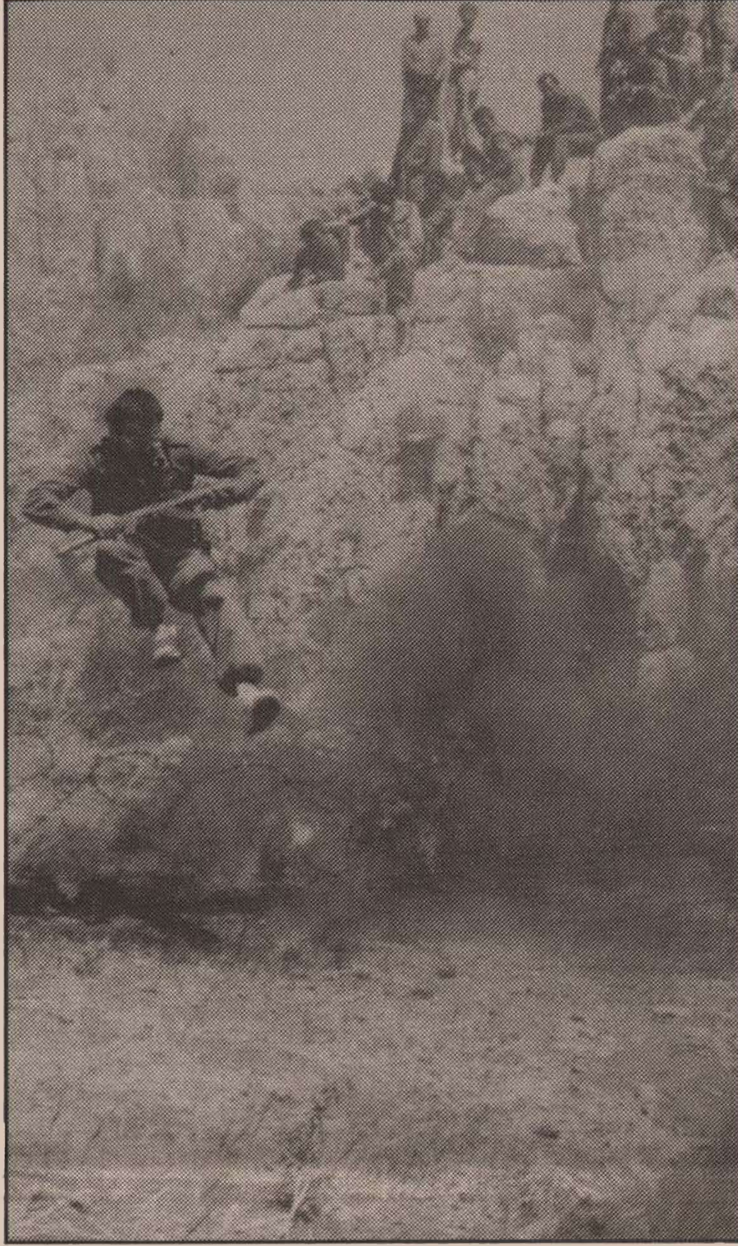
Şunu bil ki, devlet seni hem Türk ve hem de Kürt halkına karşı bir piyon olarak kullanıyor. Devlet senin devletin değil, bir avuç sermayedarın devletidir. Seni halkımıza karşı savaş gücü olarak kullanırken ölmüşsün, kalmışsın onun umurunda bile değil. Tek düşünceleri; varlıklarını korumak, egemenliklerini sürdürmektir. Kiminiz evli çocuk sahibi, kiminizin nişanlısının gözü yollarda, ana ve babalarınız, kardeşleriniz sizlere bir an evvel kavuşmanın özlemi ile yanıyorlar. Bir avuç sermayedarın çıkarı için ölmeye değer mi? Bırak başkası için savaşmayı, bir araç olma. Çekil git ülkemizden. Yoksa hiç bir güç seni kurtaramayacaktır. Halkımızın kabaran öfkesi seni bitirecek. Er geç gerillanın mitralyözüne hedef olacaksın. Aklın varsa, canını seviyorsan silahını bırakır "Ben bu işte yokum","Başkası için ölmek istemiyorum" der çeker gidersin.

Değerli dostlar, demokratlar, yurtseverler!

Tüm ayrılık ve düşmanlıklar bir yana bırakılmalı! Düşmanın istediği ve dayattığı bu yaşam tarzı yerle bir edilmeli! Zaman; bireysel, grup ve aşiret çekişmeleri zamanı değil; zaman, gün be gün biraz daha yakınlaşan halkımızın bağımsız ve özgür geleceğinin daha da yakınlaşmasını sağlamak için destek verme, güç verme, kendini katma zamanıdır. Oyalanmak, beklemek, ortada kalmak sadece düşmana hizmettir. Yalnız değilsin; ordulaşan bir halkız artık. Yarınlara umutla yürüyen bir halk.

Bağımsızlık ve özgürlük için, onurlu ve insanca bir yaşam için hep birlikte savaşacağız ve mutlaka kazanacağız.

Kürdistan Ayaklanmaya Gidiyor

Diyarbakır

Fatihpaşa polis karakoluna gerilla baskını. Kapıdaki 3 polis öldürüldü. Gerillalar karakolun içine girdi ve kendilerini izleyen 2 polisi de vurdular. Karakol baskınını izleyen günlerde şehir merkezinde kuşatılan 2 ARGK gerillası kahramanca direniş sonunda şehit düştüler. Şehit iki savaşçıdan Mehmet BİLEN'in Batman'daki cenaze merasiminde 4000'in üzerinde yurtsever yürüdü

1-2 Eylül gecesi saat 21.00 sıralarında şehrin Balıkçılarbaşı mevkisine yakın mesafede bulunan Fatihpaşa polis karakolu **"Şehit Mahmut TANRIKULU Eylem Grubu"** tarafından basıldı. Baskın sırasında karakolun giriş kapısında nöbet bekleyen 3 polis, gerillaların kurşunlarıyla vuruldu. 2'si olay yerinde, ağır yaralı üçüncüsü de kaldırıldığı hastanede öldü. Gerillalar, cezalandırılan polislerin silahlarından 1 adet MP-5'i de aldılar.

Baskının ikinci adımında 2 gerilla karakoldan içeri girerek içerdekileri kurşun yağmuruna tuttular, binayı terkettiklerinde içeriye yanıcı madde attılar.

Baskını gerçekleştiren savaşçılar, hızlı ama kademeli olarak slogan atarak karakoldan uzaklaştılar. Polislerden ikisi, sokak aralarında gerillaları izlemeye ve vurmaya yeltendi. Uzaklaşan 2 gerillayı arkadan koruyan diğer savaşçılar bu 2 polisi kurşun yağmuruna tuttular. Böylece ölen ve yaralanan polislerin sayısı arttı. Sömürgeciler açıklamalarında 2 polisin ölü, 1'inin de yaralı olduğunu söyledilerse de, kayıpları bu sayının çok üstündedir. Zira bir karakolda değil 3 polis, her zaman en az 10 polis mevcuttur. Öte yandan çarpışmanın büyük kesimi halkın gözleri önünde oldu. Baskını gözlemleyen halk, düşman kayıplarının fazla olduğu kanaatinde.

İntikam ve baskın eylemini başarıyla gerçekleştiren ve bunu Temmuz 1990 ayı içinde Kerboran-İvan çarpışmasında şehit düşen ARGK komutanlarından **Mahmut TANRIKULU** adına yaparak daha da anlamlandıran gerillalar kayıp vermeden ve slogan atarak izleyen halkın sevgi bakışları altında olay yerinden uzaklaştılar.

Bunu izleyen günlerde sömürgeciler Diyarbakır'daki tüm polis, ajan ve muhbir güçlerini harekete geçirdiler. Körce ve isabetsiz operasyonlara giriştiler. Amaçları birkaç yurtseveri katlederek, sorumluları cezalandırdık diyebilmekti. Çünkü, sömürgeciler Diyarbakır'da 14 Temmuz gecesi de ağır darbe yemiş ve çok sayıda polislerini yitirmişlerdi.

8 Eylül günü sömürgeciler, iki ARGK savaşçısını Hâl ile istasyon arasında kalan semtte bir apartman dairesinde kuşatmaya muaffak oldular. İki savaşçının içinde bulunduğu bina yüzlerce polis, özel tim ve çevik kuvvet elemanı tarafından kuşatıldı, havadan da helikopterler bu kuşatmayı takviye ettiler. Kuşatılan sadece bu bina değildi, tüm semt askeri kuşatma altına alınmıştı. Çarpışma iki saat sürdü. 2 gerilla son mermilerine kadar çarpıştılar. Son kalan cephanelerini kendilerine ayırdılar, kol-kola girdiler, devrime, halka, partiye ve şehitlere bağlılık sloganı attılar ve son bombalarıyla kendilerini vurarak, sömürgecileri sevinçten mahrum bıraktılar.

Sömürgeci caniler **Mehmet BİLEN (Seyitxan)** ve **Bayram DAMLAYICI** adlı iki savaşçının ölü bedenlerini kurşunlayarak, ne denli vahşi olduklarını bir daha sergilediler. Sömürge valisi, olaydan sonra 14 Temmuz ve 1 Eylül baskınlarının sorumlularının cezalandırıldığını ileri sürdü. Ancak halk gerçeği biliyor. 2 kahraman savaşçının eylem ve intikam silahının Diyarbakır'da hiç susmayacağından emin.

Şehit 2 savaşçıdan **Mehmet BİLEN, Mahsum KORKMAZ Akademisi**'nde eğitim görmüş ve Botan'da faaliyet yürütmüştü. Son 1 yıldır Silvan ve Diyarbakır'da ağırlıklı olarak şehir faaliyetleri içinde aktif olarak yeralıyordu.

Şehit gerillalardan **Mehmet BİLEN**'in cenazesi 8 Eylül günü gömülmek üzere Batman'a götürüldü. Çoğunluğu genç olan 4000'i aşkın yurtsever şehitlerini törenle kaldırmak istediler. Sosyal Sigortalar Hastanesi önünden hareket eden kitle çarşı merkezine doğru yürüdü. Yürüyüş kolu ilerledikçe sayı arttı. Polis, kitle Diyarbakır yolu kavşağına varmadan kalabalığı dağıtmak istedi Kitle polis barikatını aştı. Bu defa devreye panzerli çevik kuvvet sokuldu. Çarşıya giden geniş kavşağa varan kitleler yerlerine oturarak alkışlarla çevik kuvveti ve faşist sömürgeciliği protesto ettiler. Polisin provokasyonuna meydan vermeyen kitleler dağıldılar. Polis 10 kişiyi gözaltına aldıysa da bir gün sonra bırakmak zorunda kaldı.

Diyarbakır - Batman

ERNK Bölge Komitesi bildiri dağıttı. Diyarbakır ve Batman'da bombalı-teypli propaganda eylemleri yapıldı

23 Ağustos 1990 tarihinde halka dağıtılan ve direnişe çağrı mesajı taşıyan bildiri, teyp kasetine okunarak ve kasetin arkasına da saatli ses bombası yerleştirilerek Diyarbakır ve Batman'da halka yönelik propaganda yapıldı.

İlk eylem 24 Ağustos tarihinde Diyarbakır'da şehrin en işlek ve polisin sıkı kontrolünde olan yerlerden biri olan Balıkçılarbaşı üçyolunda gerçekleştirildi. Bombalı teyp tespit edilen noktaya yerleştirilip, düğmesine

basılarak alandan uzaklaşıldı.

Teypten yükselen "dikkat dikkat" anonsuyla kısa sürede halk teybin etrafında toplandı ve 10-15 dakika arasında teypten okunan bildiriyi dinlediler.

Eylemi haber alan Diyarbakır polisi alarma geçti. Çevre hemen kuşatma altına alındı, onlarca polis uzmanlarıyla birlikte teybin etrafını kuşattılar, korku ve panik içinde bombayı etkisiz duruma getiren polisler, halkın korkularını izlemesine mani olamadılar.

İkinci eylem ise 25 Ağustos günü saat 19.30'da Batman'da İstasyon Çay Bahçesi'nin yanında gerçekleştirildi. Polis eyleme erken müdahale etti. Fakat halkın olay yerine birikmesine ve teypten yükselen sesi dinlemesine mani olamadı. Halktan çok sayıda kişinin eylem yerine birikmesi, polis ile halk arasında itişmelere de yolaçtı.

Cizre

E-24 karayolu üzerindeki Saklane köprüsü tahrip edildi.

6 Eylül gecesi saat 21.00 sıralarında Irak'a giden ipek yolu üzerinde yeralan Ernabat (Çavuşlu) köyü yakınlarındaki Saklane köprüsü gövde ve ayaklarına bağlanan bombaların ateşlenmesiyle tahrip oldu. Patlama sesi tüm Cizre ilçe merkezinden işitildi. Köprü büyük ölçüde kullanılmaz duruma geldi.

Irak'a uygulanan ekonomik ambargodan sonra E-24 karayolu tümüyle askeri amaçlarla kullanılmaktaydı. Eylemden sonra sömürgeciler Mardin alanı boyunca yol üzerindeki köprüler etrafındaki askeri önlemlerini artırdılar. Bilhassa Dicle üzerindeki Cizre köprüsü ve Silopi ilçe sınırları içindeki Habur köprüsünün etrafı askeri birliklerle dolduruldu. Cephane konvoyları ise aşırı güvenlik önlemleri içinde aktarılıyor. Eylül ayının ilk haftasında sadece Silopi taburuna 60 cemse cephane aktarıldı.

Batman

Batman askeri havaalanında patlama ve yangın. Savaş uçaklarına monte edilen roket başlıkları patladı. Çok sayıda ölü ve yaralı var

Patlama ve yangın 13 Eylül günü meydana geldi. Bir anda yangın havaalanı depolarının çoğunu sardı. Sömürgeciler ertesi güne kadar yangını söndürmeye muaffak olamadılar.

Yangının Irak'a karşı havaalanına aktarılan NATO savaş uçaklarına takılan roketlerin kimyasal başlıklarının muhafaza edildiği büyük depolarda çıktığı belirtildi. İlk yangın ve patlama sonucu kaç kişinin öldüğü bilinmiyor. Sadece yangını söndürürken 15 kadar asker zehirlenerek hastaneye kaldırıldı. Yangın sırasında adı geçen kimyasal başlıklardan çoğu imha oldu. Ayrıca havaalanından yükselen kimyasal bulutun çevreyi, ekinleri ve insan sağlığını etkileme ihtimali de var.

Yangının ARGK savaşçıları ve ERNK'li yurtseverlerin sabotajı sonucu çıkarılıp çıkarılmadığı henüz öğrenilemedi.

Batman'da NATO için kullanılan askeri havaalanı dışında, küçük bir rafineri büyüklüğünde NATO uçak benzini depolama ve aktarma tesisleri de var. Körfez krizi nedeniyle Diyarbakır ve Batman askeri havaalanları özellikle önem kazandı. Muhtemel bir savaşta Irak'a hücumda kullanılması düşünülen ABD ve Türk savaş uçaklarının önemli bir kesimi Diyarbakır ve Batman askeri havaalanlarına konumlandırılmış.

Bu son yangın, Malatya-Doğanşehir tren sabotajı ve Cizre'deki köprü tahrip eylemiyle birlikte düşünüldüğünde, Türk devletinin tüm varlığının ulusal kurtuluş güçlerimizin sabotaj tehditi altında olduğunu gösteriyor.

Köyümüzü yıkanların fabrikalarını da biz yakmalıyız. İnsanlarımızı öldürenlerin tüm varlığına yönelmeliyiz. Bazen bir kibrit çakma bile milyarlarca liralık zararın doğmasını kaçınılmaz kılacaktır. Sömürgeci özel savaşı boşa çıkarmanın en etkili ve caydırıcı eylemlerinin başında askeri ve ekonomik düşman tesislerine karşı sabotaj olduğu iyi görülmelidir.

Şırnak-Uludere-Silopi

Cudi dağı ve Uludere'de büyük çarpışmalar oldu. Eylül ayının ilk haftasında Cudi'deki çarpışmalarda en az 30 düşman askeri öldürüldü. Uludere'de 3 ayrı noktada başlayan çarpışmalar 13-16 Eylül süresince devam etti.

Şırnak'tan aldığımız haberler şöyle: Ağustos ayının sonundan itibaren sömürgeci ordu büyük bir güçle Cudi'de operasyona başlar. Operasyonlar Şırnak'a vali atanmasından sonraya denk düşmektedir. Düşman birliklerinin başında vahşetiyle namlı Muzaffer binbaşı adlı faşist vardır. İki hafta devam eden operasyonlar sırasında köyler, ormanlar, meyve ağaçları ve tarlalardaki ürünler yakılır. Aldığımız haberlere göre en son Dikere, Bênavyan ve Dostkî köy ve alanları yakılır. Ancak sömürgeciler yine kendilerini başarılı görmezler. Cudi'den Uludere'nin Sêgirka (Şenoba) taburunu hedef alarak operasyon alanlarını geliştirirler. Bu operasyonlar sırasında ARGK birlikleri en az üç büyük çarpışmaya girerler. Şırnak'ta herkes çarpışmaları duyar. Bölgede konuştuğumuz bazı yurtseverler Zêrika köyü civarındaki çatışmada ölen en az 30 asker cesedi saydıklarını söylediler. Bu sayının çok daha fazla olduğu kesin. Sömürgeciler kayıplarını ve çarpışmaları ısrarla gizlediler. Öte yandan Mala Bayrê çetelerinin 15'i bu çarpışmalarda pasif kaldıkları gerekçesiyle mahkemeye verildiler. Cudi'de yakılan köy ve ormanların gür yangını tüm Şırnak'tan izlendi.

Uludere'de ise 13-16 Eylül tarihleri boyunca çarpışmalar meydana geldi. Bu çarpışmalardan biri Kato dağında, biri Şived köyünün arkasındaki Aval dağı, üçüncüsü ise Kelê Mamê dağında Şırnak'a yakın eteklerinde yer alan Hozê köyünün arkasındaki Kabranê dağında meydana geldi. En büyük çarpışma olan bu sonuncusu 16 Eylül günü de devam etti. Sömürgeciler çarpışma alanına helikopterlerle durmadan güç aktardılar. Bölgeden aldığımız haberlere göre gerillaların bu çarpışmalarda kayıpları olmadı. Sömürgeciler ise çarpışmalar ve kayıpları konusunda herhangi bir açıklama yapmadılar. Hastaneye sadece 1 asker ölüsü ve 1'i asker diğeri Mala Bayrê çetesi olan iki yaralı kaldırıldı. Aynı zamanlı 3 çarpışmanın olması ve gerillaların kayıplarının olmaması, ARGK'nin planlı bir saldırı gerçekleştirdiğini gösteriyor. Sömürgeciler kayıplarını ne kadar gizleseler de bu tür çarpışmalarda çok büyük kayıp verdiklerini herkes biliyor.

Ayrıca Ağustos ayının son haftasında Hilal köyü ve Kilaba (Uludere) ilçesinden en az 15 savaşçı daha ARGK birliklerine katıldı. Gerilla kaynaklarından ve bölgedeki **Koma Gel** (Halk Komiteleri) mensuplarından aldığımız haberlere göre, köy komiteleri, gençleri düzenli olarak ARGK'ye hazırlıyor ve sırası gelenlerin çoğunluğu gönüllü bir şekilde gerillaya katılıyor.

Nusaybin

ERNK'nin çağrısıyla tüm esnaf kepenk kapattı. Şehit 3 gerillanın cesetlerinin ailelerine verilmemesi ve Ömerli-Xirbê Baban köyündeki vahşet Nusaybin'i tekrar ayağa kaldırdı. Sömürgeciler kepenk kırdılar

3 Eylül gecesi Nusaybin'e yakın Cibiltînê (Yolindi) ile Xatxê köyü arasında meydana gelen çarpışmada 3 ARGK savaşçısı şehit düştü. Sömürgeci caniler cenazeleri Nusaybin'de kalan sahiplerine vermediler. Halk bu durumu duyunca tepki duydu. Öte yandan Xirbê Baban köyündeki sömürgeci vahşet halkın tepkisini doruğa çıkardı.

ERNK Bölge Komitesi, durumu değerlendirdi ve halkı, tepkiyi somut biçimlerde yansıtmaya çağırdı. 5 Eylül akşamı saat 17.00'den başlamak üzere 2 günlük kepenk kapatma kararı alındı. Karar sözlü olarak tüm esnafa iletildi. Yurtseverler ev ev dolaşarak kararı herkese duyurdular. Kararlaştırılan saatte tüm esnaf karara uyarak dükkanlarını kapattı. 6 Eylül sabahı Nusaybin'in 2500'den fazla sayıdaki tüm dükkanlarının kepengi inmişti. ERNK semt komiteleri, mahallelerde bildiri dağıtarak ve halkı hazırlayarak eylemin muhtemel gelişim yönüne göre önlemler aldılar.

Aynı gün saat 11.00'den itibaren özel tim ve çevik kuvvet ellerinde levyeler ve diğer kırıcı aletlerle dükkanların kepenk, cam ve kapılarını kırmaya başladılar. Batman'da olan tekrarlanıyordu. Kapalı çarşı ya da kaçakçılar çarşısındaki dükkanların kıymetli eşyaları dağıtılınca, bazı esnaflar zorunlu olarak dükkanlarını açtılar. Ancak sırasını aşan dükkanını tekrar kapatıyordu. Sömürgeciler tehdit ve kırmalarla akşama kadar ancak 100 dükkanı açmayı becerdiler. Özel tim ve çevik kuvvet dükkanları zorla açarken, 2000'in üstünde asker de ilçeyi kuşatmaya aldı. Belli ki sömürgeciler, provokasyona ve katliama hazırlanıyordu. Nitekim kepenk kapatma eylemi sırasında esnaf ve diğer kesimlerden 80 dolaylarında yurtsever gözaltına alındı. Bir ara özel tim ve çevik kuvvet, halkın belediyenin soğuk hava depolarındaki peynirlerine saldırdı. Bu da provokasyonun diğer bir biçimiydi. Halk belediye önünde toplanarak durumu protesto etti ve talanı önledi.

Eylem sırasında gazeteciler ilçeye gelmek ve gelişmeleri görüntülemek istediler. Özel tim, gazetecileri önledi. Sömürgeci yetkililer açıklamalarında kepenk kapatma eylemini yalanladılar. Irak'la ticaretin kesik olması nedeniyle bir kısım esnafın dükkanlarını kapattığını ileri sürdüler.

Ancak eylemi BBC haber olarak verdi ve eylem Türk burjuva gazetelerine de yansıdı. Kaldı ki tüm Kürdistan eylemi zaten anında duymuştu.

Sömürgeciler eylemin komşu ilçelere yansımaması için olağanüstü önlem aldılar. Cizre'de yurtseverler bir korsan gösteri planlamışlardı, bunu sezinleyen sömürgeciler, tüm cadde ve sokakları tuttular.

Kerboran

Çarpışmada 3 ARGK savaşçısı şehit düştü. Kerboran tekrar kitlesel direnişe kalktı. Sömürgeciler ilçeyi askerle doldurarak kepenk kapatma eylemini durdurdular

Kerboran'ın Xirbêkan ile Marana (Yılmaz) köyleri arasında meydana gelen çarpışmada **Agit, Kazım** (Nusaybinli) ve **Serhat** (Kerboranlı) adlarındaki 3 ARGK savaşçısı kahramanca direnişte şehit düştüler.

Çarpışmanın detaylarını tam bilmemekle birlikte, bölgeden yurtseverlerden aldığımız haberlere göre, şehit düşen 3 gerilla bir görev gereği ana birliklerinden ayrılmışlar, ihbarları yapılmış, sömürgeciler üstün kuvvetlerle etraflarını kuşatmış. Çarpışmada düşman kayıplarını gizledi. Sabahın erken saatlerinde Kerboran'a getirilen 3 savaşçının cesetleri halka teslim edilmedi. Bu durum halkın büyük tepkisine yolaçtı.

Kerboran halkı, ERNK Bölge Komitesi'nin çağrısıyla 14 Eylül'de kitlesel eyleme kalkmaya karar verdi. Aynı gün kepenkler kapatılacaktı ve bu eylem gösterilerle beslenecekti.

Eylemin hazırlıklarını farkeden sömürgeci düşman 14 Eylül sabahın erken saatlerinden itibaren ilçenin etrafını kuşatmaya ve merkezi asker ve özel timle doldurmaya başladılar. Sömürgeciler o kadar güç yığdılar ki asker sayısı neredeyse halkın sayısını geçiyordu.

Sabah saatleriyle birlikte askerler dükkanları zorla açmaya başladılar. Bunun üzerine esnaf aralarında verdikleri karar sonucu dükkanları açmaya başladılar. Bu arada esnaftan 4 yurtsever de gözaltına alındı. Akibetleri hakkında elimize henüz bir bilgi geçmiş değil. Şoförler de sömürgeci baskıyı protesto etmek amacıyla bir günlüğüne Midyat ve köylere olan seferlere çıkmadı.

Kerboran'da kepenk kapatma eylemi şimdilik durdurulmasına rağmen halkın kitlesel direnişe yönelik talebi artıyor. Sömürgeciler aşırı güç yığarak şimdilik kitlesel eylemleri sınırlayabiliyorlar. Ancak uyanan ve direnen halk gerçeğimiz, her türlü engeli aşacak güçtedir. Halkın, düşmanın aşırı taleplerine rağmen daha gür bağıracağı kesindir.

Maraş-Antep-Malatya

Nurhak ilçesi basıldı, ilçe bölüğü roketlendi. Pazarcık yakınlarında petrol boru hattını koruyan devriye birliğine pusu kuruldu. Pazarcık-Ulubaşlı köyündeki Orman İşletme Müdürlüğü'ne ait depo yakıldı. Malatya-Doğanşehir'de cephane taşıyan bir yük trenine sabotaj yapıldı. Pazarcık-Narlı ve Araban'daki çarpışmalarda 3 ARGK gerillası şehit düştü.

16 Ağustos gecesi Maraş'ın yeni ilçe olan Nurhak kazası ARGK birliği tarafından basıldı. Kazadaki askeri bölük binası gerillalar tarafından roketlendi. Eylemi gerçekleştiren gerillalara atfen aldığımız haberlere göre, roketlerden biri binanın içinde infilak ediyor ve 7 dolayında asker ağır yaralanıyor.

Baskından sonra sömürgeciler günlerce ilçeye abluka uyguluyorlar, giriş ve çıkışı yasaklıyorlar, baskın basına da yansıtılmıyor. Bu yüzden hem düşmanın kesin kayıpları öğrenilemedi ve hem de baskın haberi gazetemize çok geç ulaştı.

31 Ağustos günü Narlı yakınlarında sömürgeci ordu güçleriyle meydana gelen çarpışmada birinin adı **Hasan BAŞÇI** olan 2 ARGK savaşçısı şehit düştü.

Bu olaydan iki gün sonra İskenderun'a giden petrol boru hattını korumak amacıyla devriye gezen bir düşman askeri kolu pusuya düşürüldü. Düşman kayıplarını gizlemekle birlikte gerilla kaynakları düşmanın kayıplarını ölü ya da yaralı toplam 9 asker olarak verdi.

Benzer bir çatışma da Araban'ın Aşağıgüzey köyü civarında oldu. Bu çarpışmada da 1 gerilla şehit düştü.

28-29 Ağustos gecesi Pazarcık'a bağlı Ulubaşlı köyündeki Orman İşletmesi'ne ait depoya baskın düzenleyen ARGK gerillaları, depo bekçisinin silahını aldılar ve tomrukları ateşe verdiler. Sömürgecilerin bu gerilla eylemi sonundaki kayıpları milyonlarca lira oldu.

2-3 Eylül gecesi ise bu defa Malatya'nın Doğanşehir ilçesi Polatdere köyü civarında askeri cephane taşıyan bir yük treni gerillaların saldırısına uğradı. Saldırıda yük treni büyük ölçüde hasar gördü.

Böylece Antep, Maraş ve Adıyaman bölgeleri son bir aydır çok yoğun gerilla eylemleri ve faaliyetlerine sahne oldu. Düşman, eylemleri ve sonuçlarını gizlerken çarpışmada öldürülen iki gerillayı öne aldı ve haber haline getirdi. Ancak bir kısmını alabildiğimiz gerilla eylemleri gösteriyor ki, gerçek durum düşmanın yansıttığının tam tersidir. Kaldı ki her biri bir eylem olan köy toplantılarını ve diğer siyasal çalışmayı haberleyemiyoruz bile. Adı geçen bölgelerde de gerillanın çalışmasının ağırlığı siyasaldır. Bu yüzden gerilla birimleri sık sık bölünmekte, birkaç kişiden oluşan küçük gruplar, kısmi bazı görevler için şehir ya da köylere girmek zorunda kalmaktalar. Bu yoğun pratik kaçınılmaz olarak zaman zaman gerillaları uygun olmayan koşullarda çarpışmalara itebiliyor.

Şirvan

Köy toplantısını çeteler kurşunladı, 1 ARGK savaşçısı şehit oldu. Pira Semanê'de düşman pususuna düşen 11 kişilik ARGK birliğinden 8 savaşçı şehit düştü.

28 Ağustos akşamı Gundêdîzan (Özyurt) köyüne giden ulusal kurtuluş gerillalarımız, köyde bir toplantı gerçekleştirmek istediler. Köyün silah alan 15 korucusu bulunmaktaydı. Gerillaların amacı, köylülerin huzurunda korucularla da konuşmak ve onları silah bırakmaya ikna etmekti. Nitekim, korucuların bir kesimi gerillaların çağrısına uyup toplantıya katıldılar.

Daha toplantı başlamadan gizlenen koruculardan biri gerillaları ve toplantıyı kurşun yağmuruna tuttu. Gerillalardan biri ağır yara aldı. Bunun üzerine diğer gerillalar kendilerini ve köylüleri korumak ve ateş eden haini cezalandırmak için ateş edilen evi roketlediler. Bu mukabele ateşi sonunda hainin evinden 4 kişi öldü.

Kadın ve çocukların ölmesinden dolayı çevrede kimse gerillaları suçlamadı, herkes ailesini kendisine siper ederek rastgele ateş eden haini suçladı.

Yaralı gerilla arkadaşları tarafından köyden uzaklaştırılırken, kan kaybından yolda şehit düştü.

İkinci ve asıl büyük çarpışma 13 Eylül günü meydana geldi. Bölgede aldığımız haberlere göre çarpışma Botan Suyu üzerindeki Pira Semanê köprüsü ile Gundêkevir (Taşlı) köyü arasında meydana geldi. Gerillaların varlığı bu köyden bazı hainler tarafından sömürgecilere ihbar edildi. Sömürgeciler vadiye çok sayıda güç aktardılar. Vadi roketlerle saatlerce bombalandı, helikopterlerden de bombalar atıldı. Gün boyu helikopterler Siirt ile vadi arasında gidip geldiler.

Ancak 3 gerilla düşman kuşatmasını yarabildi. Geriye kalan 8 ulusal kurtuluş savaşçısı kahramanca savaşarak şehit düştü. Çarpışmada düşmanın kayıpları öğrenilemedi.

Bölgeden yurtseverlerden aldığımız emin haberlere göre Gundêkevir çeteleri bu katliamda büyük rol oynadılar. Hatta aralarından bazılarının gerillalara önce yemek getirdiği sonra ihbar yaptığı söylenmekte. Gundêkevir köylüleri aslen Sürkê göçerleri olup, 1985 Mart'ında üç HRK savaşçısının şehit olması, üçünün de yaralı olarak düşmana esir düşmesi olayında temel rol oynayan Hürmüzlü hain Remê Şerîk'in akrabalarıdır.

Bölgedeki çarpışma bu kadarla da sınırlı kalmadı. 14 ve 15 Eylül günleri de bölgede çarpışmalar oldu. Çarpışmalar Botan'ın öteki yakasına Pervari mıntıkasına da yayıldı. Şırnak, Uludere, Eruh, Mardin ve Adıyaman-Maraş'taki yoğun çarpışmalar ve şehirlerdeki patlamaya gebe direniş potansiyeliyle Kürdistan, kavranmada güçlük çekilmeyecek bir ayaklanma sürecinde hızla yol alıyor.

Nusaybin-Savur

13 Mart Savur katliamında rol alan bir ajan cezalandırıldı

13 Mart 1990 tarihinde Savur alanında meydana gelen ve 13 ARGK savaşçısının şehit olmasıyla sonuçlanan olayda yer alan ajanlardan biri olan Çolo lakaplı Hasan Kerimoğlu, ARGK'ye bağlı intikam gerillaları tarafından 27 Ağustos günü yargılanarak kurşuna dizildi. Cezalandırılan ajanın taksisi de gerillalar tarafından yakıldı.

Çatak

10-12 Eylül arasında Müks (Bahçesaray) nahiyesi yakınlarında 2 köy korucusu ölümle cezalandırıldı. Gerillalar 1 korucuyu da birlikte götürdüler.

Öte yandan bölgeden aldığımız haberlere göre yaz aylarında bölgeye aktarılan Bolu ve Kayseri komando tugaylarına dahil hava indirme komando birlikleri, Çatak'tan Irak hududuna doğru kaydırılmaktadırlar.

Genç

Sömürgeci ordu güçleriyle çarpışmada 1 ARGK savaşçısı şehit düştü

27 Ağustos gecesi Genç'in Suveren nahiyesi yakınlarında sömürgeci güçlerle çarpışmaya giren ulusal kurtuluş gerillalarımızdan biri şehit düştü. Çarpışmanın detaylarını, şehit savaşçının kimliğini ve çarpışmada düşmanın kayıplarını henüz öğrenemedik.

Hakkari

1 ARGK gerillası çarpışmada yaralı olarak esir düştü

Düşmana yaralı olarak esir düşen savaşçı Çukurca'nın Aşağı Pinyaniş aşiretinden **Adem Taş**'a ağır işkenceler yapıldı. Esir savaşçının ağır yaralı durumuna rağmen, bir yaralıya işkence yapacak kadar sadistleşen sömürgecilere karşı gösterdiği büyük direniş bölgede tüm yurtseverlerin dilinde. Savaş yasaları, esirlere tıbbi müdahaleyi zorunlu kılıyor ve hasta birinin sorguya alınmasını yasaklıyor. Türk sömürgecileri ise kişinin yaralı olmasını sorguda bir avantaj olarak değerlendiriyor.

Eruh

Terhêm (Bayramlı) köyünde eski korucu, ajan Abdulkerim Pişkin, gerillalar tarafından kurşuna dizildi. Sömürgeciler bu eylemden sonra köyü boşalttılar ve çok sayıda köylüyü gözaltına aldılar.

Gazetemize ulaştığı ölçüde yurtsever kitlemize ARGK'nin eylem ve diğer faaliyet haberlerini mümkün olduğu kadar erken ulaştırmak istiyoruz. Bazen mevcut haber toplama olanaklarımızı aşan nedenlerden haberleri geç vermek durumunda kalıyoruz. Nitekim, **ARGK Serhed Eyalet Komutanlığı 1. Bölge Gücü**'nün 2 Temmuz 1990 tarihinde yayınladığı Haziran 1990 ayına ait elimize yeni ulaşan eylem bilançosunu olduğu gibi yayınlıyoruz:

1. Bölge Gücümüzün 1 - 30 Haziran 1990 tarihlerinde gerçekleştirdiği eylemler

1- 4.6.1990 günü önceden saptanan bir plan doğrultusunda, saptanan bir hedefe yönelik olarak Doğubeyazıt'ın Çiftlik köyüne baskın düzenlendi. Bu baskında; muhtara ait 1 adet telsiz, eski muhtara ait 1 adet telefon, çetelerden Mehmet Öztürk'e ait 1 adet G-1 silahı ve bu silaha ait 5 adet mermi dolu şarjöre el konuldu.

Eylemi haber alan ve köye girmek isteyen yaya düşman birliği, yol kesen grubumuz tarafından pusuya düşürüldü. Düşman kayıplarını gizledi.

Akşam saat 7.00'de gerçekleştirilen baskından sonra köy okulunda köylülerle toplantı yapıldı, bu toplantıda düşmanın uygulamaları teşhir edildi. Okul ve sağlık ocağı tahrip edildi. Köy çocukları okuldaki bir çok malzemeye el koydular. Daha toplantı bitmediğinden askerlere pusu atıldığından okul yakılmadı.

2- 12.6.1990'da sömürgecilerin kullandığı bir yola mayın döşendi. Mayına bir askeri araç çarptı. Düşmanın kayıpları hakkında kesin bilgi alınamadı.

3- 13.6.1990 günü Doğubeyazıt'ın Şêxmîrzê köyünde üslenen ve köy etrafına pusu atan bir düşman birliğine, bir grup gerillamız baskın düzenledi. Düşman kayıplarını gizlemesine rağmen, köylüler 2 ağır yaralıyı görmüşler.

4- 19.6.1990 günü Doğubeyazıt'ın Örtülü köyünde kızını bir düşman astsubayına veren ve evi de bu astsubay tarafından sürekli kullanılan Hüseyine Kadir ve kızı cezalandırıldı. Eylemin halk üzerinde büyük ve olumlu etkisi oldu.

5- 21.6.1990 tarihinde Doğubeyazıt'ın Dumo köyünde Kemal Bozboğa adlı çetenin evine baskın düzenlendi. Baskında bu çeteye ait 1 adet silah ve 4 dolu şarjörü ile 1 adet telsize elkonuldu. Baskın sırasında köy okulu da yakıldı.

6- 27.06.1990 günü Diyadin-Tendürek dağlarında operasyona çıkan bir düşman birliği saat 14.30 sıralarında pusuya düşürüldü. Düşman kayıplarını 4 hafif yaralı olarak verdi. Ancak kayıpları 1'i yüzbaşı, 9 askerdir.

7- 2.7.1990 günü, teslim olan Çiya adlı ihanetçinin verdiği bilgileri değerlendiren düşman, bize darbe vurmak üzere operasyona çıktı. Düşman bu hainin gösterdiği noktalara ani operasyonlar yaptı. Biz ise bazı görevler için küçük gruplara bölünmüştük. Günün sabah 5-6 saatlerinde çatışmadan kaçındık. Düşmanı geniş bir manevrayla atlattık. Ancak, askerler kurt köpekleriyle izimizi buldular. Saat 13.00'te pusu gerçekleştirdik. Ardından ayrı bir noktaya çekildik. Düşmanın kuşatmasına cevap verildi. Pusudan sonra fazla hareket edemediler. Akşam 20.00'ye kadar yer yer çatışma oldu. Bu saatte geri çekildik. Bu çarpışmada da düşmanın kayıpları 15 civarında oldu.

Her tarafta göçertme, işkence, tutuklama ve yakma

Kürdistan'da sömürgeci vahşete ölçü biçmek olanaksızlaştı

Cizre'de bir yurtsever işkencede katledildi

Teslim olan bir hainin ihbarı sonucu Eylül ayının başlarında Cizre ilçe merkezi ve köylerinde 30'un üstünde yurtsever gözaltına alındı. Gözaltına alınanlardan biri Hoserê köyünden 27-28 yaşlarındaki **Abdurrahim TANRIBİLİR** adlı köylü bir yurtseverdi. 6 ya da 7 Eylül'de gözaltına alınan Abdurrahim'in 9 Eylül'de ölü bedeni köyüne götürüldü.

Cizre'deki sömürgeci yetkililer, Abdurrahim'in kendini astığını ileri sürdüler. Gerçeğin anlaşılmaması için doktorun otopsi yapmasını önlediler, cesseyle köye getirdikleri cesedi kimseye göstermeden gömdüler.

Caniler Abdurrahim'e üç gün boyunca işkence yapmış, öldüğüne kanaat getirdikten sonra cinayetlerini örtmek için boynuna ip geçirerek cansız bedeni asmışlardı.

Bu cinayet bile Türk sömürgeciliğinin caniliği hangi boyutlara vardırdığının en bariz örneğidir. Türk sömürgeciliği bir yandan işkencenin önüne geçtim propagandasını Avrupa'da geliştirmeye çalışır ve Türkiye'de de bu propagandasını güçlendiren "Demokrasi" gösterilerine girişirken Kürdistan'da iki günde yurtsever insanlarımızı işkencede katledebiliyor.

20 Ağustos gecesi yine Cizre şehir merkezinde, Gürgin adındaki yaşlı bir yurtsever özel tim canileri tarafından evinde kurşunlanarak katledildi. Öldürülen yurtseverin oğlu ARGK saflarında yer almaktadır. Aynı şekilde 25 Ağustos gecesi de aslen Eruh'un Xursê (Akdizgin) köyünden olan Mele Abdurrahman Cizre'deki evinin yakınlarında vurularak ağır yaralandı.

Uludere-Hilal'de çeteler bir yurtseveri katletti

4 Eylül günü **Halit BENEK** adlı yurtsever, Mala Bayrê çeteleri tarafından katledildi. Halit Benek, Uludere'de yurtseverliği ve bu doğrultuda etkin çalışmasıyla bilinen bir halk milisiydi. Sömürgeciler, bu olayı "bir terörist güvenlik güçleriyle girdiği çarpışmada öldürüldü" şeklinde basın-yayın organlarına yansıttılar.

Bu son cinayetle Mala Bayrê çetelerinin sadece Hilal ve Mijîn köylerinde silahsız yurtsever köylülere karşı işlediği en az onuncu cinayet oluyor.

Halit Benek, çetelerin kendine yöneleceğini biliyor ve bir müddettir tedbir alıyordu.

Muş'ta MİT, Zengök otelini ikinci defa bombaladı, iki öğretmen canverdi

5 Eylül gecesi saat 01.00 sıralarında Zengök otelinin kat tuvaletlerinden birine bırakılan tahrip gücü çok yüksek bir bombanın patlaması sonucu otelde müşteri olarak bulunan bir Batmanlı, diğeri Adanalı olan Mehmet Türkan ve Ertan Sevim adlarındaki 2 öğretmen parçalanarak can verdiler.

Bombayı MİT ajanlarının yerleştirmiş olduklarından kimsenin kuşkusu olmadı. Olay yerine gelen Muş valisi yaptığı değerlendirmede iki kişi ölmüş ve otel büyük hasar görmüş olmasına rağmen "olayın önemli olmadığını" ileri sürebilecek kadar duyarsız davranmış. Valinin bu konuşması bile bombayı kimin yerleştirdiğini ortaya koymaya yetti.

Olaydan sonra otelin sahibi ve aynı zamanda Muş SHP İl Başkanı Sırrı Sakık, Ankara'ya giderek SHP Genel Merkez yöneticileriyle görüştü ve bombayı MİT'in yerleştirdiğine ikna etti. SHP yöneticileri de basın açıklamasıyla olayı kınayacaklarını belirtmelerine rağmen, basın toplantısını yapmadılar, böylece SHP'nin iplerinin kimin elinde olduğu bir daha ortaya çıktı.

Ölen öğretmenlerden Mehmet Türkan, yurtseverdi ve babası TPAO'da çalışan yoksul bir ailenin çocuğuydu. Cenazenin Batman'a gitmesinden sonra çok sayıda yurtsever başsağlığına gider. Ölen yurtsever öğretmenin babası, "oğlumun bu kadar dostunun olduğunu bilmiyordum" der.

6 Haziran'da da aynı otel bombalanmış ve otelin sahibi bir basın toplantısıyla saldırıyı MİT'in yaptığını açıklamıştı.

MİT bu saldırı eylemleriyle yurtsever olan otel sahibini baskıyla yıldırtmak ve kaçırtmak istiyor. Aynı şekilde benzer yıldırma ve kaçırtma eylemlerinin Zengok köyüne yönelik olarak da gerçekleştirildiği gazetemize iletildi.

Kürdistan'da gözaltına alınanların ve tutuklananların haftalık ortalaması 1000'i çoktan aştı

Ağustos ayının son haftası ve Eylül ayının ilk 15 gününde tespit edebildiğimiz gözaltı ve tutuklanmaların sayısı; Hakkari merkezde 4, Hakkari'nin köylerinde 20, Van'da 84, bunların çoğunluğu köylerden göçertilen yoksul ve barınaksız köylülerin barındığı Fidanlık mahallesinden, Cizre'nin merkez ve köylerinden 30, Nusaybin'de 80, Ömerli'de 16, Kerboran merkezde 4, köylerinde de tutuklama var, ancak sayılarını tespit edemedik. Eruh'un Nivilan (Çizmeli) köyünde aralarında korucuların da olduğu 28, Eruh-Terhêm (Bayramlı) köyünden aralarında muhtarında dahil olduğu 4, Pervari-Erkent köyünde 20, Şirvan-Sît köyünde 5, Şirvan'ın diğer köylerinden 15, Pazarcık'ta 15, Uludere'nin Hilal ve diğer köylerinden 30, Şırnak'ta 20'nin üstünde yurtsever gözaltına alındı. 10 Eylül günü Birecik şehir merkezinde gözaltına alınan 30 yaşındaki **Haydar Öztürk** adlı yurtseverin akibeti konusunda ailesi gazetemizin çıktığı güne kadar bir haber alamamış.

Verdiğimiz sayılara Şemdinli, Yüksekova, Çukurca, Beytüşşebap, Silopi, Batman, Adıyaman, Bingöl, Dersim, Diyarbakır, Kars ve Ağrı'nın sayıları dahil değil. Önceden de gözaltına alınanlar var. Gözaltına alınanların tümü istisnasız ağır işkenceden geçiriliyor, çoğu tutuklanıyor, işkence sonucu öldürülenler ve sakat bırakılanlar oluyor. Gözaltına alınanların içinden çocuklar, kadınlar ve yaşlılar da var. Örneğin Şirvan-Sît köyünden gözaltına alınanlardan biri on yaşındaki bir çocuk. Van'da gözaltına alınan yurtseverlerin çoğuna ağır işkence yapılıyor, elektrik işkencesi uygulanıyor. Eruh-Terhêm köyünde bir ajan öldürüldüğünden muhtar dahil çok köylü toplu işkenceden geçiriliyor, Nusaybin-Mendeliyê (Çolova) köyünden Mahmut Akan adlı yurtsever ağır işkence sonucu sakat kalıyor.

Özellikle son aylarda artan şehirlerdeki yığınsal gözaltına almalar çok yönlü sömürgeci amaçların sonucu. Köylerden yığınla insan şehirlere sürülüyor. Şehirlerde direnişçi insan potansiyeli artıyor. Sömürgeciler kırda etkinlik alanlarını genişletmeyi hedeflerken, şehirde kendi aleyhlerine artan tehlikeyi de terörle sindirmek istiyorlar. Bu yüzden her fırsatta mümkün olduğunca en çok sayıda yurtseveri gözaltına alıyorlar. Öte yandan şehirlerde ve civar köylerde hızlı bir ulusal kurtuluşçu uyanış var. Bölgelerde hızla ayaklanma koşullarına yaklaşıyorlar. Sömürgeciler bu gelişmeden duydukları korkudan, aktif bildikleri yurtseverleri ilk fırsatta gözaltına alıyorlar. Gözaltına almaların ve işkencenin bir amacı da bu işlemden geçenleri deşifre ederek, aktif çalışmadan alıkoymak ve yurtsever kitleleri korkutmak, diğer bir neden olarak da teslim olan bir kaç unsurun yarattığı tahribat sayılabilir. Cizre'de 1, Eruh'ta 1, Hakkari'de 1 ve Şirvan'da da 1 hain teslim olarak, sömürgecilerin yurtseverleri tutuklaması için uygun maşa oldular.

Eruh'ta belirsiz mayın 2 yurtseverin ölümüne neden oldu

6 Eylül günü köylülere ait bir araç Eruh'un Serhedan (Dağdüşü) ile Reşînan (Dikboğaz) köyleri arasındaki araba yoluna döşenen mayına çarptı. Parçalanan araçta bulunan Siirt'in Xertê ve Alezokê köylerinden şoför Şakir Kaçan ile yanındaki Mehmet Yıldız ölürken, araçtaki diğer 3 köylü de muhtelif yerlerinden yaralandılar. Köylüler, hasta bir akrabalarını ziyarete gidiyorlardı.

Mayına çarpan araçta bulunanlar hiç bir şekilde gerillaların hedefi olabilecek kişiler değillerdi. Eğer, gerillalar mayını döşemişse, köylülere ait aracın çarpması tamamen bir tesadüftür.

Ancak özel timin de yollara ve köylerin çevresine bu tür mayınları döşediği ve bu şekilde birçok masum Kürt köylüsünün ölümüne yolaçtığı biliniyor.

Yeni sömürgeci yasa: Ya korucu olacaksın, ya köyünü terkedeceksin, ya da öleceksin

Köy göçertme Şırnak alanında birinci. Yeni vali 17 Ağustos'ta Şırnak'a vardı. Bu tarihle birlikte gece gündüz köyler, ekinler, meyve ağaçları, ormanları tahrip ediliyor ve yakılıyor. Bestlerin geniş ormanlarının yerinde şimdi kül yığınları var. Şırnak, Cudi'den öbek öbek yükselen ateşi günlerce seyretti. Durumu öğrenmek için bazı yurtseverlerle konuştuk, yakılan köylerin ve ormanların ateşini seyrettiklerini ağlayarak anlattılar.

Şırnak'ta boşaltılan köylüler valiye çıkacak oluyor, vali onlara, "Siz de devletin istediğini yapın, silah alın. Halbuki siz devlete karşı geliyorsunuz. O zaman devletin istediğine uyacak, köylerinizi terkedeceksiniz. Nereye gideceğiniz ve neyle geçineceğiniz ise bizi hiç ilgilendirmez" diyor.

Eruh'ta köylere kaymakam gidiyor, "ya silah alacaksınız ya da hemen köyünüzü boşaltacaksınız" diyor. Tehditi de sözde kalmıyor, askerler hemen işe koyuluyorlar, köylüler köy dışına çıkarılıyor ve evler yakılıyor, tabi dikili bütün ağaçlar da tahrip ediliyor, sökülüyor.

Şırnak-Eruh arasında boşaltılan 16 köyün halkı da yol kenarlarında çadırlarda kalıyor. En son Eruh'un Nivîlan (Çizmeli), Nivîyana Botan (Dağyeli), Terhêm (Bayramlı) ve Gidavan (Ormanardı), Şirvan'ın İskambo (Ormanbağı) ve Hevkiz (Kirazlı), Siirt'in Şemsê (Güneşli), Xertê ve Muvel (Kelekçi) köyleri ya tamamen ya da kısmen boşaltılmış bulunmaktadır.

Pervari'de sömürgeciler köy yıkmakla da yetinmiyor, arıları da öldürüyor. Akêr köyünün bütün petekleri dağıtılıyor. Omyanus'un yabani hayvanlarla dolu, binlerce ailenin tek geçim kaynağı olan karanlık ormanı da yok. Onun da yerinde şimdi kül var.

Çatak'ta silah almayan köyler istisnasız boşaltılıyor. En son Kaçit köyü boşaltıldı.

Yüksekova'da Dirî aşireti baskıya dayanamadı. 4 yıldır bu aşirete silah almaları için baskı yapılıyor, köylüler işkenceye alınıyor, en son aşiretin 3 etkin reisi askerler tarafından dağa kaçırılıyor, işkence ediliyor, köylülere şantaj yapılıyor. Bu baskılar sonucu aşiret silah alıyor. Silah miktarı 1000 deniliyor. Aşirete silah dağıtan düşmanın askeri komutanı, köylülere hitaben; "Biliyorum, bu silahları günün birinde bize karşı kullanacaksınız, ama şimdi almak zorundasınız" diyor. Sömürgeci politika şuna indirgeniyor; "silah alın ne yaparsanız yapın".

Uludere-Şirîş köylüleri perişan ama direniyorlar

Ağustos ayının başlarında boşaltılan Şirîş (Sapaca)'nın köylüleri o tarihten beri Ripîn (Yeşilyurt) köyü civarında Uludere-Şırnak yolu etrafında açıkta bekliyorlar. Köylüler köylerine dönme dışında hiç bir çözümü kabul etmiyorlar. Sömürgeciler bir ara köylülere iş için 100 kadro verildiği açıklamasını yaparak köylüleri aldatmaya çalıştılar. Hem bu vaad yalan çıktı hem de köylüler bu aldatmaya kanmadılar.

Şirîşliler en son Uludere kaymakamına çıkarak köylerine dönmeleri için izin verilmesini istediler. Köylülerin bu isteği de reddedildi. Bunun üzerine Şirîşliler, Ripîn mıntıkasında Uludere-Şırnak karayoluna barikat kurarak yolu araç trafiğine kapattılar. Askerler zor kullanarak barikatı kaldırdılar ve yolu açtılar.

Şirîşliler, çevre köylere dağıtılmış durumdalar. Ancak köylerine dönme amaçlarından vazgeçmiş değiller.

Hol ve Kal köylüleri çadırlarda aç ve perişan durumdalar

29 Temmuz günü Gurzuvan köyü yakınlarında bir düşman askeri konvoyunun ARGK birliği tarafından pusuya düşürülüp imha edilmesinden sonra Pervari'de boşaltılıp yakılan köylerin arasında bulunan Hol (İnciler) ve Kal (Ulus)'ın köylüleri perişan durumdalar. Bu köylerden 28 aile, 142 ferdiyle Van'da çadırlarda kalıyorlar.

Önce evler yakılmış, sonra da hayvanlar öldürülmüş ve en son olarak da ormanları yakılmış. Köylüler, bir müddet Osyan (Doğanköy) bölüğünde tutsak tutulmuş, hem de kadın, yaşlı ve çocuklarıyla. Köylülere güvenilmediği ve istisnasız tümü devlet düşmanı görüldüğü için koruculuk bile teklif edilmemiş. Sonra köylülere başınızın çaresine bakın denmiş. Bir kısmı Osyan'da kalmış, yetişkin erkek ve kızların da en az 20'si ARGK birliklerine katılmış, geriye kalan 29 aile de Van'a göçertilmiş.

Köylüler, Van'da hayvanlara dahi uygun görülmeyen kötü koşullarda kalıyorlar. Çocuklar aç ve yalın ayak. Tüm erzak ve

mallarına elkonduğu için üstleri başları yırtık pırtık. Açlık çekiyorlar, her an bulaşıcı hastalık gelişebilir.

Van İnsan Hakları Derneği, yardım işini örgütlemek istiyor. Sömürgeci yetkililer engelliyor. İsviçre İnsan Hakları'yla ilgili bir kuruluşun yetkililerinden olan bir bayan, köylülerle görüşüyor, yaşlı kadınların gösterdiği direnç ve politiklik karşısında şaşkınlığını gizleyemiyor. Aynı zamanda gördüğü manzaradan da ürküyor. Onlara uluslararası mülteci statüsünün tanınması için çalışacaklarını söylüyor. Tabi bir Avrupalı'nın sözlerinin devlet politikaları karşısında ne kadar etkin olduğu başka bir sorun.

Hol ve Kal, boşaltılan ve yakılan yüzlerce köyden sadece ikisi. Köylülerin durumu da boşaltılan tüm köylerin ahalisinin durumlarının bir örneği. Yine de Hol ve Kal'in bir ayrıcalığı var. Bu iki köyü devlet, "özel düşman" ilan etmiştir.

Hol ve Kal, Massîro vadisinin iki yamacında, birbirine bakıyorlar. Hol, Korkandil dağının, Kalde Katoyê Xêrkan dağının eteklerinde. Aradaki vadiden tüm güzelliğiyle Massîro suyu geçiyor. Su balık dolu. Kimse o kadar çok balığı bir derede görmemiş. Yamaçlardan Botan'ın kaynakları kabul edilen her biri bir dere büyüklüğünde onlarca gür pınar çıkıyor. Kal'in yaylası, Hol'ün de ormanı meşhur. Hol ormanının ağaçları o kadar sık ki insan içinde kaybolur. Baharda yaylalar mantar tarlasına döner. İki köy de bölgede yiğitlikleriyle tanınır. Kavgacı değiller, ama bölgede kimse onlarla savaşamaz. Köylüler aslen Uludere-Hilal'den. Yani köylüler Guyî aşiretinden. Vadinin diğer bir özelliği de var. Vadi Bedirxan Bey'e karargahlık etmiş, beyin kalesinin artıkları halen Korkandil'in eteklerinde duruyor.

Hol ve Kal, gerilla ile 1983'te tanıştı. O zamandan beri gerillaya kucak açtılar. Bu iki köy gerillanın yuvası, her aileleri gerillanın ailesi olarak nam saldı. Gerilla hiç bir köyde bu iki köy kadar kendini rahat ve güvenilir hissetmedi. İki köyün 10 civarında şehidi var.

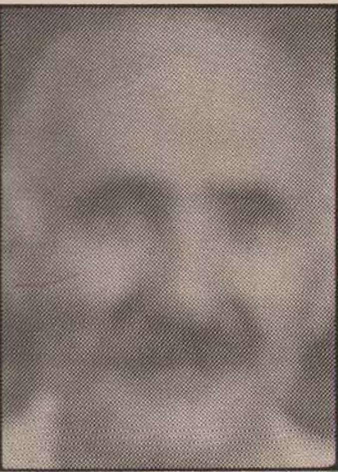
Sömürgeciler, 1985'le bu iki köye yöneldiler. 15 Ağustos 1985'te iki köyü de yaktılar. Önce damlar delindi, arkasından içinde eşyalarla birlikte evler yakıldı. Sömürgecilerin bir koşulu vardı; PKK'yi desteklemeyin evlerinizi betondan yapalım. Köylüler direndi. Gerillaya daha fazla bağlandılar. Politikleştiler, yaşlı kadınlar, küçük çocuklar askerlerle, çetelerle alay ettiler, düşmanın vahşetine güldüler. Kadınlar, çocuklar bir gün gerillayı görmediklerinde üzüldüler. Küçük bir çocuk, gerillalar geldiğinde kendisini uyandırmayan çobanı gün boyunca taşladı. Omyanus'taki govları yakıldı, Pervari'ye sokulmadılar, Osyan'daki akrabaları olan çeteler saldırtıldı, köylüler yine direndi.

İki ay önce bazılarıyla telefonla görüştük. Söyledikleri gür sözler şu oldu; *"Direniyoruz, direneceğiz, köylerimizi yıktırmayacağız, köylerimizi terketmeyeceğiz, köylerimizi yıksalar da teslim olmayacağız, Avrupa'daki tüm yurtseverlere ve Alman cezaevlerindeki arkadaşlara selamlarımızı söyleyin".*

Hol ve Kal, Temmuz'un son günü yakıldılar. Şimdi Hol'un güzel ve gür ormanı da yok. Köylüler yine dirençli, yine mağrur ve yine umutlular.

Onların başına gelen hepimizin sorunu, yakılan hepimizin köyü, perişan edilen hepimizin anası ve çocuğu. Durum çok açıktır. Hol ve Kal'lilere el uzatalım, yalnız olmadıklarını gösterelim, acılarına ortak olalım. Fakat gücümüzü kesin çözüm ve acıları kökünden sökme yolunda birleştirelim. Savaşımızı yükseltelim ve destekleyelim ki, yakılan her evimizin, sökülen her ağacımızın, harabe haline getirilen her köyümüzün, ülkemizin intikamını alabilelim.

Turan Dursun katledildi

Din araştırmacısı, gazeteci-yazar **Turan Dursun**, 4 Eylül günü İstanbul Koşuyolu'ndaki evinin önünde karanlık güçlerin kurşunlarıyla katledildi. Olay, ilerici aydın, sosyalist çevrelerde büyük tepkiyle karşılandı. Ancak iktidar ve burjuva çevrelerde, daha önce benzer şekilde öldürülen Prof. Muammer Aksoy ve Çetin Emeç'in ölümlerine gösterilen ilgi bile gösterilmedi. Hatta cenaze töreni engellenmeye çalışıldı, çok sayıda kişi gözaltına alındı.

Turan Dursun, uzun yıllar din adamlığı ve müftülük yapmış olmasına rağmen, daha sonra dini konularda bilimsel araştırmaya yönelmiş ve bunun sonucunda ulaştığı düşüncelerini çeşitli gazete, dergi ve kitaplarda yayınlamıştı. Turan Dursun'un din üzerindeki esrar perdesini aralama çabaları, dini kendi çıkarları doğrultusunda kullanmaya çalışan fanatik çevrelerde tepkiyle karşılanıyordu. Bu nedenle, özellikle de son dönemlerde sık sık ölümle tehdit ediliyor, bu araştırmalarından ve yazılarından vazgeçmesi isteniyordu.

Tüm bunlara rağmen, yaşamını dinin bilimsel temellerde izahına adayan karanlıkların, tabuların üstüne cesaretle yürüyen Turan Dursun, aynı zamanda ödünsüz bir aydın olarak çalışmalarını sürdürdü. Onun bu yürekli çıkışını kendileri için tehlike olarak gören ve henüz kimlikleri netleşmeyen karanlık çevreler, çareyi onun fiziki yaşamına son vermekte buldular.

Turan Dursun'un katli, sömürgeci-faşist Türk egemenlik sisteminin düşünen, gerçeği araştıran cesaretli ve onurlu her beyin ve yürekten duyduğu korkunun; buna bağlı olarak uygulanan politikaların bir sonucudur.

Ağustos ayının son haftasında ***Xirbê Baban (Koruköy)*** *civarında ARGK gerillaları ile sömürgeci güçler arasında meydana gelen çarpışmada, düşman kuşatmasını yaran ulusal kurtuluş gerillalarımız çok sayıda askeri de öldürmüşlerdi.*

Sömürgeciler çarpışmadan sonra Xirbê Baban köyünü kuşatmış ve köylülere işkenceye başlamışlardı. Olayın bu kadarı 31 Ağustos 1990 tarihli Berxwedan'da yeralmıştı.

Sonradan bölgeyle ilişkiye geçerek düşmanın barbar uygulamalarının detaylarını öğrendik:

Sömürgecilerin Xirbê Baban vahşeti

26 Ağustos 1990 günü Mardin ili Nusaybin ilçesine bağlı **Xirbê Baban (Koruköy)** yakınlarında gerillalara ait bir sığınak bulunduğu ihbarını alan sömürgeci ordu birlikleri ile bir ARGK birliği arasında çatışma çıktı. Herhangi bir can kaybı olmadan kısa sürede sona eren çatışmayı gerekçe gösteren sömürgeci güçler, sabahın erken saatlerinden itibaren Xirbê Baban köyünü kuşatma altına aldılar. Köye giriş çıkışlar yasaklandı.

160 haneli ve 1800 nüfusa sahip köydeki istisnasız tüm insanlar çoluk-çocuk, kadın-erkek, yaşlı-genç olduklarına bakılmaksızın dört gün boyunca çok ağır hakaretler ve işkencelere maruz kaldılar. 26-29 Ağustos tarihleri arasında köyde bulunan evler yakıldı, hayvanlar öldürüldü ve hatta halkın dini ibadetlerini yerine getirmesi bile engellendi. Köyde bulunan bütün evlerin altı üstüne getirilerek arandı. Yatak, yorgan, kap-kacak, yiyecek, içecek vb. eşya ve malzemeler dağıtılarak birbirine karıştırıldı. Bazen bir eve arama için sömürgeci güçlerin 8-10 defayı bulan baskınları oldu. Kadınlar ve erkekler ayrı ayrı gruplar halinde köyde bulunan okulda toplandı. Erkeklere tek sıra halinde günde üç kez içtima yaptırıldı. 4 gün boyunca işkenceler ve hakaretler aralıksız olarak devam etti. Okulda toplanan köylüler 4 gün süresince aç bırakıldılar. Kimse kendi evine bile sokulmadı. Çocuklar, anne-babalarından ayrı dışarıda yatmaktan hastalandılar.

Sömürgeci güçler, köylülerin ekili tarla, bağ, bahçelerini de talan ettiler. Köyün çevresinde bulunan ve köylülere ait üzüm bağlarındaki üzümleri sadece yemekle kalmayıp, yiyemediklerini de imha ettiler. Halkın içme suyu ihtiyacını karşıladığı 3 kuyuya bomba atarak halkı açlığın yanısıra susuz bıraktılar. Su kuyularının içerisine atılan bombalardan biri patlamış, diğer ikisi ise olduğu gibi kuyunun dibinde durmaktadır. Patlamayan bombalar, halkın su kuyularından su ihtiyaçlarını gidermesini ve dolayısıyla yaşamını tehdit etmektedir.

Tüm bunların yanısıra köy halkının tamamı sömürgeciler tarafından fişlenmek amacıyla videoya kaydedilmiştir. Sömürgeci birliklerin komutanı albay, halkı toplayarak; "Siz bize lazım değilsiniz. Biz Irak'a girerek sınırlarımızı genişletecekken, siz bizi uğraştırıyorsunuz. Irak'a girerken önce sizi yok edeceğiz. Ermeniler de sizin gibi başkaldırdı. Onların kökünü kazıdık, sıra sizde!" diyerek amaçlarını gayet açık bir biçimde ortaya koymuştur. Aynı sömürgeci ordu komutanı, "Korucu olun, silah alın" biçiminde uzun konuşmalar yapmış; Kıbrıs'tan mal getirip satmakla geçimini sağlayan köylüler, korucu olmazlarsa pasaportlarının iptal edilmesiyle tehdit edilmiştir. Köylüleri, "Ya korucu olursunuz ya da dağa çıkarsınız. Kararınızı verin" diye tehdit etmiş, işbirliğine, korucu olmaya zorlanmışlardır. Sömürgecilere bu da yetmemiş olacak ki, Nusaybin Akarsu Jandarma Karakol Astsubayı da, "Hepsi gidecek, başbaşa kalacağız, sizi öldüreceğim" demiştir.

Kocaları Kıbrıs'a mal almaya giden kadınlara, sömürgeciler tarafından, "Kocalarınız Kıbrıs'ta çalışıyor, hepinizin ikinci kocası terörîstlerdir" denilerek, doğum yapan bir kadın, yatağındaki kan izleri bahane edilerek "Bunlar terörist kanıdır" diye saldırıya uğramıştır.

Xirbê Baban köyü halkı içinden 70-80 köylü seçilmiş, iki sıra asker arasına sıralanmıştır. Bunun ardından sömürgeci özel tim komutanı arkadaki askerlere çekilmelerini söylemiş ve diğer askerlere de silahlarının namlularına mermi sürdürmüş ve ardından nişan aldırmıştır. Köylülere bu yolla gözdağı verildikten sonra da, "Bu sefer öldürmüyoruz. Bir dahaki sefere hepinizi öldürüp terörist ilan edeceğiz" denilmiştir.

Sömürgeci ordu birliklerinin köyden ayrılmalarından kısa bir süre önce binbaşı, 10 genç Kürt kadınını seçerek, köylülere "Güzelleri seçtim, bunları götürüyoruz" demiştir. Bu ağır tahrik ve saldırı karşısında öfkeyle Albaya başvuran halk, kadınları bırakmalarını istemişlerdir. Durumun ciddiyetini gören sömürgeci kadınları yeniden serbest bırakmışlardır.

Bazı köylüler zorla kuyulara indirilerek ölümle tehdit edilmiştir. Yaşlı kadınlar çukurlara gömülmüş, "Şimdi seni öldüreceğiz" diye tehdit edilmişlerdir.

Gözaltına alınanların haricinde sömürgecilerin işkenceleri sonucu çok sayıda köylü de yaralıdır. Bunlardan adları tespit edilenler şunlardır: Sadık Koçhan, Yusuf Bayhan, Cemil Doğan, Yusuf Akat ve eşi.

Xirbê Baban köyündeki dört günlük kuşatma sonucunda aralarında köy muhtarı Azmi Karadeniz'in de bulunduğu Mehmet Zengin, Mehmet Bal, Hamit Bal, Ali Bal, Bahri Bal, Mecit Bal, Mehmet Gölcük, Süleyman Ay, İsmail Ay, Ahmet Gökhan, Cemal Alptekin, Faysal Karahan, Abdulselam Aykut, Şahabettin İlhan ve Celil Akat adlı yurtsever köylüler gözaltına alınmıştır. Bayram Bal adlı yurtsever köylünün sömürgeciler tarafından öldürüldüğü söylenmektedir. Ayrıca gözaltına alınanlardan Şahabettin İlhan, aklı dengesi bozuk 10 yaşında bir çocuktur. Sömürge valiliği, kayıp köylüler ve gözaltına alınanlarla ilgili hiç bir bilgilerinin olmadığını iddia etmektedir.

Xirbê Baban köylüleri kuşatma sırasında sömürgeci orduya ait 57 askeri Reo'yu sayabildiklerini, konvoyun sonunu getiremedikleri için saymayı bıraktıklarını, dağın taşın askerle dolu olduğunu, asker sayısının tahminen 2-3 bin dolayında olduğunu, ayrıca 2 askeri kariyer ve bir askeri ambulansın da köye geldiğini ve havada bir askeri helikopterin sürekli uçuş yaptığını söylüyorlar.

Xirbê Baban köyündeki sömürgeci vahşetin duyulması üzerine 29 Ağustos günü öğleden sonra saat 14.00 dolayında Sömürge Valiliğini arayan Sosyalist Parti yetkilileri, SP Genel Sekreteri Yalçın Büyükdağlı başkanlığında bir heyetin köye gitmek istediğini bildirdi. Köy çevresinde kuşatmanın olmadığını iddia eden sömürge valiliği, bu iddiasını pratikte yalanlayarak SP yetkililerin başvurusundan iki saat sonra Xirbê Baban çevresindeki kuşatmayı kaldırdı.

30 Ağustos Perşembe günü SP Genel Sekreteri Yalçın Büyükdağlı, Başkanlık Kurulu üyesi Yusuf Cacım ve Sosyalist Parti ilçe yönetim kurulu üyelerinden oluşan heyet köye ulaştı. Orada gözlemlerde bulundu, köylülerle konuştu, sömürgeci vahşeti görüntüledi. Köy dönüşünde SP yetkililerinin köylülerin konuşmalarından ve çevrede gördüklerine ilişkin tuttukları notlar, ses kayıtları vb. materyallere sömürgeci güçler tarafından el konuldu.

4 Ağustos günü bu heyette bulunan SP Genel Sekreteri Yalçın Büyükdağlı, SP Başkanlık Kurulu üyesi Yusuf Cacım, SP Nusaybin İlçe Başkanı Süleyman Balan, İlçe Sekreteri Mecit Akgün, İlçe Yönetim Kurulu üyesi Zihni İşlek, SP Suruç İlçe Başkanı Vahit Akgün, Nusaybinli Dr. Cemal Kahraman ve şoför Ali Koç hakkında Nusaybin Savcılığı tarafından tutuklama kararı verildi.

Haklarında dava açılanlardan Mecit Akgün, Süleyman Balan, Zihni İşlek ve Dr. Cemal Kahraman hemen tutuklanırken, Yalçın Büyükdağlı ve Yusuf Cacım hakkında ise gıyabi tutuklama kararı verildi.

Dava açılanlardan Baki Karadeniz ve Mehmet Baysal'ın gazeteci oldukları gerekçesiyle serbest bırakıldıkları bildirildi.

Diyarbakır İnsan Hakları Derneği ve Sosyalist Parti Başkanı tarafından bu konularda belge ve tanıklara dayanan uzun ve kapsamlı basın açıklamaları yapıldı.

12 Eylül faşizmi, 10. yıldönümünde bir kez daha lanetlendi!

Sömürgeci-faşist askeri cuntanın 12 Eylül 1980'de işbaşına gelişinin 10. yıldönümü Avrupa'nın dörtbir tarafında Türkiye ve Kürdistan halklarından onbinlerce devrimci, yurtsever, demokrat tarafından yoğun bir protesto eylemliliğiyle karşılandı. Bu yılki yürüyüş ve mitinglerin en önemli özelliği, Kürdistan ve Türkiye halklarının devrimci, demokrat, yurtsever örgüt ve grupları arasında ilk kez böylesi genişlikte bir katılımın sağlanmasıydı. Ayrıca, düzenlenen yürüyüş ve mitinglere yüzlerce Avrupalı ilerici, demokrat da katılarak Kürdistan ve Türkiye halklarının sömürgeci-faşist Türk rejimine karşı mücadeleleriyle dayanışmada bulundular. 12 Eylül faşizmini protesto nedeniyle oluşan bu uluslararası birlik, aynı zamanda emperyalist ülkelerin ve Türk sömürgeciliğinin Körfez'de savaş hazırlıklarını protesto etti.

Almanya - Köln 1990

10. yıldönümünde 12 Eylül faşizmini protesto yürüyüş ve mitingleri

Almanya-Köln

8 Eylül günü Almanya'nın Köln şehrinde yapılan protesto yürüyüş ve mitingine 10 bin dolayında Türkiyeli ve Kürdistanlı devrimci, demokrat ve yurtsever katıldı. Çoluk-çocuk, kadın-erkek, genç-ihtiyar toplumun her kesiminden insanın katıldığı yürüş ve miting, Devrimci Birlik Platformu (PKK, SVP, THKP-C Acilciler, DKP, TKP/B, 16 Haziran Hareketi) ile TDKP, EKİM, Devrimci Partizan, Devrimci Dayanışma, Kawa, TSK ve Kurtuluş Hareketi tarafından düzenlendi ve Almanlardan oluşan 16 Kürdistan halkıyla dayanışma grubunca da desteklendi. Ayrıca TİKP ve SP de dayanışmacı olarak yürüyüş ve mitinge katıldı.

İsviçre - Lozan 1990

Türk, Kürt ve Alman halkından binlerce insanın kortej halinde disiplinli bir biçimde slogan ve folklor gösterileri eşliğinde sürdürdüğü yürüyüş, çevrede bulunan Almanların da yoğun ilgisini çekti.

Miting alanında Türkiye, Kürdistan ve dünya devrim şehitleri anısına saygı duruşundan sonra, eylemi düzenleyen örgütlerce hazırlanan ortak konuşma metni okundu. Kürtçe, Türkçe ve Almanca yapılan konuşmada; 12 Eylül askeri-faşist diktatörlüğünün amacı ve sonrasındaki sahte demokrasi aldatmacaları, Türkiye ve Kürdistan'daki faşist terör uygulamaları ve bunlara karşı direnişler, PKK önderliğindeki Kürdistan ulusal kurtuluş mücadelesinin bu dönemde oynadığı rol ve ortaya çıkan sonuçlar, Kürdistan'da halk ayaklanmaları, bunlara karşı artan sömürgeci-faşist terör dile getirilerek şöyle dendi:

"Biz şu anda bu miting alanındayken, bir işçi işinden atıldı. Sendikalaşmak istediği ya da daha iyi bir toplu sözleşme imzalanmasında aktif görev aldığı için. İşsize iş, çalışana daha iyi ücret için...

"Biz şu anda buradayken, bir köylü borç senetlerini ödeyebilmek için ürününü yok pahasına sattı. Üreticinin, alınterinin hakkını alabilmesi için...

"Biz burada bu alandayken, bir memur protesto telgrafı çekiyor: 'Kölece ücret istemiyorum, sendika hakkım' diye...

"Biz şu anda buradayken, bir öğrenci sınava girdi ve 'kaybetti'; okumak isteyen herkese okul, mezun olan herekese iş için...

"Biz şu anda buradayken, bir militana işkence yapılıyor, yoldaşlarını satsın diye. Ama onurunu ve yoldaşlarını korumak için olmadık acılar çekiyor, işkencecilerden hesap sorabilmek için...

"Biz şu anda miting alanındayken, Kürdistan'da bir Kürt yurtseveri daha sürgün edildi. Ulusal kurtuluş bayrağını yükselttiği için...

"Ve şu anda bir özgürlük savaşçısı vuruldu. Belki ölecek! Ama yüzlercesi, binlercesi devam edecek yoluna, her gün daha da çoğalarak.

"Onlar ne yaparlarsa yapsınlar, haklı ve meşru olan biziz. Biz kazanacağız.

Faşizme ve emperyalizme karşı güçlerimizi birleştirelim, bağımsızlık, özgürlük ve sosyalizm kavgasıyla dayanışmamızı daha da yükseltelim.

Kahrolsun faşizm!

Yaşasın Türkiye ve Kürdistan halklarının mücadele birliği!"

Köln'de yapılan 12 Eylül faşizmi protesto mitingi, Hunerkomlu ve devrimci, yurtsever ozanların seslendirdiği devrimci-direnişçi türküler ve Hunerkom folklor ekibinin halk oyunları gösterileriyle coşkulu ve başarılı bir şekilde sona erdi.

İsviçre-Lozan:

8 Eylül 1990 günü İsviçre'nin Lozan kentinde sadece 10. yıldönümünde 12 Eylül sömürgeci askeri-faşist diktatörlüğü değil, aynı zamanda Lozan'da açılan fuara İsviçre hükümeti tarafından TC'nin "şeref konuğu" olarak çağrılması da kınandı ve protesto edildi. Protesto yürüyüş ve mitingine Türkiye, Kürdistan ve İsviçre halklarından 5 bin dolaylarında ilerici, devrimci, demokrat ve yurtsever katıldı. Yürüyüş ve mitingi, Devrimci Birlik Platformu (PKK, SVP, THKP-C Acilciler, TKP/B,) ile TDKP, MLSPB, EKİM, Devrimci Partizan ve Kurtuluş Hareketi düzenledi. Dayanışmacı olarak da çok sayıda Türk ve Kürt örgütü katıldı. İçinde İsviçrelilerin de bulunduğu 40 dolayında parti, sendika ve örgüt de yürüyüş ve mitingi destekslediler.

Binlerce kişilik yürüyüş korteji, sömürgeci-faşist TC'nin "şeref konuğu" olarak çağrıldığı fuar alanının önünden geçerken, ıslık ve sloganlarla İsviçre hükümetinin bu tavrını protesto ettiler. Yürüyüşe katılan İsviçreliler, fuar alanını çevreleyen demirleri yıkarak, TC'yi teşhir eden ve onu şeref konuğu olarak kabul etmeyeceklerini belirten sloganlar attılar.

Yapılan konuşmalarda da hem 12 Eylül sömürgeci-askeri faşist diktatörlüğünün amacı, hedefleri, günümüzdeki durum, Kürdistan ulusal kurtuluş mücadelesi ve gelinen aşama ve hem de Lozan'ın 1923'ten bu yana Kürdistan halkının tarihinde oynadığı olumsuz rol üzerinde duruldu.

Lozan Belediye Başkanı bayan Yvette Jaggi, fuarın açılışında yaptığı konuşmada; *"Biz İsviçreliler, şimdiye kadar birçok halkın ulusal haklarını, azınlık haklarını ve yaşamlarını savunduk. Tarihi bir gerçekliğe sahip olan Kürt halkı da kültürel, sosyal, tarihsel vb. tüm haklarından mahrum edilmekte, dilini dahi konuşmasına imkan tanımamakta ve baskı altında tutulmamaktadır"* dedi. Bayan Jaggi, 1923'te Lozan'da Kürt halkının tüm umutlarının kırıldığını belirterek şöyle konuştu: *"İnsan haklarına en ufak bir saygısı olmayan, baskıcı bir rejimin şeref konuğu olarak davet edilmesi kabul edilemez. Biz de bu tutumu kınıyor ve tasvip etmiyoruz."*

Yapılan tüm siyasi konuşmaların ardından sömürgeci-faşist TC'nin bayrağı, sloganlar eşliğinde gaz dökülerek yakıldı ve miting sona erdirildi.

Eylem İsviçre basınında üç gün boyunca geniş olarak yer aldı.

Fransa-Paris:

8 Eylül'de düzenlenen protesto mitingine Türkiyeli ve Kürdistanlı 2000 dolayında devrimci, demokrat ve yurtsever katıldı. 12 Eylül sömürgeci-faşist diktatörlüğünün 10. yıldönümündeki bu yürüyüş ve mitingi Devrimci Birlik Platformu (PKK, SVP, THKP-C Acilciler, DKP, TKP/B) ile Türk ve Kürt solundan birlik platformunda yeralmayan çok sayıda örgüt tarafından gerçekleştirildi.

Yürüyüş ve miting Fransız kamuoyunun da yoğun ilgisini çekti.

Strasbourg ve Marsilya

8 Eylül'de aynı güçler tarafından aynı amaçlı birer protesto yürüyüş ve mitingi de bu alanlarda yapıldı. Strasbourg'da 500, Marsilya'da ise 700 dolayında Türkiyeli ve Kürdistanlı protesto yürüyüş ve mitingine katılım gösterdi.

İsveç-Stockholm:

8 Eylül günü şiddetli yağmur altında yapılan 12 Eylül faşizmini protesto yürüyüş ve mitingi Devrimci Birlik Platformu ve TDKP tarafından düzenlendi. Hêvîya Gel de destekledi. Eyleme 300'ü aşkın Kürdistanlı ve Türkiyeli devrimci, demokrat ve yurtseverin yanısıra çok sayıda da İsveçli ilerici, demokrat ve sosyalist katıldı.

Eylem, şehitler anısına saygı duruşuyla başladı. Eylemin anlamını dile getiren İsveç'çe konuşmadan sonra, İsveç Komünist Partisi-ML adına söz alan konuşmacı, Saddam yönetiminin Kuveyt'i işgaliyle başlayan gerginliği bahane ederek bölgeye yerleşmeye başlayan emperyalist güçlerin, sonunda bölgedeki tüm ilerici güçlere yönelebileceğini belirterek, *"Başta Kürdistan ulusal kurtuluş mücadelesi olmak üzere bölgedeki tüm anti-emperyalist güçlerle dayanışma içinde olacağız"* dedi. İsveç yönetiminin Kürdistan ulusal kurtuluş mücadelesine yönelik tavrını kınayarak konuşmasını bitirdi.

Mitingde konuşan İsveç Sol Parti milletvekili Berit Erikson da; *"Kürt halkının düşmanları, kimisi daha erken, kimisi daha geç de olsa aynı metodları uyguluyor. Örneğin, Irak diktatörlüğü, üçdört yıl önce Kürtlere karşı kimyasal ve biyolojik silahlar kullandığı zaman, batı ülkeleri bunu görmezden geldi. Bu görmezlik, Halepçe'de binlerin katline neden oldu. Bugün ise, aynı metodları Türk devleti gerillalara karşı kullanıyor ve batı ülkeleri yine duyarsız. Yarın bir katliam olursa geç kalınmayacak mı? Bu duruma karşı Kürt hareketlerinin de mücadeleyi yükseltmesi ve birliği sağlaması artık zorunludur"* biçiminde konuştu.

İsveç - Stokholm 1990

Sömürgeci-askeri faşist cuntanın barbarlıklarını sergileyen tiyatro oyunu, şiddetli yağmura rağmen, yüzlerce İsveçli tarafından büyük bir ilgiyle izlendi.

Mitingden sonra TC Büyükelçiliği'ne doğru, ABD emperyalizmi ve Saddam diktatörlüğüne karşı sloganlar eşliğinde yüründü. TC Büyükelçiliği önünde yaklaşık bir saat çeşitli gösteriler yapan ve her iki devleti de lanetleyen göstericiler, toplu halayla eylemi sonuçlandırdılar.

Avusturya-Viyana:

8 Eylül'de düzenlenen 12 Eylül askeri-faşist cuntanın protesto yürüyüşü yapıldı. Yürüyüşe 300 civarında kitle katıldı. Irak konsolosluğu önüne siyah çelenk bırakıldı.

Yürüyüş ERNK, Av. Dev-Genç, MLSPB, Partizan, TDKP örgütleri tarafından ortaklaşa düzenlendi. TKP-ML Partizan, TKP-ML Hareketi, Öğrenci Gençlik Derneği'nce de desteklendi.

ARGK ile dayanışma gece ve şenlikleri

Almanya-Berlin

1.9.1990 günü TIS. Audi Max Üniversitesi'nde, 15 Ağustos Atılımı'nın 6. yıldönümünü kutlama gecesi, 1200'ün üzerinde Kürdistanlı yurtseverin katılımıyla coşkuyla yapıldı.

Kürdistan ve dünya devrim şehitlerinin anısına saygı duruşundan sonra geceye, Berlin Koma Botan müzik grubunun devrimci-direnişçi türküleriyle devam edildi. Koma Botan çocuk grubu da Kürtçe, Türkçe ve Almanca dillerinde devrimci şiirler okudu. Koma Botan folklor ekibi ise Kürdistan'ın değişik yörelerinden derlediği halk oyunlarıyla geceye ayrı bir renk kattı.

Gecenin anlam ve önemini, Kürdistan ve Ortadoğu'da yaşanan son siyasal gelişmeleri değerlendiren ve üç dilde yapılan siyasi konuşma, yurtsever kitlelerin sık sık **"Bijî ARGK", "Yaşasın PKK 2. Ulusal Konferansı"** sloganlarıyla kesildi.

Kürdistan'daki gerilla savaşı, halk ayaklanmaları ve bunlar karşısında Türk sömürgeciliğinin ve ordusunun içinde bulunduğu acz ve paniği konu alan tiyatro oyunu, yurtsever kitleler tarafından büyük bir canlılık ve ilgiyle izlendi.

Gece, Hunerkomlu ve dayanışmacı dost ozanların devrimci türküleri, Hamburg folklor ekibi, Bonn Koma Berivan folklor ekibinin halk oyunları gösterileriyle coşkulu bir şekilde sona erdi.

ARGK'yle dayanışma gecesine YJWK-Av. Merkezi, Hamburg-YXK, Berlin-YKWK, SVP taraftarları ve diğer dost örgütler dayanışma mesajları şundular.

Lübnan - Tripoli 1990

Danimarka-Kopenhag:

1 Eylül 1990 tarihinde Avedöre Gymnasium'da yapılan ARGK ile dayanışma gecesine 700'ü aşkın Kürdistanlı yurtsever katıldı.

Kürdistan ve dünya devrim şehitlerinin anısına saygı duruşunun ardından açılış konuşması yapıldı. Bir Kürt kadınının kendi kurtuluşuna ve Kürdistan ulusal kurtuluş mücadelesine bakış açısını ve yaklaşımını dile getiren bir skeçle devam eden gece, koro ve Hunerkomlu ozanların devrimci türküleri ve Koma Serîhildan çocuk folklor ekibinin halk oyunları gösterileriyle sürdü.

Türkçe, Danimarkaca ve Kürtçe dillerinde yapılan siyasi konuşmaların ardından gece, Kürdistan'daki savaş gerçekliğini ele alan bir tiyatro oyunu, Koma Nujîn müzik grubunun devrimci türküleriyle sona erdi.

Geceye F. Almanya PKK davası tutukluları, Radyo Botan, YJWK-Av. Merkezi, İskat-ERNK taraftarları, Danimarka-YJWK, Danimarka-YXK, ERNK-İsveç Temsilciliği, Danimarka-Kürdistan Komite, DKP, Danimarka-Sosyalist Parti taraftarları, Avrupa'da Dev-Genç, THKP-C-Devrimci Savaş ve TSK dayanışma mesajlarını sundular.

Libya-Tripoli:

17.8.1990'da Libya'da bulunan Kürdistanlı yurtseverler de 15 Ağustos Atılımı'nın 6. yıldönümünü coşkulu bir şekilde kutladılar. 2500'ün üzerinde Kürdistanlı yurtseverin yanısıra diğer halklardan çok sayıda dayanışmacı dostun da katıldığı gece, Kürdistan ve dünya devrim şehitlerinin anısına saygı duruşuyla başladı.

Kürdistan halk oyunları ve ulusal kurtuluşçu kültür etkinliklerinin yanısıra, yapılan siyasi konuşmalarda 15 Ağustos devrimci atılımının Kürdistan halkı ve devrimi açısından oynadığı rol ve günümüzde gelinen aşama dile getirildi.

Çok sayıda dost örgütün de katıldığı gece büyük bir coşkuyla sona erdi.

Avustralya Melbourne:

15 Ağustos Atılımı'nın 6. yıldönümünü kutlamak amacıyla biraraya gelen 50'yi aşkın Kürdistanlı devrimci ve yurtsever, 19 Ağustos 1990 günü bir kutlama şenliği yaptılar.

Avustralya Türkiyeli İşçiler Birliği (ATİB) binasında yapılan geceye Türk halkından da devrimci ve demokratlar katıldı.

15 Ağustos devrimci atılımının başlangıcından günümüze kadar Kürdistan'da yaşanan gelişmeler, Kürdistan ulusal kurtuluş mücadelesinin ulaştığı aşama ve etkileri üzerine yapılan konuşmadan sonra, Kürdistan tarihi, sosyal yaşam, gerillanın eğitimi ve mücadelesini konu alan video filminin izlenmesi, kitle üzerinde büyük etki yarattı.

Koma Serîhildan müzik grubunun Kürtçe ve Türkçe söylediği türkülerle gece sona erdi.

1 Eylül Dünya Barış Günü'nde Ortadoğu'ya emperyalist müdahale ve savaş hazırlıkları protesto edildi

Avustralya-Melbourne:

1 Eylül günü emperyalist, gerici ve haksız savaşları protesto amacıyla düzenlenen yürüyüş ve mitinge çeşitli uluslardan 250'nin üzerinde savaş karşıtı insan katıldı.

City Square'de toplanan kitleler, Bourke Caddesine kadar yürüyerek, burada bir miting gerçekleştirdiler. Çeşitli gruplar adına mitingde yapılan konuşmalarda, başta Amerika olmak üzere tüm emperyalist ve gerici devletlerin sözde barışı sağlamak, gerçekte ise kendi çıkarlarını korumak amacıyla Ortadoğu'ya müdahale ettikleri belirtilerek, kendileri de işgalci olan bu devletlerin daha önce Irak rejimi tarafından beşbinin üzerinde Kürt insanının kimyasal silahlarla katledilmesine seyirci kaldıkları vurgulandı.

"Körfez savaşına hayır" sloganıyla gerçekleştirilen yürüyüş ve mitinge ERNK taraftarları da ellerinde PKK, ERNK ve ARGK bayrak ve flamalarıyla, "Kürdistan'da istila ve sömürgeciliğe son" yazılı pankartlarla katıldılar. Avustralya Türkiyeli İşçiler Birliği (ATİB) ve Türkiyeli Toplum Kaynak Merkezi (TTKM) de yürüyüş ve mitingde yer aldı.

Savaş karşıtı bu gösteri, Avustralya televizyonunun birkaç kanalında yayınlandı.

Danimarka-Kopenhag:

Dünya Savaşa Karşı Mücadele Günü'nde bir başka gösteri de Kopenhag'da 11 parti, örgüt ve dernek tarafından ortaklaşa gerçekleştirildi. Mitinge yaklaşık 300 kişi katıldı.

Kopenhag'daki ABD konsolosluğu önünde gerçekleştirilen mitingde emperyalizmin Ortadoğu'ya müdahalesi ve savaş hazırlıkları ile Danimarka hükümetinin Körfez'e yeni bir savaş gemisi daha gönderme kararı protesto edildi.

ABD emperyalizmi, Türk ve Irak sömürgeci-faşist rejimlerini lanetleyen sloganların atıldığı mitingde ERNK taraftarları da kitlesel olarak yer aldılar.

Alman polisinin Kürdistanlı yurtseverleri sindirme operasyonlarında bir halka daha:

Bielefeld'deki Kürdistan-Centrum'a saldırı

2 Eylül günü saat 7.30 dolaylarında Almanya'nın Bielefeld şehrinde bulunan Kürdistan-Centrum'a saldıran Alman polisi, dernekte terör estirdi. Savcılıktan arama ve tutuklama kararı olmaksızın son derece keyfi bir saldırganlıkla hareket eden Alman polisinin derneği basması, burada bulunan yurtseverlere insanlıkdışı baskı ve muamelede bulunması ve 7 yurtseveri gözaltına alması, Kürdistanlı yurtsever kitleler ve demokratik Alman kamuoyunda büyük bir tepki yarattı.

Düsseldorf'ta devam etmekte olan PKK davası ve tutuklu Kürt politikacılarını, Kürdistanlı yurtseverlerden tecrit etmeyi başaramayan Alman devleti ve polisi, bu kez gösterilen dayanışmayı ortadan kaldırmak ve kitleleri sindirmek amacıyla derneklere yönelmeye başladı. Bielefeld derneğinde bulunan çoluk-çocuk, kadın-erkek 40 dolayında yurtsevere, "terörist bir örgütü destekledikleri" gerekçesiyle saldıran Alman polisi, işe kapıları kırarak başladı. Karşılarında otomatik silahlı, çelik yelekli ve maskeli özel polis komandolarını gören çocuklar, estirilen terör sonucunda şok geçirdiler, içlerinden biri hastaneye kaldırılmak zorunda kalındı. Dernekte bulunan tüm yurtseverleri yere yatırarak, kültür çalışmalarında kullanılan saz da dahil tüm eşyaları kırıp döken Alman polisi, hiçbir gerekçe göstermeksizin ve elinde tutuklama kararı olmadan 7 yurtseveri gözaltına aldı.

5 saat boyunca gözaltında tutulan yurtseverler, polis merkezinde de benzer uygulamalarla karşılaştılar. Kimlik tespitleri yapılıp resimleri çekilen yurtseverlere, burada "Saddam iyi yaptı, Kürtleri imha etti. Umarız geriye kalan Kürtleri de öldürür" diyen Alman polisi, Kürdistan halkına karşı düşmanlıklarını bir kez daha ortaya koydular.

Alman polisinin kendi hukuk kurallarını bile hiçe sayarak yaptığı bu insanlıkdışı saldırı, Kürdistanlı yurtseverler ve demokrat Alman kamuoyu tarafından tepkiyle karşılanarak ortak bir basın toplantısı yapıldı. Gözaltına alınan 7 yurtsever de, kamuoyunun tepkisini daha fazla çekmemek için serbest bırakıldı.

Alman polisinin bu ırkçı, yasadışı ve anti-demokratik saldırısını kınamak amacıyla 7 Eylül 1990 günü Bielefeld'de 15 örgüt ve 400'ün üzerinde kitlenin katıldığı bir yürüyüş yapıldı. Olay, Alman basınında da geniş bir biçimde ele alınarak Alman kamuoyuna duyuruldu.

Faşist Türk devletinin göç ve sürgün kurbanlarından iki Kürt İsviçre'de katledildi

2 Eylül 1990 tarihinde İsviçre'nin St. Galen şehri yakınlarındaki Uzwill ilticacılar kampında kalan Halfetili **Abdurrahman BOZOĞLU** ile Pazarcıklı **Mehmet KOÇAKGİL** adlı Kürtler, Yugoslav asıllı bir sapık tarafından katledildi.

Kürt, Türk, Yugoslav ve daha değişik milliyetlerden ilticacıların kaldığı kampta bir Kürt kız çocuğuna sarkıntılık eden sapığın dövülerek polise teslim edilmesi ve polisin de onu serbest bırakması ardından meydana gelen olay üzücü olduğu kadar ibret vericidir de.

Bu olaya ilişkin ERNK-İsviçre Örgütü'nün kamuoyuna yaptığı açıklamada şöyle denildi:

*"**ERNK (Kürdistan Ulusal Kurtuluş Cephesi)** bu ve buna benzer her türlü cinayeti şiddetle lanetliyor! Bu cinayetin asıl sorumlusu faşist Türk sömürgecileridir. Katilin Yugoslav veya başka bir milliyetten olması bu gerçeği değiştirmez. İsviçre polisinin olay karşısında kayıtsızlığı ise, demokratik bir ülke olarak övünen İsviçre ilticacılar polisinin gerçek yüzünü ortaya koymaya yeterli bir delildir."*

Türk sömürgeciliğinin zorla göçertme, vatansızlaştırma politikalarına dikkat çekilen açıklamada, buna karşı yapılması gerekenler şu çağrıyla ifade edildi:

"Topraksız bir çiçek, vatansız bir kuş, topraksız bir halk ve halksız bir insan dünyamızda yoktur. Mülteci bir yaşamın bedelleri, en zorba düşmanlarımıza karşı yürüttüğümüz savaşta verdiğimiz kayıplardan ve çektiğimiz acılardan daha fazladır. Bunun için bulunduğumuz her alanda daha sıkı bir biçimde ERNK saflarında kenetlenelim. Faşist Türk devletinin bize dayatmış olduğu yurtsuz, vatansız mülteci yaşamı bağımsız, demokratik birleşik Kürdistan'ı yaratarak mezara gömelim!"

Kürdistan ulusal kurtuluş mücadelesi hakkında bilgilendirme toplantısı

Almanya-Lübeck:

27 Ağustos günü, ERNK taraftarı ve Alman demokratlarınca oluşturulan Kürdistan Dayanışma Komitesi, bir bilgilendirme toplantısı düzenledi. Toplantıya 200 dolayında Türk, Kürt ve Alman devrimci, demokrat ve yurtsever katıldı.

Geceye konuşmacı olarak gelen Yeşiller Partisi Milletvekili Angelika Beer, Kürdistan'da bulunduğu süre boyunca edindiği izlenimleri aktardı ve oradayken çekmiş olduğu video filmlerini kitleye sundu. Yine toplantıda konuşmacı olarak bulunan Kürdistan Komite'den bir temsilci de, Kürdistan tarihi ve ulusal kurtuluş mücadelesi hakkında bilgi verdi.

Kürtçe, Türkçe ve Almanca yapılan konuşmaların yanısıra Kürt halk oyunları gösterisi de sunuldu.

Toplantı, Angelika Beer ve Kürdistan Komite temsilcisinin Türkiye'ye turizm boykotu çağrısı ve izleyicilerin sorularının yanıtlamasıyla sona erdi. İzleyiciler, toplantıyı baştan sona büyük bir ilgiyle takip ettiler ve yoğun katılım gösterdiler.

“Gerçek barışın yaratılması ve halkların geleceğinin güvence altına alınması masa başında yapılan görüşmelerle olmaz”

Size bir süreden beri yazamadım. Elime geçen ilk fırsatta bu mektubu yazıyorum. Aslında biraz da bazı olası gelişmeleri bekleyip öyle yazmayı uygun gördüm. İnsan mevcut gelişmeleri dışarıyla da tartışmadan edemiyor. Böyle olunca da doğal olarak bir mektupta bir çok konuya değinmek zorunlu oluyor. Çünkü bu gelişmeleri birbirinden ayırmak olası değil.

Bugün dünyada yaşanılan süreç, bir belirsizliği içermekle birlikte, aynı zamanda giderek bir netleşmenin de oluşmaya başladığını göstermektedir. Ama bu ortamda çeşitli olayları kendilerine maske edinerek, gerçek yüzlerini geçici de olsa gizlemeyi başaranlar oldu. Bunlar aslında normal şeylerdir. Sosyalist kampta yaşanılan bunalımdan çıkmanın yolları aranırken, bu ortamda emperyalist ve onun payandaları, işbirlikçileri olan revizyonist, oportünist, teslimiyetçi ve milliyetçilerin elbirliğiyle bir karmaşa ortamı yaratıldı. Emperyalizm kısa vadede bu işten bazı kazançlar elde etti. Ama soruna uzun vadede baktığımızda durum bunun tam tersidir. Sosyalizm bugün edindiği deneyim ve tecrübeler sayesinde emperyalizm karşısında daha da güçlenecek, taviz vermez bir konuma yükselecektir. Tarihin gelişim yasaları sosyalizme doğru işlediğine göre, böylesi geçici bunalımlar ve tıkanmalar bu gidişatı değiştiremeyecektir. Yaşanılan her bunalım bir sistemin sonu demek değildir. Mevcut gelişmeler her ne kadar sağa kayma biçiminde oluyorsa da bu, aynı zamanda bağrında doğru devrimci gelişmeyi de taşıyor demektir. Bunca değerlerin bir anda yok olup biteceğini, buna sessiz kalınacağını düşünmek ve bundan kaygı duymak çok yanlıştır.

“Hiç bunalım yaşanmasın” anlayışıyla hareket etmek asla doğru değildir. Emperyalizm var olduğu müddetçe bunalımlar da, saldırı, işgal ve savaşlar da olacaktır. Önemli olan soğukkanlılıkla böylesi durumlardan çıkmanın yollarını bulmaktır, yaratmaktır. Eğer sosyalizm mücadelesini yürütenler bunu yapamazlarsa, baştan emperyalizme yenilmişler demektir. Devrim yolu, yürünmesi çok zor olan bir yoldur. Güç, kararlılık, fedakarlık, süreçlerin ihtiyaçlarına yanıt verebilecek düşünce ve örgütlenmelerin yaratılmasını ister. Yani devrim mücadelesi, insanda olan tüm yeteneklerin ortaya konulmasını, insanlığın hizmetine sunulmasını şart koşar, bunu emreder. Eğer bunlar yerine getirilirse, adına devrim denen, insan yaratıcılığının en yüksek biçimi gerçekleşir. Hangi güç veya bireyler bu görevleri yerine getirmezlerse ya da eksik yaparlarsa karşı-devrimin sert rüzgarları önünde savrulan, dökülüpsarsılan, uçuşan sonbahar yaprakları olmaktan öteye gidemeyeceklerdir. Toplumun gelişim yasası böyle işliyor tüm acımasızlığıyla.

Bölgemizde olan gelişmeler ise bildiğiniz gibi günü gününü hiç tutmuyor. Mesela Saddam'ın son çılgınlığı ortalığı birbirine kattı. Halkların kanlarını emdikleri yetmiyormuş gibi, birbirleriyle de dalaşmadan yapamıyorlar. Böylesine iliklerine kadar haksızlıklarla dolu, halkların geleceğini sürekli tehdit altında bulunduran savaşlar, işgaller ve çatışmalar mazlum ve savunmasız halklar açısından çok ciddi tehlikeleri de bağrında taşıyor. Sömürü, paylaşım ve gaspetme temelinde gerçekleştirilen yayılmacılık ve bu yayılmacılığın ABD gibi emperyalist bir gücün çıkarlarını zedelemesi sonucu arada ezilen yine halklar oluyor.

Faşist Saddam'ın bu işgal hareketini salt ekonomik nedenlere bağlamak yanıltıcı olur. Kuveyt'i bir yana bırakacak olursak, Irak, mevcut askeri gücüyle bölgedeki siyasal liderliği ve özellikle de petrol piyasasını ele geçirmek istiyor. ABD'nin ve Japonya'nın petrol ihtiyaçlarının büyük bir kesimini karşılayan Kuveyt, çok önemli bir noktada yer aldığı gibi zengin petrol yataklarına da sahiptir. Askeri olarak çok güçsüz olması Irak'ın iştahını oldukça kabarttı. İmparatorluk kurma emelleri için uygun bir alanı teşkil ediyordu. ABD'nin çıkarlarını temsil eden emirliği iktidardan eden Saddam'ın amacı, ABD'nin petrol üzerindeki tekelci etkisini kırıp, oluşturacağı kukla hükümet aracılığıyla petrol üzerinde kendi denetimini kurmaktır. Bu durum doğal olarak ABD'yi çok kızdırdı. Saddam şimdilik ABD'ye karşı ölçülü davranıyor.

Ortadoğu'da gerçek barışın yaratılması ve halkların geleceklerinin güvence altına alınması masa başında yapılan görüşmelerle olmaz. Çelişkiler çatışma, giderek patlama noktasına gelmişken, bunu önlemek hayalcilikten öteye gitmez. Eğer ortada haksız savaşlar varsa, doğal olarak haklı savaşlar da olacaktır. İmparatorluk hayali peşinde koşan güçleri yok etmenin yolu haklı savaşları vermeden geçiyor.

Şimdi bu gelişmeler bizi ne kadar etkiliyor, ne yönde etkiliyor? Biz bunlar üzerinde gerçekten de titizlikle duruyoruz. Kendi kavgamızla haksız savaşları yok etmenin mücadelesini veriyoruz. O yüzden, böylesine belirsizliğin, karmaşanın yaşandığı bir ortamda, olumsuz yönden fazla etkilenmeden çıkmanın yollarını ve araçlarını işletmeye çalışıyoruz. Gelişmelerin ilkelerine göre hareket ettiğimiz ve ona ters düşmediğimizden dolayı olumsuz etkiler olsa da, olumlu ve ağırlıklı olan yan gelişme kaydettiğimizdir, yeni yeni kazanımlar elde ettiğimizdir. Bu durum, aynı zamanda bölgedeki ve dünyadaki netleşmelere de hizmet ediyor. Her yıl yaptığımız bahar, yaz, kış atılımlarıyla ağır bedeller ödeyerek de olsa halkların sorunlarının çözüm yollarının nereden geçtiğini en iyi şekilde gösteriyoruz.

Saddam, Kürt halkını kimyasal silahlarla imha ettiğinde dünyada buna hiç bir devlet ses çıkarmadı. Ama faşist Saddam Kuveyt'te ABD'nin çıkarlarını tehlikeye soktuğu için bütün devletler ayağa kalktı. Bu ülkelerdeki iktidarlar yeri geldiğinde demokrasi, insan hakları vs. gibi sözleri ağızlarından hiç düşürmüyorlar. Barış çığırtkanlıkları yapıyorlar, ulusların kendi kaderlerini kendilerinin tayin etme hakkından söz ediyorlar. Demek ki, onlar için önemli olan insanlık değil, sermayenin güvence altına alınmasıdır. O zaman, bunca adaletsizlik ortamında ilerici insanlığın birer parçaları olan Ortadoğu halkları da, geleceklerini uygun araç ve yöntemlerle güvence altına almak zorundadırlar.

Artık sizlere biraz da bizlerden sözedeyim. En azından son durumunuzu merak ediyorsunuzdur. Yaşamın güvence altında olmadığı bir ortamda yaşamak elbette bir dizi sorunları da beraberinde getiriyor. Eskişehir muamması hala çözüme kavuşturulmuş değil. Bir tehdit unsuru olarak kullanılıp duruluyor. Bakan, bazen basına orayla ilgili açıklamalar yapıyor. Onun yaptığı açıklamaların hiç biri net değil. Hep kuşkulu şeyler söyleyerek kamuoyunu yanıltmaya çalışıyor. Bunda ne oranda başarılı oluyor? İnsanlarımız artık eskisi gibi değil, bir takım politikaların bilincine varmış durumdadır. O yüzden her söylenene değil, daha çok pratikte yapılanlara bakıyor, oradan çıkardığı sonuçlarla hareket ediyor. Toplumdaki korku kabuğunun kırılması yaygınlaştıkça artık iktidar, yalanlarıyla kimseyi kolay kolay ikna edemiyor.

Sanıyorlar ki, tek kişilik hücre tipi cezaevleri bir sonuç getirecek. Oysa topluma malolmuş bazı olgu ve olaylar vardır. Bunlar hiç bir zaman yok edilemezler. Cezaevi direnişleri de böyledir. Bu gerçeklik artık topluma mal edilmiştir. Bir kısım insanlar yok edilebilir ama gelenek ortadan kaldırılamaz. Mimari yapılar kısa vadede belki onlara bir şeyler kazandırır. Ama uzun vadede onurun ayaklanışını durduramayacaktır.

Bakan “Onları, özellikle de Apocu denenleri oraya göndermek benim boynumun borcudur” diyor. Biz işin zorluklarının bilincindeyiz. Kendilerinin ellerindeyiz, istedikleri yere götürebilirler. Bizim için önemli olan halkımızı özgürlüğe götürecek olan düşüncenin, kimliğin ve onurun en iyi şekilde korunmasıdır. Bu da bizim boynumuzun borcudur. Gerçek dava adamları olanlar, boyunlarının borçlarını yerine getirenlerdir. Öyle masa başlarında oturarak yaşlı, masum ailelerimize bu sözleri söylemek değildir. Bu bir kavgadır, yeneni de yenileni de olacaktır. Koşulları ve araçları kim en iyi kullanırsa, bu işten o kazançlı çıkar.

Demek istediğim, bir belirsizlik hakim bu konuda. Ama en kısa zamanda bizim için neler tasarladıkları ortaya çıkacaktır. Bu fazla uzun sürmez. Biz olacakları az çok tahmin ediyoruz. O yüzden gelişecek olaylar bizim için şaşırtıcı ve sürpriz şeyler olmayacaktır.

Evet, mektubumu burada noktalamadan önce tüm dostlara selam, sevgi ve saygılarımızı yolluyoruz.

Ali Kastalmış / Aydın

Savaş esirlerinden 15 Ağustos Atılım mesajları

"(...) Zulme, sömürü ve talana karşı biriken tarihsel kin ve öfkenin kasırgaya dönüştüğü, zulüm kalelerini temellerinden sarstığı büyük gün!

Bugün esaret zincirlerinin parçalanıp, dağıtıldığı çağdaş isyan günü!

Ve bugün halkımızın, cesaret, fedakarlık ve yiğitlikle kavgaya atıldığı, kavgada kahramanlıklar yarattığı başkaldırı günü!

Kahramanlarımızın yakıcı sıcaklığıyla sizleri kucaklıyor, başkaldırı bayramınızı coşkuyla kutluyoruz!

Mustafa Çelik, Kemal Aktaş"

"(...) Halk tarihimizde yeni bir gün olarak doğan 15 Ağustos siyasi ve askeri atılımının 7. yılını zafer yolunda geliştirilen bütün değerlerin coşkusuyla karşılamak kadar sevindirici hiç bir şey olamaz. Bugün için bizi en fazla onurlandıran ve geliştiren şey 15 Ağustos ruhudur. Bu ruh ve heyecanın ulusal birliğimizin yaratılmasında son derece büyük önemi vardır.

Bu şanlı atılımda, yeni bir yaşamın ve özgür geleceğin en güçlü adımı atılmıştır. Bu adım üzerinde soylu bir yaşam ve yepyeni bir özgürlük tutkusu yükselmiş bütün halkımızın yüreğini sarmıştır.

Işık zerreciklerini toplayarak karanlığın güneşini yaratmak, yeni bir şafağın doğmasına öncülük etmek kolay değildir. Burada ve bütün görkemli değerlerde kahraman şehitlerimizin kanını görüyoruz. Küllenen direniş kıvılcımlarını harlamak, özgürlük tohumlarını bin bir çabayla toplayıp biraraya getirmek, örgütlülüğü çağdışı zorla dağıtılan, baskıya, zulme mahkum edilen bir halkı harekete geçirmek için yüce bir emekle kararlı bir yürek ve çağdaş bir mücadeleyle yola çıkan öncümüzdür. İşte biz bu yüce değerlerimizi, yeni ve saygın kişiliğimizi şanlı öncümüze borçluyuz. Bugün bütün kutsal vatan topraklarını saran ulusal ve toplumsal mücadele ateşini bağımsızlığa dek yükseltmek her onur sahibi insanımızın görevidir.

Bugün ulusal direniş hattında çağdışılığa karşı başkaldıran halkımız günü gününe tarih yaratıyor. Bu tarih halkımızın en parlak tarihidir. Köylerde, kentlerde, fabrikalarda ve yaşamın her alanında adım adım demokratik bir toplum gelişiyor. Halkımız acıyla, emekle ilmik ilmik bağımsız devletinin organlarını örüyor ve geleceğe umutla bakıyor. Düşman ise her cephede geriliyor. Bunun ne anlama geldiği de çok açıktır.

Şehitlerimizi burada saygıyla anarken bütün sevinç ve inancımız değerlere olan bağlılığımızla, halkımıza olan saygı ve özlemimizle 15 Ağustos ulusal direniş bayramınızı kutlarız.

Tüm arkadaşlar adına:
Suphi, Muhittin, Bişar, Ahmet, Koçer, Bedri, Mehmet"

"Halkımız tercihini özgürlük ve bağımsızlıktan yana yaptığını, baskı, zulüm, sömürü, işkence ve soykırımlara karşı sessiz kalmayacağını, çağdaş halklar arasında yer almanın dışında bir yaşamı kabul etmeyeceğini her zamankinden daha fazla haykırmaktadır.

Halkımızın özgürlük ve bağımsızlık uğruna güçlü adımlar attığı 15 Ağustos özgürlük başarımızın 6. yıldönümünü sizlerle ve tüm dostlarımızla kutlamanın sevincini ve onurunu yaşıyoruz.

Şükrü Göktaş / Aydın Cezaevi"

"Bugün, devrime, devrim şehitlerine ve halka bağlılık sözünün adı, devrim andının konuşturulduğu gündür.

Bugün parti militan devrimciliğinin, faşizmin karanlığını yırtarak, sömürgeci terör ve vahşetin halkımız üzerinde yarattığı sinmişlik, pasifikasyon, korku ve dehşetin darmadağın edilerek, halkımızın ulusal kurtuluş umutlarının yeşertildiği, özgüce güven, yurt sevgisi, cesaret ve fedakarlığın en üst düzeyde yaratıldığı, sergilendiği gündür.

15 Ağustos, reformizme, teslimiyetçilik ve uzlaşmacılığa, mültecilik ve burjuva kuyrukçuluğuna karşı, Marksizm-Leninizmin şanlı bayrağının dalgalandırılması ve sosyalizme bağlılığın ifadesidir.

Her türden komploculuk, tasfiyecilik ve devrime ihanetin beynine inen balyoz, militan devrimci çıkış, atılım ruhu ve pratiğidir; bölge halkları ve dünya proletaryasına karşı yüce enternasyonalizmin şanlı örneği, Türkiye halkına uzatılan dostluk elidir 15 Ağustos!

Ve bugün, şehitlerimizin komutuna, halkımızın ulusal bağımsızlık, demokrasi ve özgürlük tutkusuna, özlemine verilen yanıttır; bu özlem ve komutu gerçekleştirme hareketidir.

15 Ağustos ruhu ve atılımı, ulusal kurtuluş mücadelemizin bugünkü düzeye gelmesinde, yaratılan devrimci gelişmelerin sarsılmaz temeli ve beslendiği kaynaktır.

Bu bilinç, inanç ve duygularla Ulusal Kahramanlık ve Başkaldırı Bayramınızı kutlar, şehitlerimizin anısına, Partimiz ve Başkanımıza sarsılmaz bağlılığımızı ve şaşmaz takipçileri olduğumuzu belirtip, tümünüzü saygı ve sıcak sevgilerimizle selamlar, mücadelenizde üstün başarılar dileriz.

Tüm arkadaşlar adına:
Fuat KAV / Aydın Cezaevi"

TC'nin Körfez'de savaş hazırlığı ve bunun burjuva basına, ekonomiye ve halka yansıması

günün HABERİ

Savaş ekonomiyi batırır

1 Lira büyük değer yitirir

2 Çok yüksek enflasyon olur

Ekonomiden sorumlu Devlet Bakanı Işın Çelebi, "Körfez krizi dosyası" hazırlattı

TERCÜMAN EKONOMİ

12 Eylül Çarşamba

1991'de en büyük payı, savunma harcamaları alacak

Bütçede, 'Kriz • çıkmazı

TERCÜMAN EKONOMİ

Körfez krizi dolayısıyla yapılan zincirleme zamlar etkili oldu

Enflasyon kıpırdanıyor

14 - Eylül - 1990

DIŞ DÜNYADAN

ABD Başkanı George Bush, zirveyi KONGRE üyelerine anlattı

"Türkiye cesur cephe ülkesi"

Dışişleri Bakanı: "Körfez'e gemi, asker göndermiyoruz. Ama yarın ne olur bilemem" dedi

Savunma paktına açık kapı

Kriz kurbanı ilçe

Sömürgeci-faşist Türk devletinin savaş tellallığı bütün hızıyla sürüyor. Geleceğe yönelik tüm hesaplarını, jandarmalığını yaptığı emperyalist güçlerin saflarında, girdiğinde kazançlı çıkacağı bir savaşa göre yapan Türk rejimi, askeri, idari, ekonomik ve politik alanlarda da buna yönelik hazırlıklarını yoğunlaştırıyor.

Eylül başlarında Özal'ın emriyle göstermelik parlamentodan çıkarılan **"Yabancı ülkelere asker gönderme ve yabancı ülke askerlerini Türkiye'de bulundurma"** kararıyla, Türkiye ve Kürdistan emperyalist devletlerin askeri güçlerine sonuna kadar açılıyor. Kürdistan'daki sömürgeci ordu birlikleri sürekli takviye ediliyor. Sadece son bir hafta içinde 60 cemselik bir konvoyla Silopi'deki tabura cephane aktarıldı. Çukurca'dan Cizre'ye kadar olan sınır boyunca her taraf asker doldu. Bolu ve Kayseri'deki hava komando paraşütçü birlikleri sınıra kaydırıldı. Batman, Diyarbakır ve Erhaç havaalanlarına kimyasal başlıklı füzeler konumlandırılıyor. Batman havaalanının yakılması sırasında orada bulunan askerlerin kimyasal silahlar nedeniyle zehirlenmesi, bunun en açık kanıtı.

NATO'nun Brüksel'deki karargahında, Türkiye'den sürekli olarak **"savaş kuvveti"**, **"muharip kuvvet"** olarak sözediliyor ve Türkiye - Irak sınırı (yani Kürdistan) bir savaş cephesi olarak adlandırılıyor. Ve hatta savaş halinde Türk ordusunun Irak'ı güneyden vuracağı, müttefiklerine bu yönde garanti verdiği vurgulanıyor (12 Eylül 1990, Tercüman). TC de hazırlıklarını buna göre yapıyor. Çok büyük bütçe açığına rağmen, Savunma Bakanlığı'na **"Savaş Ödeneği"** ayrılması isteniyor. Emperyalist güçler ve bölgedeki işbirlikçi rejimlerle çok yoğun diplomatik ilişkiler ve pazarlıklar sürüyor.

Birçok yorumcu bu durumu, sömürgeci-faşist rejimin başı olması ve ABD'nin direktifleri doğrultusunda savaş politikası yürütmesi itibariyle Turgut Özal'ın hayatının kumarını oynadığı şeklinde değerlendiriyor. Gerçekte ise, sömürgeci faşist Saddam yönetiminin Kuveyt'i işgal ve ilhakıyla delinen bölge statükosu, varlığını uluslararası gerginlik ve savaş koşullarının yarattığı fırsatlar üzerinde koruyabilen Türk devletinin geleceğini de çok yakından ilgilendiriyor. Bir anlamda, oynanan kumar TC'nin varlık-yokluk kumarı oluyor.

TC'yi en çok kaygılandıran, ortaya çıkan son gelişmelerin Kürdistan ulusal kurtuluş mücadelesinin gelişimine, Kürdistan'ın denetiminden çıkışına fırsat tanıyacak bazı öğeleri de içermesi. Bu nedenle, Amerikan Ganet Haber Ajansı'nın Başyazarı John Omicinski ve Türkiye uzmanı David Judson'un, *"ABD, Kürt konusunu bir yandan Irak'ı destabilize etmek için bir alternatif olarak aklının bir köşesinde tutuyor. Diğer yandan Türkiye'nin bundan zarar görebileceği gerçeği var. Siz bu durumu nasıl görüyorsunuz?"* sorularına, Özal:

"Bu önemli bir konu. Türkiye, diğer ülkelerden daha çok Kürt nüfusa sahip... Birinci Dünya Savaşı'ndan sonra Kürtler de birkaç ülke arasında bölündü. O yüzden kritik bir konu... Türkiye'nin bu konuda bir problemi yok. Ama Irak'ta başka gelişmeler olursa bu gelişmelerin Türkiye ve diğer komşular üzerinde kalıcı bir kötü etkisi olur. Biz bunu kabul edemeyiz" (10 Eylül 1990, Cumhuriyet) diyerek, böylesine hararetli savaş hazırlıklarının gerekçesini kendi ağzıyla ortaya koyuyor. Buna bağlı olarak da Kürdistan'daki sömürgeci vahşet doruğa çıkarılıyor. Köyler, bağlar, bahçeler, tarlalar, ormanlar yakılıyor; halk kendi köylerinden, topraklarından çıkarılıyor, işkence, baskı ve terör zirveye çıkarılıyor. Nusaybin'e bağlı Xirbê Baban (Koruköy)'deki sömürgeci vahşet sırasında bir albay, niyetlerini; *"Siz bize lazım değilsiniz. Biz Irak'a girerek sınırlarımızı genişleteceksiniz, siz bizi uğraştırıyorsunuz. Irak'a girerken önce sizi yok edeceğiz"* diyerek olanca açıklığıyla ortaya koyuyor.

Tek yaşam umudu olarak baktığı savaşa ve hazırlıklarına kendisini böylesine kaptıran sömürgeci-faşist rejim, 1 Eylül Dünya Barış Günü nedeniyle düzenlenen savaş karşıtı etkinlikleri, **"Bölgede durumun kritik olduğu"** gerekçesiyle yasaklıyor. Ortadoğu'da olası bir savaşa karşı en ufak bir sesin çıkmasına ve eyleme dönüşmesine izin vermiyor. Oysa halkın %80'i Ortadoğu'da bir savaş istemiyor. Böylesi bir savaşın kendi çıkarına olmadığının bilinciyle, TC'nin savaş çığırtkanlığına karşı çıkıyor. Bu, yer yer protesto gösterilerine de dönüşüyor.

Ayrıca Türk sömürgeci devletinin savaş hazırlıkları, Arap halkları tarafından da tepkiyle karşılanıyor. Osmanlı İmparatorluğu'nun baskı ve zulmünü hala unutmayan Ortadoğu halkları açısından, Türk sömürgeciliğinin emperyalist güçlerle birlikte savaşa hazırlanması, yeni bir işgal hareketi ve yayılma isteği olarak değerlendiriyor. Yani mevcut durumda sömürgeci-faşist rejim, Türk, Kürt ve Arap halklarından tamamen tecriti yaşıyor, bu giderek hızlanıyor. Zaten bu nedenle, emperyalist güçler de bölgedeki gelişmelerden ve halkların toplumsal muhalefetinden duydukları korkuyla, ilk başta devrilecek rejimler olarak gördüğü Türkiye, Ürdün ve Mısır'a, Irak'a karşı uygulanan ekonomik ambargo ve savaş hazırlıkları nedeniyle ettikleri zararı karşılamak için yardım planı hazırlıyor. Bölgedeki işbirlikçi monarşiler de buna katılıyor.

Irak'ın kuveyt'i işgal ettiği 2 Ağustos'tan bu yana burjuva basın-yayın organlarının temel gündem maddesi de Körfez'deki savaş tehlikesi, hazırlıkları ve bunun getireceği sonuçlar. Herkes bunu tartışıyor. Olası bir Ortadoğu savaşının TC açısından çok tehlikeli bir kumar olduğu, özellikle de Kürdistan'ın tamamen ellerinden çıkabileceğini düşünenlerin oranı bir hayli fazla. Ayrıca Arap halklarının da savaşta emperyalistlerin cephesinde yer alacak Türk devletine karşı hiç de dostane duygular beslemedikleri ve buna karşı büyük tepki duydukları vurgulanıyor.

Böylesi endişeler taşıyanlardan İlhami Soysal, 6 Eylül 1990 tarihli Milliyet'teki makalesinde, Arapların gelecekte kendi aralarında birlik oluşturabileceklerine dikkat çekerek, **"Bunları hiç düşünmüyoruz"** diye hayıflanıyor ve ekliyor:

"Ortadoğu olaylarına bulaşmak, cadı kazanına ateş yakacak odun taşımaktan daha belalı bir iş. Biz ise daha işin başından çanak tutmakta pek, ama pek aceleci davrandık. Bakalım paçamızı nasıl sıyıracağız?"

Suudi Arabistan'daki gözlemlerini, **"Türkiye'nin bölgede sürekli bir askeri mevcudiyeti pek istenmiyor"** başlığıyla aktaran M. Ali Birand ise şunları söylüyor:

"Türkiye, bölge ülkeleri tarafından ***'kurtarıcı'*** *olarak görülmüyor.*

"Bölgede Türkiye ile Osmanlı İmparatorluğu arasında hiç bir fark görülmüyor. Türkiye'nin buralara asker göndereceği sözleri çıkmaya başladığından bu yana hemen eski imparatorluk yakıştırmaları başladı' *diyen Cidde'deki bir yabancı ülke diplomatı, özel konuşmalarında, Suudiler dahil Arap ülkelerinin, Türkiye'nin* ***'yoğun ve uzun vadeli'*** *mevcudiyetini pek hoş karşılamayacakları yolunda çeşitli işaretler yolladıklarını söylerken,* ***'Az bir kuvvet ile bir süre için kalıp gitmenizi yeğliyorlar. Gerçek düşüncelerini de hiçbir şekilde açığa vurmazlar.*** *Ancak sizden çekindikleri besbelli' demekten de kendini alamadı.*

"Türk resmi çevrelerinde sözü edilen ve basında ***'Türkiye'nin Ortadoğu'da yeniden sınırlar çizilirken masaya oturmaya hazırlandığı'*** *sözleri de, buralardaki kuşkuları arttırıyor.*

(...)

"Buradaki kargaşayı, kararların nerede ve nasıl verildiğini, tabiat örtüsünü gördükten ve Arapların düşünce şeklinin hâlâ değişmediğini saptadıktan sonra, tek söyleyeceğimiz şey ***'Tanrı bizi böyle bir maceradan korusun'*** *oluyor."* (9 Eylül 1990, Milliyet)

Yine Milliyet gazetesinden Altan Öymen de, 6 Eylül tarihli yazısında, hiçbir kral veya diktatörün savaştan zararlı çıkacağı düşüncesiyle savaş kararı almadığını, ama sonuçların her zaman olumlu olmadığını vurgulayarak Enver Paşa örneğini veriyor ve günümüzdeki durumu da şöyle değerlendiriyor:

"Dünyanın bugünkü koşulları, elbette, ne I. Dünya Savaşı dönemine benzer, ne de 2. Dünya Savaşı dönemine...

"Bugünkü dengeler bambaşkadır. Dünya eskisi gibi bloklaşmamıştır. Tam tersine, bir tecavüz hareketi karşısında bir araya gelmiştir. Türkiye de orada yerini almıştır.

"Ama işte, o noktada dikkatle durmak ve düşünmek gereklidir. Çünkü dengeler değişmiş de olsa, kayba uğrama riski azalmış da olsa, ***'savaşa girip-girmeme'*** *tartışmasının kuralı değişmemiştir. O kural* da fazla karmaşık değil: Halk dilimizde de var: ***'Dimyat'a pirince giderken evdeki bulgurdan olma!*** *diye özetlenebilir."*

Oktay Ekşi ise, 5 Eylül'de Meclis'ten çıkarılan "Yabancı ülkelere asker gönderme ve yabancı ülke askerlerini Türkiye'de bulundurma" kararına ilişkin olarak şunları yazıyor:

"Saddam nasıl olsa gidecek'miş. 'Saddam sonrasında Ortadoğu'nun haritası yeniden çizilecek'miş. 'Bu sırada Türkiye'nin de masaya oturanlar arasında bulunması' *doğru olurmuş.* ***'Aksi halde bu tarihi fırsatı kaçırır ve pastadaki payımızı başkasına kaptırır'*** *mışız.*

"... hani ***'Kimsenin bir karış toprağında gözümüz yok'*** *tu?*

"Kendi kamuoyunu aldatmayı huy edinmiş bir devletin vatandaşları olarak, ***Körfez krizine*** *geçmiş deneyimlerin ışığı altında bakıyor ve* ***'Bu işin içinde bir iş olduğuna'*** *inanıyoruz. İşte mahiyetini sökemediğimiz o husus yüzünden,* ***Türkiye'nin*** *bir maceraya sürükleneceğinden endişe ediyoruz.*

"Bu konuda tek güvencemiz şu: ***Türk halkı savaş istemiyor.***

"O nedenle bu isteğe aykırı hareket edenleri ve edecek olanları uyarıyoruz: Bir gün insana, ***'O tarihte niçin öyle yaptın?'*** *diye sorarlar."*

Cumhuriyet gazetesinden Hasan Cemal de, 7 Eylül'de yayınlanan yazısında Özal'ın Körfez krizinde oynadığı rolü vurguluyor ve şöyle diyor:

"Çok tehlikeli bir oyun oynanıyor Türkiye'de. Başoyuncu hiç kuşkusuz Cumhurbaşkanı Özal.

"Hükümeti, ANAP'ı ve partinin Meclis grubunu tamamen teslim almış durumda...

Devamı 18. sayfada

1960-1990 sürecinde Ortadoğu ve Türk egemenlik sisteminin bölge halklarına karşı konumu

Baştarafı 1. sayfada

darı, 1958 Irak Baas iktidarı, 1964'te FKÖ'nün kuruluşu, 1964 Yemen Demokratik Halk Cumhuriyeti'nin kuruluşu, 1962 Cezayir ulusal kurtuluş devrimi, Sudan'da ilerici subaylar iktidarını 1960'da Libya milli subaylar yönetimi izledi. Bu gelişmeler, Arap alemiyle de sınırlı kalsa bölgenin yakın tarihindeki en ciddi ve geniş boyutlu gelişmelerdi. Kemalist burjuvazi, kısa sürede yozlaşıp emperyalizmle bütünleştiğinden bu milli cephe içinde değerlendiremiyoruz. 1955'te İran'da iktidar olan milli karakterli Musaddık yönetimi ise, ancak birkaç ay ömürlü olduğundan ve darbeyle devrilip yerini CIA güdümündeki Şah iktidarına bıraktığından bu milli gelişmeye fazla katkıda bulunamadı.

1960'larda Ortadoğu'da cephelerin durumu

Bilindiği gibi bölgede dört temel halk grubu vardır: Araplar, Farslar, Türkler ve Kürtler. Bunların yanısıra Beluci, Yahudi, Ermeni, Asuri vb. çok sayıda halk azınlıkları ve kültürel gruplar da vardır. 1945'ten sonra bölgede muazzam ulusal eşitsizlik üzerine bir statüko oluşturuldu. Bölge haritasında Kürtlerin yeri yoktu. Bölgenin dördüncü büyük ve en eski halklarından Kürt halkı inkar ediliyordu. Benzer durumla Filistin halkı karşılaşıyor, 1948'de İsrail devleti kurulduktan sonra Filistin halkı, yığınlar halinde ülkesinden kovuluyordu. Araplar ise bölünerek, devlet niteliği olmayan birçok yapay devlet oluşturuluyordu.

1960'lara gelindiğinde bölgede şöyle bir statüko vardı. ABD emperyalizmi ve müttefiklerine dayalı gerici bir yapı bölgeye egemendi. ABD'nin bölgedeki en güçlü ayakları İsrail, Türk devleti ve İran Şahlığıydı. CIA, üç devletin istihbarat örgütlerinin koordinesini sağlıyordu.

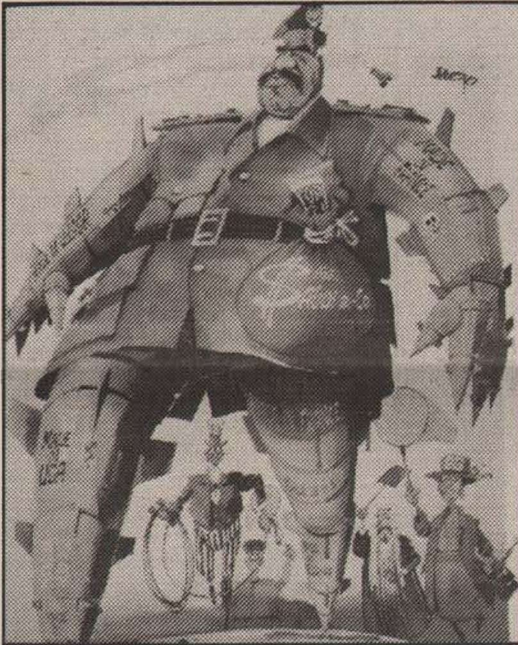
1956'da Mısır'daki gelişmelerle birlikte Arap aleminde önemli değişmeler yaşandı. Milli talepleri olan ve daha çok ordu subaylarının temsil ettiği ve halkın da temsil ettiği yönetimler arasında kamplaşmalar vardı. Bu kamplaşmada Arap gericiliğinin arkasında ABD yer alıyordu. Mısır, Suriye, 1958'le birlikte Irak, Yemen, Cezayir, Libya ve FKÖ radikal cepheyi oluştururken, Suudi Arabistan, Ürdün ve Fas tutucu cepheyi temsil ettiler. Bu çelişki dönem dönem savaşlara dönüştü. 1957'de Suriye ile Ürdün arasında meydana gelen savaşta binlerce insan öldü. Benzer bir savaş ise Güney Yemen ile Suudi Arabistan arasında oldu.

Arkasını ABD'ye dayayan, CIA tarafından yönlendirilen petrol zengini Suudi yönetimi, bölgede ilericiliğin düşmanıydı. Her defasında milyarlarca dolar harcayarak ilerici yönetimleri devirmeye çalıştı. Suudi gericiliği Nasır hareketine tavır aldı. Yemen Cumhuriyeti'ni tanımasına rağmen (1962), Demokratik Yemen Cumhuriyeti'ne savaş açtı, 1957'de Suriye'nin SSCB'yle askeri yardımlaşma antlaşması imzalaması üzerine Suriye'yi düşman saydı. 1958'de Irak'da General Kasım darbesi olunca, bu yönetime de düşman oldu. Ürdün ve Suudi yöneticiler ABD'nin himayesinde Türk hükümetine başvurarak, Bağdat Paktı güçlerinin ihtilal yönetimini askeri müdahaleyle devirmesini istediler. 1957'de Mısır ile Suriye arasında kurulan Arap Cumhuriyeti'ne karşı Ürdün ve Suudi kralları aralarında işlevsiz "Arap Birliği"ni kurdular.

Kuşkusuz Araplar arası bu bölünme ve çatışmaların en önemli nedenlerinin başında emperyalist güçlerin böl-yönet stratejisi gelmekteydi. Bunun yanısıra çağdaş düşüncelerin zayıflığı, proletaryanın zayıflığı ve ilerici yönetimlerin tutarsızlığı, Arap aleminin bölünmesinin önünde önemli nedenler olarak durdu. Bu nedenler Arap alemini, hem emperyalizm hem de İsrail'e karşı güçsüz düşürdü. ABD ve müttefikleri petrol zenginliğini talan etmeye ve Ortadoğu toprağını askeri amaçları için kullanmaya devam ettiler. Bu nedenlerle Araplar 1948, 1967 ve 1973'te İsrail'e karşı yaptıkları savaşları kaybettiler. İsrail, 1973 hariç tutulursa tüm savaşlarda yeni Arap topraklarını işgal etti. Bu sonuçlara yol açan tarihsel, toplumsal nedenlere rağmen sürekli yenilgi Arap alemi için utanç vericiydi.

Filistinlilere darbe vuran sadece İsrail değildi. 1967 savaşında İsrail Gazze ve Batı Şeria'nın bir kısmını işgal ederken, diğer kesimini de Ürdün işgal etti. Ürdün Krallığı bununla da yetinmedi, Filistin devrimci potansiyelinden duyduğu korkuyla 1971 Eylül'ünde "Kara Eylül" olarak bilinen katliamı gerçekleştirdi ve binlerce Filistinli'yi de Ürdün'den sürdü. 1976 Lübnan iç savaşında da bir darbeyi Suriye orduları vurdu.

Bu arada Arap radikalizminin tutarsızlığından bahsetmek gerekir. Bilinçli halk kitlelerinin yönetimler üzerinde etkin olmaması ve devrimci örgütlenmelerin olmayışı nedeniyle, küçük-orta burjuvaziyi temsil eden ve subaylar tarafından yönetilen Arap yönetimleri iktidarda kaldıkça yozlaştılar, halka şiddet uyguladılar, aralarında kurdukları birlikler sözde kaldı, süreç içinde emperyalist güçlerle bütünleştiler. Bu duruma örnek olarak 1957'de Suriye ile Mısır, 1970'lerde Libya ile Mısır, Libya ile Suriye, Libya ile Tunus, Mısır ile Sudan arasında kurulan birlikler gösterebilir. Sadece Irak'ta 1958, 1963, 1968 ve 1979'da darbeler yaşandı. Benzer darbeler Suriye'de de tekrarlandı. İlerici subaylar yönetimleri ya yozlaşıp emperyalizmle bütünleştiler ya da tek adam diktatörlüklerine yöneldiler. Arap halkları hiçbir zaman özledikleri demokrasiye ulaşamadılar. Aslında demokrasi mücadelesi geleneği de sürekli zayıf kaldı. Süreç içinde Mısır, özellikle de Eylül 1970'de Nasır'ın ölümünden sonra Enver Sedat yönetimi döneminde hızla emperyalizmle bütünleşmeye gitti. Sedat yönetimi, İsrail'le 1978'de ABD'nin gölgesi altında Camp-David Antlaşması'nı imzaladı. Nasıl ki 1957'de Ürdün, Suriye'ye karşı İsrail'den yardım aldıysa, Mısır yönetimi de aynı utanç verici konuma girdi. Gerçi Enver Sedat, 1981'de öldürüldü. Fakat İsrail'le imzaladığı antlaşma Arap Birliği'ne yeterli darbeyi vurmaya yetmişti. Irak'taki şoven Baas yönetimi yozlaşarak 1979'da Saddam Hüseyin'in tek adam diktatörlüğüne dönüştü. Suriye ve Libya, anti-emperyalist tutumlarını sürdürmekle birlikte, zümre diktatörlüğüne dönüşen yönetimler, halka demokrasi uygulamaktan çok uzak oldular. Daha köklü bir temele dayanan ve daha tutarlı politika güden Cezayir ve Güney Yemen yönetimleri ise Arap alemi üzerinde etkin olamadılar. Öte yandan belli yönleriyle milli Arap burjuvazisi, "Arap milliyetçiliği ve Arap birliği" sloganlarıyla kitlesel şoven bir propagandaya boğdular. Bu propaganda kitleleri ve daha radikal halk güçlerini etkiledi ve özellikle Kürdistan'a olumsuz yansıdı. Sözkonusu Arap yönetimleri, anti-emperyalist propaganda da mangalda kül bırakmazlarken Ortadoğu'da Kürt ögesine karşı şiddetle durdular. Araplar, İsrail'e karşı göstermedikleri birliği Kürtlere karşı gösterdiler. 1961-75 Güney Kürdistan Kürt direnişine karşı Birleşik Arap orduları savaştı. Örneğin Ürdün ordusu İsrail'e karşı savaşmazken, Kürtlere karşı savaşma "kahramanlığını" gösterdi.

Körfez krizinin düzenleyicileri: Endişeli emperyalist güçler ve ürünleri Irak diktatörü

Ortadoğu'da 1960'larla birlikte SSCB'de temsil edilen sosyalizmin etkisinden de bahsetmek gerekir. 1956'da Mısır-SSCB, 1957 Suriye-SSCB, 1958 Irak-SSCB ve daha sonra Sudan ve Güney Yemen'le de benzer askeri yardımlaşma ve işbirliği antlaşmaları imzalandı. SSCB, 1956'da Mısır'a işgalci ordulara karşı savaşmak üzere asker göndermeyi bile teklif etti. SSCB desteği, bölge halklarına hem olumlu hem de olumsuz yansıdı. Radikal Arap yönetimlerinin iktidarlarını sürdürmelerinde ve 1970'lere doğru sosyalist ideolojiyi benimseyen çeşitli güçlerin korunmasında SSCB'nin yardımı çok etken oldu. SSCB, İsrail'e karşı Mısır, Suriye, Irak, G. Yemen ve Cezayir ordularını hem eğitti hem donattı. 1957'de Suriye'ye ve 1958'de Irak'a Türk ordularının müdahalelerini SSCB önledi. Özellikle bu yüzden 1957'de SSCB ile ABD ciddi ölçüde karşı karşıya geldiler.

Bu olumlu etki yanında SSCB'nin bölgede artan etkinliğinin olumsuz yansımaları da fazla oldu. SSCB bölgede devlet çıkarlarını önde tuttu. İlişkisine ideolojik örtü geçirdi. Bu politikaya göre Mısır, Suriye ve Irak, sosyalist güçler olarak görülüyor ve sosyalizmi örgütledikleri ileri sürülebiliyordu. Bu anti-sosyalist tezi onaylayan uşak güçler de oluyordu. Bu saçma tez SSCB'yi darbelerle sosyalizmi kurma denemesine kadar götürdü. Niyet ne olursa olsun SSCB'nin desteği, Arap burjuvazisinin palazlanmasına, halk güçlerine karşı güçlü konumda kalmasına ve buna karşılık halk muhalefetinin güçsüz kalmasına yolaçtı. Öte yandan SSCB, bölgede temel dayanak olarak Arap burjuvazisini ve birer şubesine dönüştürdüğü bölge klasik komünist partilerini gördü. TKP, İKP, SKP ve Tudeh'in pratiğinden bu politikanın ne kadar yanlış ve sosyalizme ne kadar ters olduğunu çok iyi biliyoruz.

SSCB'nin bölge politikası özellikle Kürdistan'a olumsuz yansıdı. Zira Saddam Hüseyin yönetimi, önemli oranda aktif SSCB desteğinin ürünüdür. Benzer şekilde palazlandırılan TKP ve İKP özellikle uluslararası alanda Kürdistan halkı aleyhine yıllarca tecrit politikası uyguladılar. Bunu da tümüyle SSCB'nin sunduğu olanaklarla yaptılar.

Türk devleti, hem SSCB'nin bölgede artan etkinliğine, hem Arap alemi hem de Kürdistan'daki gelişmelere ilk başta tepki gösteren güçlerin başında geldi. Cezayir savaşında Fransa'nın, Süveyş Kanalı savaşında İngiltere, Fransa ve İsrail'in desteklenmesi, Bağdat Paktı ve CENTO, Suriye ve Irak'a müdahale teşebbüsleri, Lübnan'a müdahale planı içinde yeralma örnekleri, Türk devletinin Arap halklarına olan düşmanlığını koymaya yetmektedir. Daha 1950'lerde ABD, bölgede bazı askeri pakt planlarını hayata geçirir. Türk devletine önemli bir rol verildi. Türk devleti de, ısrarla Arap alemini birliğe itebilecek formüllere karşı çıktı, kendi liderliğini dayattı. Öte yandan Arap alemi de Türk devletine karşı hep güvensiz oldu. 1960'ta Türkiye'de olan askeri darbenin her ne kadar temel nedeni içteki toplumsal etmenler de olsa, bölgedeki ve Kürdistan'daki gelişmelerden duyulan korku da darbe için temel bir gerekçe oldu. Nitekim, ABD İran Şahlığı ve Türk devleti, Güney Kürdistan direnişini yozlaştırmayı ve bitim noktasına getirmeyi becerdiler. Mart 1975 Cezayir Antlaşması her ne kadar İran ile Irak devletleri arasında imzalandıysa da ABD ve Türk devleti de bu antlaşmada taraftılar.

Bilhassa 1960'lardaki Demirel hükümeti zamanında Türk devleti ile İsrail arasında ilişkiler gelişiyor, bu ilişkiler Arap alemine karşı ad verilmemiş gizli bir ittifaka dönüşüyordu. Bugün bile eski Türk generalleri ve MİT mensupları bu dönemdeki güçlü ilişkilere, askeri ve istihbarat alanındaki direnişe atıf yapmaktadırlar.

1970'lere doğru bölgede, toplumsal gelişmenin ürünü olarak devrimci radikalizm, burjuva milliyetçiliğinden bağımsızlaşmaya başladı. Bu gelişme bölge çapında köklü anti-emperyalist, anti-sömürgeci mücadelenin gelişmesine yol açtı. Komünist hareket, klasik komünist partilerinin temsil ettiği çizgiden ayrışmaya başladı. Türkiye'de 1968'le birlikte ve İran'da da aynı zamanlı gelişen devrimci mücadele, FKÖ içindeki ayrışma, marksist düşünceyi benimseyen gruplar, Lübnan'da radikal güçlerin mücadeleyi yükseltmesi hep izah etmeye çalıştığımız bölge çapındaki değişikliğin göstergeleriydi. Bu yeni öğe, bölgedeki gerici güçleri ve emperyalist destekçilerini de ürküttü. 1970'ler, bölgede gerici statükonun ve temsilcisi güçlerin en fazla zorlandığı dönemdir.

1960'ların sonunda ABD'de bu gelişmeler karşısında bölge politikasında yöntem değişikliğine gitti. Nixon-Kissinger yönetimi, yöntemde esnek geniş güçleri global ittifak anlayışları içinde gören bir politika güttüler. Bu politikanın bölgeye yansısının ürünü olarak Arap gericiliği Arap radikalizmiyle Arap Birliği içinde, öte yandan islam ülkeleri de İslam Ülkeleri Birliği içinde birleştirildi. Bölgenin işbirlikçi ve kukla rejimleri bu platformlarda emperylist çıkarları ve politikaları temsil ettiler. ABD, yöntemde esnek bu politikasının yanısıra bölgedeki hızlı halk uyanışı ve mücadelesine karşı durmak için sivil yönetimleri devirerek askeri faşist cuntaları iktidara getirdiler. Türkiye'de 12 Mart 1971 askeri-faşist darbesi bu nitelikteydi. Özellikle bu dönemde Türk devletinin İsrail'le ilişkilerine çeki düzen vermesi, Arap halklarıyla yakın ilişkiye girme çabası, İslam ülkeleri Birliği vb. platformlara girmesi ABD'nin verdiği rol, bölgede tecrit olmamak ve yeni bir öğe olarak biçimlenmeye başlayan Kürdistan ulusal kurtuluş mücadelesine karşı önlem almak içindi. Nitekim Türk devletinin Güney Kürdistan direnişinin dağıtılması anlamına gelen 1975 Cezayir Antlaşması'nın gerçekleştirilmesinde rol oynaması, izahımıza canlı bir örnektir.

1970'lerde devrimci halk güçlerinin mücadele gelişiminde ivme sağlanmasına rağmen, bu güçler ideolojik, politik, örgütsel ve mücadele zaafları içinde oldular. Burjuva milliyetçiliğiyle bağlar tam koparılamıyor, gerici statükoyu aşacak ittifaklara gidilemiyordu.

1979'da İran'da gerçekleştirilen halk devrimi ve Afganistan'-

ın Sovyet birliklerince işgali, bölgedeki statükoyu daha da zorladı. Bu arada PKK önderliğindeki Kürdistan ulusal kurtuluş mücadelesi kısa sürede aktif bir etkinliğe varmıştı. Benzer antiemperyalist mücadele Lübnan'da, Filistin'de boyutlanmış, ortamdan yararlanan Irak ve Güney Kürdistan muhalefet güçleri direnişe başlamışlardı.

Emperyalist güçler, bu gelişmelere Türkiye ve Pakistan'da askeri darbelerle ve İsrail'in militarist saldırılarıyla karşılık verdi. Tüm Ordadoğu keskin bir cepheleşmeye ve çatışmaya sürüklendi.

Bu arada Saddam Hüseyin'in yükselişinden bahsetmek gerekir. İktidarın ikinci adamı Saddam Hüseyin, 1979'da kansız bir darbe ile fiilen tek adam durumuna geldi. Kürt halk direnişini bastıran, petrol zenginliğine dayanan Irak diktatörlüğü, hem SSCB hem de başta Fransa ve Almanya olmak üzere emperyalist güçler tarafından en gelişkin silahlarla donatıldı. Irak kısa sürede, ordu, teknik ve bilim gücü olarak bölgenin en iri devlerinden biri haline geldi. Bu şoven ve azgın gücün bölgede maceralara kalkışması kaçınılmazdı. Nitekim, emperyalist güçler, Irak'la özgül çelişkilerinden de yararlanarak Irak ordularını İran'a saldırttılar. 1980-1988 savaşında iki ülke halkından bir milyona yakın insan öldü, bir o kadarı da sakat kaldı. İki ülkenin ekonomisi de enkaz durumuna geldi. Bu vahşi savaşta temel sorumluluk Irak diktatörünü şımartan ve saldırtan emperyalist güçlerle, Irak'ı sonuna kadar silahla donatan SSCB'ne aittir. Irak'a verilen destek bu kadarla da sınırlı kalmadı, Saddam diktatörü, Alman, Fransız ve SSCB zehirli gazlarıyla 16-17 Mart 1988'de Halepçe'de binlerce masum Kürt insanını, Hiroşima'dan sonra insanlığın tanıdığı en büyük vahşetle katletti. Irak'ı destekleyen tüm devletler, bu vahşete seyirci kaldılar. Hiç biri Irak'ı ciddi ölçüde kınamadı bile. Bu soykırımın ardından silah sevkiyatı ve zehirli gaz satışı devam etti. Bundan cesaret alan Irak orduları Eylül 1988'de Kürt halkına karşı zehirli gaz bombaları ve diğer kimyevi silahları bir daha kullandılar.

1980'le açılan süreçte bölgedeki halk güçleri, uygun koşullardan yararlanamadılar. Bölünmüşlük ve burjuva milliyetçiliğinden tam ayrışmayı sağlayamadılar. Aralarında güçlü ittifaklar geliştiremediler. Bu zaaflar güçsüzlük yarattı. İran İslam iktidarına karşı İran ve Doğu Kürdistan muhalefet güçleri, Irak faşist diktatörlüğüne karşı Irak ve Güney Kürdistan muhalefet güçleri, İsrail'e karşı Filistin ve Lübnan devrimci-yurtsever güçleri, faşist Türk cuntasına karşı Türkiye devrimci-demokratik güçleri bu zaaflar içinde oldular. Neticede önce İsrail'in Lübnan'a saldırısı (1982) ve İran-Irak savaşının devam ettiği 8 yıl boyunca biçildiler. Öyle ki halkların ulusal ve toplumsal sorunları ağırlaşır ve muhalefet daha boyutlanırken örgütlerin çoğu örgüt varlıklarını yitirme noktasına geldiler.

Faşist Türk sömürgeciliği bu süreçte, emperyalist planların bölgede yürütülmesinde önemli rol oynadı. İsrail'in teşhir olması ve karşısında tüm Arap alemini bulması, Türk faşizminin rolünü daha da artırdı. Türk devleti, İran-Irak savaşı boyunca Irak'ı destekledi. İran'ı tehdit etti. Özellikle Kürdistan'ın statükosunda değişiklik yaratabilecek girişimlere karşı uyardı. Türk ordusu Körfez'de savunmanın payandası ilan edildi. Daha 1985-1986'da İran'ın muhtemel bir başarısına karşı Türk birliklerinin Suudi topraklarında konumlandırılması güncelleştirildi. Suudi sermayesi, Türk ordusunu paralı askerliğe koşuyordu. Türk devleti, sadece İran'a karşı durmuyor, Irak'a , Irak yönetiminin manevra alanını genişletmek için bazı Kürt örgütleriyle özerklik görüşmelerine orturmasına da karşı duruyordu. Bu durumu 1983'te Saddam yönetimiyle görüşmeye oturan YNK yönetimi çok iyi bilir. 1983'te Türk faşist cuntası, Irak yönetimiyle Kürt direnişçilerine karşı birbirinin sınırları içinde 30 km'ye kadar operasyon yapma antlaşması imzaladı. 1988'de Türk hükümeti ve askeri yetkilileri ellerinde Musul ve Kerkük'ü savunma planlarıyla Bağdat'a gittiler. Geziye eş zamanlı olarak sınıra güç kaydırıldı. Eğer, Türk ordusu o dönem böyle bir maceraya girişmediyse bunda PKK'nin içte geliştirdiği direnişin rolü belirleyicidir.

1980'den itibaren olan gelişmelere dikkat edilirse daha 1985-1986'dan itibaren ABD'nin statükoyu lehine daha da değiştirme çabası içine girdiği görülür. Körfez'in yapay devletleri her an yıkılma tehlikesi altındaydılar. ABD, daha 1987'de Körfeze askeri filo yolladı, Suudi Arabistan'a Awaks radar uçakları yerleştirdi, Kuveyt ticari gemilerine ABD bayrağı çekildi, ABD hücum botlarıyla İran güçleri arasında birçok çatışma meydana geldi. ABD deniz filosunda atılan roketler bir İran yolcu uçağını düşürerek 300'ün üstünde masum yolcusunun ölümüne yolaçtı. Bunlar, bugün olanların habercisiydi.

1988'e gelindiğinde bölgedeki sorunlar kilitlendi. İran-Irak savaşından sonuç almak olanaksızlaştı. Filistin direnişi sağa kaydırılmakla birlikte tasfiyesi imkansız görüldü. Lübnan'da benzer kilitlenme yaşandı. Halk muhalefeti arttı, ama halk öncüleri güçsüzleşti. İran-Irak savaşında 1988 Ağustos'unda ateşkes antlaşması imzalanması, bölge ve Körfez gericiliğine rahat bir nefes aldırdı. Fakat hiçbir sorun çözülmemişti. İran yeni sorunlarla doldu, Irak azarak bölgenin başına bela olacak hale geldi. Öyle ya, Saddam faşist ve diktatör karakteriyle, ulusal ve toplumsal muhalefeti silip süpürdükten sonra onca silahı ne yapacaktı. Filistin sorunu ağırlaşarak uluslararası boyut kazandı. Lübnan çelişkilerle ve çatışmalarla dolu bir dinamit durumuna geldi. Suriye-İsrail çelişkileri daha boyutlandı. Doğu ve Güney Kürdistan direnişleri belki yenilmişti, fakat PKK öncülüğünde Kürdistan halk direnişi suskunluğun egemen olduğu bu alanda güçlü bir mücadele olarak öne atıldı, emperyalist güçlerin ve bölge gericiliğinin aleyhine son derece güçlü bir potansiyeli devreye soktu. Ortadoğu'da statüko belki geçici olarak korunmuş, fakat sorunlar daha artmış ve daha boyutlanmıştı. Halklar mücadele deneyiminden geçmiş, güçlü bilinç birikimleri ve örgüt-mücadele deneyimleri olmuş, sorunların çözülmesini ivedi olarak dayatmaktadırlar. Ortadoğu'da halklar, demokrasi, ulusal bağımsızlık ve özgürlük ile, baskı ve yolsuzluğun kaldırılmasını istiyor.

1990'a Ortadoğu bu kilitlenme, bu sorunlar ve halkların bu talepleriyle girdi. Bu gelişmeye paralel olarak dünyada değişmeler oldu. Reel sosyalizm tam bir çöküşü yaşadı. Doğu Avrupa'da demokrasi furyası yaşandı. Geçiş kitlesel ve barışçıl sağlandı. Romanya örneğinde olduğu gibi gelişmeye direnenler emperyalistlerin komplolarıyla cezalandırıldılar. Emperyalist güçler, demokrasi havarisi kesilerek bu gelişmeyi alkışladılar. Askeri paktlar bir an geldi, gereksiz duruma düştü. Varşova Paktı işlevini tümüyle yitirdi. NATO'nun da işlevi ciddi ciddi tartışılmaya başlandı. Reel sosyalizmin tahribatı ve sistemler arası yumuşama tüm kıtalara da yansıdı. Bazı gerilla grupları özellikle Latin Amerika'da bu modaya uyarak, silahlara veda ettiler.

Peki ya Ortadoğu? Burada sorunlar en ağırdı. Uluslar inkar ediliyor, halklar yoksulluk içinde ve baskı altında tutuluyordu. Su başları diktatörler tarafından tutulmuştu. En küçük hak talebi kanla bastırılıyordu. Emperyalist güçler bu durumu görüyor, sıra Ortadoğu'ya gelince hümanizm ve demokrasi bitiyordu.

Ortadoğu da kendi tarzında oynayacaktı. Devrimci güçlerdeki duraganlık ve dağınıklık, denenmişin yarattığı inançsızlık birçok ülkede halkları radikal islami akımlara itti. Tabi ki bu kurtuluş yolu olamazdı. Statüko delinmeli ve parçalanmalıydı. Emperyalist güçler, böyle girişimlerin üstüne sert gittiler. PKK özgün direnişiyle statükoyu derinden deliyor, halkları da direnişe davet ediyordu. PKK'nin üstüne bu denli sert gidiş ve komplolar, statükonun hassasiyeti karşısında PKK direnişinin taşıdığı büyük önemden dolayıydı. İran, bir dönem kendi gücünü aşan oranda statükoyu zorladı. Devrimci güçler bundan yararlanamadılar. Devrimci güçlerin de ilerletecek ve yeni bir hamle yapacak güçleri yoktu.

Emperyalist güçler, bu bölge kilitlenmesi içinde sadece devrimci güçler de değil, statükolarını zorlayacak ve delecek kendi beslemelerine karşı da insafsız oldular.

Irak'ın Kuveyt'i işgaline emperyalist güçlerin ve faşist Türk sömürgeciliğinin gösterdiği şiddetli tepki ve bölgenin bir anda topyekün çatışmanın eşiğine gelmesine anlam verilmek isteniyorsa, kısa özetlenmesini verdiğimiz tarihsel, toplumsal etmenleri ve bölgedeki gerici statükonun her an patlamaya hazır durumunu görmemiz gerekiyor. Irak faşist diktatörlüğü, gerici niyetlerle de olsa bu statükoyu delmiştir. Süreç kaçınılmaz olarak bölge halklarını, emperyalist işgalci güçler ve bölgedeki kuklalarıyla karşı karşıya getirecektir. Bölge halkları ve yurtsever, devrimci öncüleri tarihi görevlerle karşı karşıyalar. Sorun, halk güçlerinin süreçten ne kadar yararlanabilecekleri, sorumluluklarını ne ölçüde yerine getirebilecekleri sorunudur. ABD ve müttefikleri bölge için yeni planlar hazırlarken, bölge halkları da dönemi duyarlı değerlendirdiklerinde bu planları bozabilir ve bölgede anti-emperyalist savaşa ivme kazandırabilirler. Bu değerlendiriş, halk devrimlerine de yol açabilir. En azından Kürdistan bu şansa sahiptir.

ORTADOĞU'DA SAFLAR HENÜZ BELİRSİZ

Bush-Gorbaçov zirvesinden hemen önce Irak Dışişleri Bakanı Tarık Aziz, Moskova'ya gitti. Irak'ın silah kaynağının 2/3'den fazlası SSCB'den. Irak ekonomisinin inşasında da Sovyet yardımı ve desteği belirgin. Irak'ta halen yüz civarında SSCB askeri teknisyeni bulunuyor. Irak'la ilişkileri SSCB'ni zorluyor. SSCB, Irak'taki ekonomik ayrıcalıklarını kaybetmek istemiyor. Öte yandan emperyalist ekonomistlerden yardım beklentisi. Neticede Tarık Aziz'in Moskova'dan eli boş döndüğü yorumları ağır bastı.

Tarık Aziz, 31 Ağustost'ta da Amman'da Birleşmiş Milletler Genel Sekreteri Perez De Cuellar'la görüştü. Bu görüşme de sonuçsuz. Irak ileri adımından gerilemeye niyetli gözükmüyor.

Arap alemi paramparça

Herkes islamiyet silahına sarılıyor. Saddam Hüseyin, Irak'ın desteklenmesini islami zorunluluk gösteriyor ve tüm müslümanları ABD'ye karşı cihada çağırıyor. Suudi ve Mısır din adamları da Irak'a karşı ABD'yi desteklemenin Muhammed'in emri olduğunu ileri sürüyorlar. 9-10 Ağustos günleri Mısır'ın başkenti Kahire'de yapılan Arap Zirvesi hiç bir sonuç ortaya çıkarmadı. Her devlet başkanının ayrı telden konuşmasından başka. İslam ülkeleri dışişleri bakanları toplantısı da gerçekleştirilemedi. Toplantı 27 Eylül tarihine ertelendi. Tabi o tarihte de toplanabilirse.

ABD işgalinin faturası uşak Körfez ülkelerinden çıkıyor. Suudi, Kuveyt ve diğerleri şimdilik 12 milyar dolar ayırmışlar. Halbuki Japonya ancak 2 milyar dolar veriyor. Paranın bir kesimi de ambargodan dolayı ekonomisi zarar görüyor gösterilen Türkiye, Mısır ve Ürdün'e verilecek. Nedeni var. Ambargo bu ülke hakim sınıflarını orta sınıflarla da karşı karşıya getiriyor, kitlesel başkaldırının yolunu daha çok açıyor. Amaç, bunun önüne geçmek.

Parçalanma FKÖ'yü de sarıyor. Irak'ı desteklediği için Körfez zenginleri ABD'nin dürtüklemesiyle Filistinlileri cezalandırıyor. Siyasal ekonomik kriz FKÖ'de henüz boyutları tam anlaşılmayan derin bölünmelere yolaçıyor.

Irak'ın Mısırlı, Pakistanlı, Bangladeşli işçileri sınırdışı etmesi bu üç ülkenin ekonomisini ciddi ölçüde zorluyor. İşsizlik kitle eylemi demek.

Para ne yapmıyor ki, petro-dolar, yoksullar ülkesi Bangladeş ve Pakistan'ın da Haçlı ordularının saflarında savaşmak üzere Körfeze asker göndermelerine yolaçıyor. Uşak yönetimler, kendilerini ABD'nin henüz muğlak yeni bölge statükosu içinde iyi bir pozisyonla yeralmaya hazırlıyor.

İran'dan anlamlı ve gür ses

Irak, nefes boruları açma çabasında. Tarık Aziz, Moskova gezisinin ardından Tahran'a gitti. İki ülke yöneticileri 1990'ın ikinci antlaşmasına da vardılar. İran, işlenmiş petrol ürünleri karşılığında Irak'a gıda maddesi ve ilaç verecekti. Tabi, İran'ın Irak'ı kayırmasının nedeni sadece ihtiyacı olduğu petrol ürünleri değil.

İran'ın dini lideri Ayetullah Ali Hamaney, nedenlerini şu sert konuşmasıyla koydu: *"ABD'nin Körfez bölgesindeki varlığına ve giderek artan aç gözlü ve utanmaz politikasına şiddetle karşıyız. Müslüman milletler, ABD'nin bölgede kalmasına izin vermeyeceklerdir. ABD'nin siyasetine, planlarına ve saldırılarına karşı gelmek Allah yolunda cihadtır ve bu yolda ölenler şehittir. Bir saldırıdan korunmak için Amerikan kuvvetlerini topraklarına çağıran ülkelerin hükümetlerini kınıyorum. Yabancıların bölgedeki ülkeleri savunması utanç verici bir olaydır. Bu hükümetler eğer kendi milletlerine dayansalardı, milli haysiyetlerini savunabilirlerdi. Bu hükümetler, savunmaları için yabancıları çağırmakla milletlerini aşağılamışlardır. Bu hareketin lekesi uzun yıllar silinmeyecektir."*

Tabi, Hamaney'in kastettiği hükümetlerde haysiyet varsa. İran'ın bu tavrı Türkiye'nin "yeni CENTO" planlarının suya düşmesi anlamına geliyor.

Suriye'nin riskli politik yönelimi

Eski ABD Dışişleri Bakanlarından Henry Kissinger'in Suriye için kullandığı bir deyim var: "Bölgede Mısır'sız savaş, Suriye'siz de barış olmaz." Suriye, İran'dan küçük bir ülke. İran, 8 yıllık savaşa dayandı. Suriye'nin Irak'la yüzyıllara dayanan düşmanlığı var. İki Baas rejimi kanlı-bıçaklı.

Ama Suriye'nin asıl korkusu Türkiye ve İsrail'den. Suriye'nin Körfez zengini Arap ülkelerinden her zaman yüklü yardım aldığı da sır değil. Suriye'nin en büyük askeri ve siyasal müttefiki de SSCB. Tabi yakın zamana kadar. Suriye, artık sonuna kadar SSCB'ne güvenmiyor.

Suriye, başından Irak'ın Kuveyt'i işgaline tavır aldı, kayıtsız şartsız Irak birliklerinin Kuveyt'ten çekilmesini istedi. Suriye, önce 3000 askerini Körfeze yolladı, şimdi ise bu gücü iki-üç katına çıkarıyor.

Gazetelerde Suriye'nin hava sahasını NATO uçaklarına açtığı yazıldı. Bu haber ne doğrulandı ne de yalanlandı. Ardından ABD Dışişleri Bakanı James Baker, Şam'ı ziyaret etti. Suriye'nin bu dönemde ABD ve diğer NATO üyesi iri devletlerle arasını bozmak istemediği kesin. Yine de Suriye'nin bunalımdan statükosunu yitirmeden çıkmak çabası içinde olduğu gözlemleniyor. Suriye'nin korkusu İsrail ve Türkiye. Suriye, ABD ile iyi ilişkileri içinde bunlardan gelecek saldırıları frenlemek istiyor. Ayrıca Irak'ı da korumak istiyor. Cılız da olsa Irak muhalif güçleri Şam'da. Bunların içinde belirsiz siyasi ve askeri varlığıyla Güney Kürdistan güçleri de var.

Suriye'nin bu yönelimi Arap alemi içinde bir uç politika. Mısır, şimdilik etkisiz. Yine de Suriye'nin yönelimi riskli sayılır. Kesin fikir için zaman henüz erken.

Ama kesin görünen şu; Türk sömürgeciliği bölge halklarından tecrit oluyor ve halklar derinden homurdanıyor.

YJWK ÖRGÜTLENME SORUNUNU AŞMAK İÇİN KÜRDİSTAN KADINININ ÇOK GENİŞ DESTEĞİNE SAHİPTİR

Sömürgeciliğin yüzüne karşı nefretini dile getirmek, slogan atmak, taşla-sopayla kavga etmek bile sömürge bir toplum için büyük bir devrimsel atak demektir. Ezik ulusal kişiliğin hesap soran isyan halindeki bir kişiliğe dönüşmesi sömürge toplumun kabuk değiştirmesi, eski kabuğunu atması anlamına gelir. Kürdistan'daki gerilla mücadelesi Kürdistan halkına yeni bir kişilik kazandırmıştır. Bugünkü Kürdistan eski Kürdistan, bugünkü Kürt halkı eski Kürt halkı değildir. 1990 bahar eylemliliği bunu en kör gözün dahi göreceği keskinlikte ortaya koydu. İsyan halindeki kitlelerin içinde kadınların sayısal fazlalığı ve militan tutumları ise hemen herkesin özellikle dikkatini çeken yan oldu. Sömürgeci burjuva gazetelerindeki köşe yazarları bile yaptıkları yorumlarda, toplumun en geri ve en suskun kesiminin bu durumunun Kürdistan'da niteliksel bir değişimi ortaya koyduğuna dikkat çektiler. Evinde söz hakkı bile olmayan kadın nasıl olmuştu da sokaklara, meydanlara çıkmış, elinde taşlar, dilinde slogan ve zılgıtlarla Türk askerlerinin karşısında en önde harekete geçmişti. Kürt kadını bağımsızlık sloganları atıyor, şehitlerinin naaşlarına ölüm pahasına sahip çıkıyor, sayısı hiç de az olmayan bir oranda eline silah alıp gerillaya katılıyor, cezaevlerine giriyor ve siyasal tutuklu olarak direniyordu. Nasıl olmuştu da Kürt kadınının dili açılmış, bununla da kalmayıp eylemci olmuştu? Türk sömürgeci basını Kürt kadınının bu yeni gerçeğini dehşetle karşıladı, dehşetli yorumlar yaptı, sömürgeci bölge valiliği eylem içinde gözaltına alınan yurtsever köylü kadınlarını "azılı terörist" ilan etti, bu kadınların nerede-nasıl eğitildikleri tartışma konusu haline getirildi, yaygın tutuklamalara gidildi. Sanki bin yıllardır uyuyan bir volkan harekete geçmiş ve saçtığı ilk lavlar, yaşamlarını o volkanın uyumasına bağlayanları dehşete düşürmüştü. Gerçekten de olan buydu.

Yüzbinlerce kadının mücadelenin aktif destekçisi haline geldiği, onbinlercesinin eylemsel harekete geçtiği, yine yüzlerce kadının ve genç kızın gerillaya katılmak istediği ve daha şimdiden kadınlardan kurulu üç askeri manganın (veya takımın) oluştuğu, **Mahsum KORKMAZ Akademisi** başta olmak üzere askeri okullarımızda onlarca bayanın askeri ve siyasi eğitimden geçerek mücadele öncülüğüne hazırlandığı bir gerçek. Ve bütün bunların bir devrim denilecek kadar önem taşıdığı da bir gerçek.

Kürdistan kadını partinin ve gerillanın mesajını doğru anlamış ve güçlü bir karşılık vermiştir. Mevcut kitlesel katılım bu gerçeğin anlatımıdır. Kürdistan kadını Parti-Cephe ve Ordunun öncülüğünü kabul ettiğini, bunların komutasına hazır olduğunu göstermiştir. Yani, mücadelenin siyasal mesajına kitlesel mesajla bir karşılık verilmiştir. Fakat işte bu noktada örgütsel şekillenme kendisini dayatmakta, önem kazanmaktadır. Kürdistan Yurtsever Kadınlar Birliği'nin kuruluş nedeni bu ihtiyaca dayanmaktadır. Kısacası önümüzde bir örgütlenme sorunu var.

Örgüt ihtiyaçtan doğar ve ihtiyaçlara yanıt verdiği oranda yaşar. Örgüt aynı veya benzer çıkarlara sahip olanların bunların elde edilmesinde etkin bir güç haline gelmeleridir. Bir başka deyişle zaten var olan potansiyel gücü eylem gücü haline getirmeleridir. Bu öncelikle, söz konusu sınıfın veya kesimin çıkarlarının ne ve nerede olduğunu görmesi demektir. İkinci nokta, artık organizasyonun işlerliğe kavuşmasıdır. Bu da en az birincisi kadar önemlidir.

Kürdistan Yurtsever Kadınlar Birliği'nin durumuna bakıldığında, bu bakımdan bir çarpıklık görülmektedir. Gerek ülkede ve gerekse yurtdışı alanlarda çok büyük bir kadın potansiyeli ulusal kurtuluş mücadelesinin içindedir. Bu potansiyelin ülke ve kendisi için etkin bir güç haline gelmesini sağlamak amacıyla YJWK adı verilen bir örgütlenme amaçlanmıştır. Her örgüt gibi YJWK'nın da programı ve ilkeleri vardır. Ama pratikte baktığımızda, kitlesel mücadelenin içinde aktif olarak yer alan kadınların bile YJWK'nın varlığından haberdar olsalar da, böyle bir örgütü kendi içlerinde ve pratikte gördükleri, onun etkinliklerinin kendi yaşamlarına yansımasını hissettikleri ne oranda söylenebilir. Buna pek olumlu cevap veremiyoruz.

Mücadelenin en zor yıllarında bayan kadroların yurtdışı alanlara çekilmesi, bu zeminlerde siyasi ve askeri eğitimden geçirilerek öncülüğe hazırlanmaları, silahlı propaganda birliklerinden başlayarak mücadelenin gelişiminin her aşamasında bayan kadroların görevlendirilmeleri ve şimdi de sadece kadınlardan kurulu askeri birliklerin oluşturulması çok iyi kavramamız gereken bir güçlendirme, Kürdistan'ın kadın potansiyelini bir kuvvet haline getirme politikası ve eylemidir. Kısacası, bir yandan böyle öncü bir çaba söz konusu. Diğer yanda, mücadeleye herşeyleriyle katılmaya hazır, kararlılıkları ve cesaretlerini bizzat düşman karşısında kitlesel eylemlilik veya tek tek direnişlerle gösteren geniş kadın yığınları var. Ama, bu iki gerçeğe rağmen ve bir örgüt adı ve programı da bulunduğu halde ortada işlerliğe kavuşmuş bir kadın örgütü yok.

Neden?

Çünkü kadınların örgütlenmesi sözkonusu olduğunda, böyle bir örgütlenmenin önünde engel teşkil eden ve bizzat günlük yaşamdan kaynaklanan bir çok neden sıralanabilir.

Aile birimi ve her ailenin özgül sorunları her kadını küçük bir çerçeve içine hapsetmiş ve birbirine benzer olsa da, o oranda da birbirinden yalıtlayan sorumluluklar yüklemiştir. Her kadının ev işi yapması, çocuklarına bakması, yemek yapması, küçük küçük bir yığın işle uğraşması gerekir. Her kadın savaş içinde bile olsa bunları yapar. Yaptıkları işler birbirinin aynısıdır. Ama bu, bir fabrikadaki işçilerin emeklerini aynı üretime kanalize etmelerine, yaptıkları üretimin onları biraraya getirmesine benzemez. Bunun tam tersidir. Kadınların yaptıkları işleri onları biraraya getiren değil, ayıran işlerdir. Bu bakımdan bir toplantı saatini düzenlemek bile başlı başına bir sorundur ve hatta çoğu kez mümkün olmayabilir. Bunun dışında bir de, her kadının bağımlı olduğu bir otorite vardır. Bu baba otoritesi ve koca otoritesidir; hatta yakın akrabalar ve çevrenin de kadının davranışları üzerinde etkili olduğu bir gerçektir. Bu durumda yaşayan milyonlarca kadının örgütsel birliğini sağlamak, onları ulusun ve kendilerinin kurtuluşu için bir güç haline getirmek nasıl mümkün olacaktır? Sorunları aynı, özlemleri aynı milyonlarca kadın!

Bunun için teorik reçeteler ileri sürmek mümkün olmadığı gibi, tepeden bir takım dayatmaların soruna hiç bir çözüm getirmeyeceği de açıktır. Örneğin bakmakla yükümlü oldukları çocukların emanet edilebilecekleri bir yer olmayan kadınların birkaç saatlik sağlıklı bir toplantı yapmaları, bu toplantılarda sorunların tartışılabilmeleri mümkün müdür? Evine döndüğünde bir yığın problemle karşılaşacağını, ve hatta kavga-dayak bir yığın baskıcı uygulamanın kendisini beklediğini bilen bir kadın, bir kaç saatlik bir toplantıyı bile göze alabilecek midir ve niçin? Üstelik bir de katıldığı toplantılarda, günlük yaşamını zorlaştıracak bir çok şeyi göze aldığı halde, anlamadığı bir yığın şeyin tartışılması ortamında boğulursa bir kez daha niçin gelecektir? İster çeşitli biçimlerde üretime katılan, isterse sadece evi ile sınırlı kadın olsun, bunlar Kürt kadınının yaşantısının ortak yönleridir. Biz, elbette sadece bir kaç noktaya değindik. Toplum ve kadın, aile ve kadın, çocuk eğitimi ve kadın, savaş ve kadın vb. her konuda kadın gerçeği ve sorunlarının ayrı ayrı irdelenmesi, sonuçlar çıkarılması mümkündür ve gereklidir. Kadınların özgül gerçeklerinden hareketle örgütlenme metodlarının geliştirilmesi derken, yukarıda örneğini verdiğimiz küçük küçük bir yığın sorun ve ayrıntının bile dikkate alınması, pratikte bunlara çözüm getirilmesi gerektiğinden bahsedilmektedir.

YJWK programında, sömürgeciliğe karşı ve bağımsızlıktan yana olmak ilkesi var. Gerek Kürdistan'da ve gerekse Avrupa gibi yurtdışı alanlarda Kürt kadını yurtseverliğini duyguda ve eylemde kanıtlamıştır. Kürdistan'daki halk ayaklanmalarında kadınların militan katılımı, Avrupa'da gece ve yürüyüşlerde kalabalık sayıda yer alışları bunun göstergesidir. YJWK programında Kürdistan'da kadın hareketinin demokratik ve özgür bir toplumun yaratılmasında temel önemde olduğu belirtilir. Bu programa göre yurtseverlik ve demokratlık iç içedir ve sorumluluklar yükler.

PKK önderliğinde gelişen mücadele sömürgeciliğe karşı halk isyanıyla yeni toplumun yaratılması hareketi, kısaca eskinin yıkımıyla iç içe bir yeninin yaratılması mücadelesidir. Burada sömürgeciliğe karşı savaşırken, toplumda yeni ilişkilerin yaratılması geleceğe devredilen bir olgu olarak ele alınmamış, tam tersine yeni toplum ilişkilerinin geliştirilmesi oranında sömürgeciliğe karşı mücadelenin daha da güçleneceği ve sonucun daha da yaklaşacağı gerçeğinden hareket edilmiştir. Bağımsız-demokratik bir ülkenin yaratılması ne demektir? İşte bütün eylemimize yön veren bu sorudur.

Kadın hareketi, Kürdistan'da demokrasi olgusunun yerleştirilmesinin temel taşlarından biridir. Bir aile düşünelim ki, bütün bireyleri yurtseverdir, düşmana karşı kinle doludur. Bir kitlesel eylemlilik içinde erkeği ve kadınıyla düşmanın karşısına çıkmaktadırlar. Ama, bu ailenin içinde eski ilişkiler bütünüyle hakimdir, ailede erkek hakimiyeti sürmektedir. Kadının ve kızların aile içindeki sorunların çözümünde ve kendi yaşamları üzerinde söz söyleme ve karara katılma hakları yoktur. Burada müthiş bir çelişki vardır. Bu aile, her şeyden önce gelecekteki toplumla, hem de uğruna savaştığı toplumla daha işin başındayken çelişmektedir. Dolayısıyla düşman karşısındaki tutumlarına rağmen, bu yapıdaki bir aileye "yurtsever" demek hatalı olacaktır. Çünkü yurtseverlikle demokratlık iç içe olmak zorundadır. Kadının kitlesel potansiyel içinden örgütsel faaliyet içine çekilmesi, yurtseverliğin gerçek temellerine oturması için de zorunludur. Bu, ailenin demokratlaştırılması, çocukların böyle bir atmosferde büyümeleri, geleceğin demokratik toplumunun bugünün bağrında yeşermesi demektir. Buradan çıkaracağımız bir sonuç da şudur: Kadınların örgütlendirilmesi faaliyetinde, aile kesinlikle dikkatten uzak tutulamaz. Ailenin her bireyi ile ilgilenmek, kadını ailenin karşısına çıkararak değil, ailesiyle birlikte eğitmek, demokrasinin tanınması ve yerleşmesinde aileyi bir mücadele ve birlik platformu olarak değerlendirmek önem taşıyor. Böyle bir yaklaşım kadını da güçlendirecek ve ona her bakımdan güven verecektir.

Dikkat edilirse, örgütlenme sancısı çeken sadece YJWK değildir. Yurtsever Gençlik Birliği'nin de benzeri sorunları vardır. Bunu diğer birliklerimiz için de söyleyebiliriz. İçinde sürekli despotizmi besleyen bir ailenin bireyleri, birbirleri için sürekli geriye çekici bir rol oynarlar. Birbirlerinin iradesini köreltirler. Bu ailede erkek de bağımsız ve geliştirici düşüncenin sahibi olamaz. Bu ailede kadın, kendisi bağımlılık içinde olduğu için çocuklarına da aynı ilişkileri aktarır ve hatta onların özgürlüğe doğru atılımlarına bizzat engel olmaya çalışır. Bunun nedeni, çocuklarını ölümden ve diğer tehlikelerden korumak gibi analık güdüleri değildir. Tersine bu çok az rol oynar. Esas etken, ailenin sömürgecilik altında sürekli köleliği besleyen bir batak haline getirilmiş olmasıdır. Bu durumda aileden bir çocuğun devrimci mücadeleye katılması felaket gibi algılanır. Peki ama o zaman yurtseverlik nerede kalmıştır?! Bu sadece ailenin çocuklarına karşı tutumuyla da sınırlı değildir. Bir çok kadının kocası için de aynı tutumu gösterdiği çokça görülür. Demek ki, mücadeleye katılımı engellenen sadece kadın değil, ailenin diğer bireyleridir de. Üstelik bu engellemede kadın çoğu kez baş rolü oynar. Kadını koca-baba-ağabey vs. baskısından kurtarmak devrimin bir görevi olduğu gibi, kocayı-babayı-oğulu da anne-eş vb. baskısından, sürekli geriye çeken, köleliğe bağlayan duygusal baskılardan kurtarmak sorunu vardır. Durum böylesine iç içe geçmiştir. Bütün bunlar dikkate alınmaksızın ve bunun gerekli kıldığı yaklaşımlar geliştirilmeksizin ne kadınları, ne gençleri vd. kendi örgütsel yapıları içinde toplayabiliriz. Bunlar birbirleriyle karşılıklı etkileşim içinde gelişecek örgütlenmelerdir.

Bilinç ve eylem iç içe gelişir demiştik. Mücadele pratiğimiz, bağımsızlık düşüncesiyle bağımsızlık için mücadelenin iç içe geliştiğinin, birbirini geliştirdiğinin en güçlü kanıtıdır. Mücadelenin ilk aşamasındaki bilinçle bugünkü bilinç karşılaştırıldığında olumlu yönde büyük bir fark görülür. Eylem de böyledir. İlk aşamada basit bir kaç silahlı eylem söz konusu iken, bugün gerillanın ordulaşmasından, kitlelerin ayaklanışından bahsediyoruz. Sömürgecilik karşısında ezik-köle kişiliğin isyan eden-başı dik bir kişiliğe dönüştüğünden söz ediyoruz. Bu dönüşümü gerçekleştiren bir toplum kendi iç ilişkilerini düzenlemede de gerekli atağı yapma yeteneğine sahiptir. Savaşımımız bağımsızlık ve demokrasi mücadelesi olduğuna göre, devrimimizin bu iki yönü birlikte ve iç içe gelişecektir. Demokrasi bilincinin gelişmesi, nasıl yaşamak istediğimizi bilmekle mümkündür. Nasıl yaşamak istiyoruz? Toplumumuzun bütün kesimleri bu soruya cevap verme ve bunun gereklerini yerine getirme gücüne ulaştığında ve ancak o zaman gücünü bulmuş bir toplum haline gelir. Nasıl yaşamak istemediğimizi bilmek, yani sömürgeciliği kabul etmemek ve ona karşı savaşmak mücadelenin sadece bir yönüdür. Bunun

tamamlayıcısı olarak, nasıl yaşamak istediğimizi, yani bağımsız ve demokratik bir toplumun ne demek olduğunu da bilmek zorundayız.

Demokratik bir toplum, feodalizme ve bağımlılık ilişkilerine son vermek demektir; işçilerin, köylülerin, küçük üreticilerin, kadınların, gençlerin, hatta çocukların kendi gerçekleri ve çıkarlarını ifade etme, geleceklerini güvence altına alma haklarına kavuşması, emekçi halkın kendi kendisini yönettiği toplum demektir. Biz sömürgeciliğe karşı, feodal baskı ve bağımlılık ilişkilerine son vermek, toprağı özgürce işlemek, emeğimizi özgürlüğe ve dinamizme kavuşturmak, kadın üzerindeki her türlü baskıya ve eşitsizliğe son vermek vb. için savaşıyoruz. Yaşamdan kaynaklanan son derece somut amaçlarımız var. Savaşımımız yeni ve daha iyi bir yaşam için. Bugün geleceğe dair beslediğimiz amaçlarımız dünün ve bugünün eleştirisinden çıkıyor. Yarınki amaçlarımız şüphesiz çok daha ileri olacaktır. Çünkü, bugünden daha ileri bir noktanın eleştirisinden hareket edeceğiz. Demokrasi ve özgürlük bilincimiz de buna bağlı olarak çok daha güçlü ve çok daha ileri bir noktada olacak.

Ama bugünden hareketle özellikle kadın kitlesinde demokrasi bilincinin geliştirilmesi sorununa baktığımızda -ki, bu aynı zamanda örgütlenme bilincidir-, alfabenin ilk harfinden başlamak zorunda olduğumuzu görürüz. Bu, bütün bir toplumumuz için de böyledir. Ama, kadınlar için daha çok böyledir. Sömürgecilere ve feodallere karşı mücadele etmek, onların düzenlerini yıkmak, bir köleyi özgür ve demokrat haline getirmekten çok daha kolaydır. Köleliğe isyan eden bir kölenin, bu isyanından ötürü özgür ve demokrat olduğunu söylemek gerçekten çok zordur. Bin yıllardır kölelik içinde olan kadınların yurtseverlik duygularıyla savaşın içinde yer alsalar da, özgür ve demokrat kişiliğe ulaşmaları başlı başına bir mücadeleyi oluşturacaktır. Sömürgeciliğe karşı direnen, mücadelede ölmeyi göze alan, ama kendi çevresi içinde boyun eğmeye hazır bir kadın büyük bir toplumsal çelişki demektir. Bu durumda yeni toplumumuz daha doğmadan sakatlanmaya aday olacaktır. Oysa sağlıklı ve gürbüz bir toplumun doğmasını amaçlıyoruz.

Demokrasi bilinci teorik bir olay değildir. Yaşamın düzenlenmesiyle ilgli bir olaydır. Bu bilince yaşamın tartışılması ve eleştirilmesiyle ulaşılabilir. Kadınların eğitimi de bu temelde yapıldığında olumlu sonuçlara varıldığı görülecektir. Örneğin, her biri aynı sorunları yaşayan ve ancak ikili-üçlü dertleşmeler biçiminde sorunlarını birbirlerine aktaran kadınlar, bu sorunlarını toplantılarda dile getirdiklerinde yakınmaktan eleştirme pratiğine sıçrarlar. Bu ise hiç de küçümsenecek bir gelişme değildir. Sıkıntılarını, sorunlarını, özlemlerini böylesi platformlarda dile getirişleri, nasıl yaşamak istemediklerini bütün açıklığıyla görmelerini sağlayacaktır. Bunu nasıl yaşamak istedikleri sorusu takip edecektir. Sorunlarının çözümünü birbirlerinde aramak, bu insanların birbirlerinde güç aramaları demektir. Bu ise tekil olmaktan çıkıp çoğula, yani toplanmaya, örgüt olmaya ihtiyacın kavranması süreci demektir. Sömürgecilik altındaki işkenceli yaşamlarını, üzerlerindeki baskıları, hangi tür ilişkilerin kendilerine zarar verdiğini yüksek sesle tartışan bu kadınların, bütün çevrelerini değiştirici bir rol oynamaları da kaçınılmazdır.

YJWK'nın Avrupa'daki faaliyetleri için örnek verelim. Bir toplantı düşünelim. YJWK'nın sorumlu herhangi bir elemanı konuşmacı olarak kürsüdedir. O bir seminer vermekte ve kadınlar dinlemektedir. İkinci bir örnekte ise, kadınlar kendi toplantı yönetimlerini seçmiş, konuyu kendileri belirlemiş ve kendileri tartışmaktadırlar. Bu iki toplantıdan alınan sonuçlar kesinlikle birbirinden farklı olacaktır. Birincisinde, izleyiciler belki saygıyla dinleyecek, ama sonuçta fazla bir şey anlamamış, diğer dinleyicilerle doğrudan hiç bir iletişim kuramamış olarak ve kendilerinde hiç bir değişim hissetmeden toplantıdan ayrılacaklardır. Oysa ikinci örnekte, belki de bize çok basit gelen sorunlar tartışılacaktır, toplantıya katılan kadınlar eve erken dönüp yemek yapmaları gerektiğini bile tartışma konusu yapabileceklerdir. Eğer seminerde olsa idiler kafalarında döndürüp-dolaştıracakları sorunları burada kafalarının içinden platforma süreceklerdir. Ama, birbirleriyle iletişim kurmuş, her birisi diğerinde kendisini bulmuş, sorulara cevap aramış, çözüm yolları üzerinde tartışmış olarak toplantıyı terkedecekler ve daha büyük bir ilgiyle yeni toplantılar düzenlemenin yollarını bizzat araştıracaklardır. Başkaları adına sorunları koymak tartışmak ve çözmek bilmeliyiz ki, demokratik ilişkilerin ve demokrasi bilincinin gelişmesinin en büyük düşmanıdır. Eğer biz öncü isek, bize düşen, halk adına konuşmak değil, halkın, sorunların sahiplerinin konuşmasını sağlamaktır. Bunu yapmadan, isterse dilimizde tüy bitercesine boğazımızı paralayarak konuşalım, ve söylediğimiz her şey doğru olsun çabalarımız yine de sonuç vermeyecektir. Belirtilen ikinci nitelikte toplantılar yaptığımızda, kadınlar kendileri toplantıda iken çocuklarının bakımı vd. gibi sorunlara da bizzat kendileri çözümler bulacaklardır. Kaldı ki bunlar zor sorunlar da değildir. Bu sorunları zorlaştıran bizzat bizim çalışma yöntemlerimizdir. İnsanlar kendilerini ifade etme olanağını buldukları zeminlere yönelirler. Kendisini ifade edemediği bir zemine niçin gelsin? Örgüt olmanın kendisine kazandıracaklarını bilmeyen bir kadın, niçin örgütsel çalışma içine girsin?

Çin'de kültür devriminin ilk yıllarında, kadınlar "çektiklerini konuşma grupları" kurmuşlar. Bu gruplarda kadınlardan kocalarından gördükleri kötü davranışları anlatmaları istenmiş. Bir çok kadın, yediği dayakları hayatında ilk kez bu gruplarda anlatmış. Bunu anlatan yazar, bunun için, "bu kendi çapında bir devrimdi" diyor, ve şöyle devam ediyor: *"Tavırlarını değiştirmemekte ısrar eden erkeklerin isimleri kadınlar tarafından kamuoyuna açıklandı ve hatta zaman zaman kadın grubundaki bütün kadınlar tarafından dövüldüler yada karılarına iyi davranacaklarına dair söz verene kadar hapsedildiler. Ayrılmak istediklerini kocalarına söylemekten korkan kadınlar, kadın grubunu yardımlarına çağırdılar."* (Anja Meulenbelt-Feminizm ve Sosyalizm) Buradaki örnekte kabul etmediğimiz, eleştirilecek yönler de olabilir. Ancak, bu örneğin anlattığı çok önemli bir gerçek var. İnsanlar tek başlarına çözümüne güç yetiremedikleri sorunlarının çözümü için örgüte ihtiyaç duyarlar. Eğer kadınların devrime katılımında ve devrim sürecinin gelişiminde bir kadın örgütüne ihtiyaçları varsa, bu, onların özgül sorunları ve bu özgül sorunlarına verilecek özgül cevaplar olmasından ve bu çözümleri geliştirmenin merkezine ihtiyaç duymalarından ötürüdür.

O halde, burada ulaşmamız gereken bir sonuç var. Eğer büyük kitle potansiyeline rağmen ve adı konulmuş bir örgütümüz olduğu halde kadınları bu örgüt çatısı altında örgütleyemiyorsak, güncel ve gelecekteki sorunlar için ne oranda çözüm gücü haline geldiğimizi, ne kadar çözüm ürettiğimizi sorgulamak, ortada bir olumsuzluk varsa nedenlerini burada aramak zorundayız.

Örgütlü olmak, görev üstlenmek demektir. Görevler ise sorunlardan çıkar. Bir kadın örgütünün çözmekle yükümlü olduğu sorunlar, üyelerinin yerine getirmesi gereken görevleri ortaya çıkarır. Üyelik bağı böyle oluşur. Genel ve çözüm üretmeyen tartışmalar hiç bir zaman örgüt yaratmaz. Tam tersine insanları uzaklaştırır, dağıtıcı rol oynar.

Biz bir ulusal kurtuluş savaşı içindeyiz. Sorunlarımız ve görevlerimiz bu savaştan bağımsız olamaz. Savaşın dayattığı çok çeşitli sorunlar ve görevler vardır. Ama çözümü de yine bu savaşın içindedir. Örneğin, kitlesel hareketlerde tutuklanan kadınların çocuklarının bakımını örgütlemek, düşmandan çektiklerimizi konuşma grupları kurmak, gerilla ve cephe bildirilerini okuma ekipleri oluşturmak, kır ve şehir ve şehirler arası kuryeler eğitmek, propaganda grupları oluşturmak, gerilla için giysi ve yiyecek toplama ekipleri kurmak, zaten var olan cezaevleriyle ilişki ve dayanışma gruplarını geliştirmek, silahlı mücadeleye katılmak isteyen genç kız ve kadınların aile ve çevre tarafından engellenmesine karşı özellikle yaşlı kadınlardan kurulu ikna etme ekipleri kurmak, altı-on iki yaş arasındaki çocukların eğitimi için genç kız ve kadınlardan eğiticiler yetiştirmek, sağlık ekipleri eğitip oluşturmak, ortak çamaşır yıkama, temizlik yapma, ekmek pişirme vb. günler düzenleyerek hem dayanışma duygularını geliştirmek ve hem de siyasi toplantılar için gün kazanmak vb. gibi sayılamayacak zenginlikte geçici ve kalıcı bir örgüt biçimi, çalışma yöntemi geliştirmek mümkündür. Bunlar bazen iç içe geçer, bazen bir birinden bağımsız olabilir. Ama en küçük bir birikim, en küçük bir kazanım bile bilinçlenme ve örgütlenmenin gelişmesinde büyük rol oynayacaktır. Kadınlar arasındaki örgütlü çalışma, hem toplumun düşmana karşı direniş hareketinin güçlenmesinde ve hem de mücadelenin demokratik yönünün gelişmesinde gözle görülür bir etkide bulunacaktır.

Avrupa'da da benzeri gruplar kurulabilir. Hatta mücadelenin demokratik yönünün işlenmesi için burada çok daha fazla olanak vardır. Aile içi ilişkilerin tartışıldığı toplantılar yapılabilir, bu demokrasi ve özgürlük bilincini geliştirecektir. Okuma günleri düzenlenebilir. Okuma-yazma kursları açılabilir. Kadınların çalışmalara katılması olanaklarını artırmak için biz de kendi kreş sistemimizi kurabilir ve çocuk eğitimini geliştirebiliriz. Okuma-yazma kursları yanında yabancı dil eğitimi, çocuk eğitimi, biçki-dikiş kursları, geleneksel Kürt yemeklerinin öğretildiği yemek kursları, el sanatlarını öğrenme ve geliştirme kursları örgütleyebilir, sergiler düzenleyebiliriz. Yabancı kadın örgütleriyle ilişki büroları oluşturabiliriz. Şehit düşen kadın yoldaşları anma günleri veya haftaları düzenleyebilir, bu gün veya haftaları tartışma ve dayanışma haline getirebiliriz. Ölüm, doğum ve düğün gibi özel durumlar için dayanışma grupları örgütleyebiliriz. Kürdistan kadınının durumunu çok çeşitli açılardan ele alan inceleme ve broşür hazırlama grupları oluşturabiliriz. YJWK olarak düzenli bir yayın organı çıkarabiliriz. Böylece her kadını bizimle ilişkide olmasını sağlayacak bir etkinliğin içine alabiliriz. Örgüt ilişki demektir. Sadece siyasal ajitasyon ve propaganda yapmanın sürekli bir ilişki için yetmeyeceğini bilmek durumundayız. Tam tersine, bu türden bir çalışma giderek tek düze, kalıplaşmış, tekrarcı konuşmalara yol açar ve insanlarda en küçük bir etki yaratmayacağı gibi, sıkıcı olmaya başlar. Önce de belirtildiği gibi bizim öğretmen olmamıza hiç gerek yok, tersine her kadının birbirine öğreteceği çok şey var. Eğer yukarıda saydığımız etkinliklere kadınlar bizzat örgütleyici olarak katılır ve her biri birinde rol alırsa, süreklilik ve gelişme ancak o zaman mümkün olur. Buradan daha ileri görevler ve sorumluluklar ortaya çıkar. YJWK böyle bir ortamda kadro eğitimini geliştirebilir, diğer alanlara kadro aktarabilir ve uluslararası bir rol oynayabilir.

Üzerinde durulması gereken çok önemli bir nokta daha var. Partinin yıllardır emek verdiği ve yenilerinin katılımıyla sayıları artan bir grup bayan kadro veya kadro adayı var. Bunların toplumun ve ailenin baskısından, her türlü boyunduruk ilişkisinden özgür bir zemine gelmiş olmaları başlı başına bir devrimdir. Gerçekten de hiç bir baskı hissetmeden sorunları ve çözümlerini tartışabilecek, devrimci mücadelede kendi güçlerini özgürce ortaya koyabilecek, özgürce gelişebilecek bir ortamdadırlar. Kadının toplumda yaşadığı sorunlardan böylesine bir özgürleşme dikkatimizden kaçmaması gereken bir çelişkiyi de yaratıyor. Olumlu bir durum her an olumsuzluğa dönüşme tehlikesini içinde taşıyor. Parti ortamına gelen kadın "birey" olarak gelmiştir ve bu geliş onu toplumdaki kadının yaşadığı bütün baskılardan kurtarmıştır. Ama işte burada, bunun anlamı kavranamadığında, söz konusu o elemanın kendisini toplumdaki kadından ayırması, ayrı görmesi, toplumdaki kadının sorunlarını kendi öz sorunu olarak benimsememesi

Devamı 18. sayfada

HELSİNKİ GÖRÜŞMESİ NEYİN DÖNÜM NOKTASI?

Baştarafı 1. sayfada

dem maddesi Ortadoğu bunalımı olmakla beraber, hiç kuşkusuz daha değişik sorunlar da ele alınıp görüşüldü. Kısa vadeli çözüm önerileri yanında uzun vadeli stratejilerin de tartışıldığı, birtakım pazarlıklar yapıldığı açık. Şimdi dünya için öngörülen "yeni düzen"den bahsediliyor. ABD başkanı Bush, Helsinki dönüşünde kongrede yaptığı konuşmada, Saddam'ın hareketini "Dünyamızın yeni düzenine ilk saldırı" olarak niteledi ve bunun mutlaka yenilgiye uğratılması konusunda Gorbaçov'la anlaşmaya vardıklarını söyledi. Nedir bu, dünyamızın sözü edilen "yeni düzeni"? Üzerinde anlaşma ve uzlaşmaya varılan uzun vadeli stratejiler nelerdir? Nasıl bir Ortadoğu ve nasıl bir dünya arzu ediliyor? Ve bu çerçevede yapılan pazarlıkların özü nedir?

Bu tür soruların karşılığını, Helsinki toplantısı ardından yapılan resmi ve ortak açıklama metninden, ya da Gorbaçov ve Bush'un düzenledikleri ortak basın toplantısındaki beyanlarından çıkarabilmek güç elbet. Ancak buradaki açıklamalar, her iki taraf temsilcilerinin görüşme öncesi ve sonrası ortaya attıkları çeşitli savlarla ve yine bu çerçevede basın ve kamuoyu düzeyinde yapılan tartışmalarla birlikte ele alındığında bazı yanıtlar ortaya çıkarabiliyor.

Görüşmenin esas nedeni olarak belirtilen Körfez krizinin çözümü konusunda, açıklanan ortak bildiride, "Irak'ın Kuveyt'ten şartsız olarak ve tümüyle çekilmesi ve eski yönetimin ülkeye dönmesi" istendi. Bildiride ayrıca, "Irak saldırganlığına müsamaha gösterilemeyeceği konusunda görüş birliği içinde olunduğu" da belirtilerek, "diğer ülkelerin de Irak'ın Kuveyt'teki güçlerini çekmesine dek BM kararlarını uygulaması" çağrısında bulunuldu. Olumlu bir yanından bahsedilecekse, ortak bildiride, olası bir askeri müdahalenin "ikinci plana" alınması hususu belirtilebilir. Ancak burada da, eninde sonunda bir ABD saldırısına onay verme gibi sakıncalı bir eğilimin var olduğu gözardı edilemez.

Görüşmeden çıkan sonuç ve ortak açıklamada yer alan bu kısa vadeli önlemler, genelde, Sovyetler'in ABD'ye sunmuş olduğu bir destek olarak değerlendiriliyor. Buna karşılık ABD'nin de ticari kolaylıklar sağlama, Sovyetler Birliği'nde yatırımlar yapma ve kredi olanağı gibi bazı ekonomik yardım vaatlerinde bulunduğu belirtiliyor. ABD emperyalistlerinin Helsinki'den bir gün sonra Bush'un dünyaya pervasızca tehditler savurmasından da açıkça anlaşılıyor. Çünkü NATO'lu müttefiklerinden bile beklediği desteği alamayan ABD, aslında önemli bir sıkıntı yaşamaktaydı ve zaten Bush'un Gorbaçov'a görüşme önermesi de bu sıkıntının bir sonucuydu. Şimdi dünyanın düzeninden kendisi sorumluymuşçasına böyle meydan okumalarına bakılırsa, Gorbaçov'dan aldığı destekle bu sıkıntıları aşmış görünüyor.

Herşeye rağmen bunlar kısa vadeli hesaplar, bazı olumsuzluklar olsa bile uzun vadede giderebilmesi mümkün olabilir. Ancak asıl önemli ve kaygı verici olan, gelecek üzerine, hem Ortadoğu bölgesi hem de dünyanın geleceği üzerine yapılan pazarlıklar ve varılan uzlaşmalar oluyor. Ortadoğu bunalımı karşısında takınılan tavır ve bu süreçte gerçekleşen Helsinki görüşmesi, eğer gerçekten söylendiği gibi bir dönüm noktası olarak kabul edilecekse -ki her iki taraf temsilcileri de o iddiadadır- işte bu uzun vadeli hesap ve stratejilerin somutlaştığı bir süreç olması itibarıyla bu şekilde nitelenebilir. Yani o adına "dünyanın yeni düzeni" dedikleri olgunun pratikte açıkça atılan ilk adımı ve bu anlamda da önemli bir dönemeç olarak kabul edilebilir.

Öteden beri Sovyet-ABD görüşmeleri için kullanılmış alışılagelen deyimlerle "Helsinki Zirvesi","Helsinki Doruğu" deniliyor; burada çıkan sonuçlar için "süper dayanışma","süper birlik" gibi kavramlar kullanılıyor. Herşeyden önce bunların pek de gerçekçi kavramlar olmadığını belirtmek gerekir. Eğer ille de bir "süper" kavramdan sözedilecekse "süper uzlaşma" demek herhalde daha doğru olacaktır. "Zirve" ya da aynı anlamdaki "doruk" tanımlamasına gelince, bu daha çok eşit güçler veya kendilerini öyle kabul eden ve gören tarafların bir araya gelmesi için kullanılabilir. ABD ve SSCB liderlerinin daha önceki görüşmeleri için kullanılmış olsa da, bugün aynı koşulların varlığından sözedebilmek güç. Çünkü dünyanın bugünü ve geleceği üzerinde asıl söz sahibi olarak ABD emperyalistlerinin öne çıktığı ve Sovyet tarafının eşit söz hakkı ve çözüm gücüne sahip olmaktan çok, diğeriyle uzlaşan bir taraf görünümü sergilediği ortada. Bu sadece bizim görüş ve iddiamız değil, ne yazık ki, Sovyetlerin kendisi de bunu kabullenmiş ve sindirmiş görünüyor. Yoksa, hükümet yayın organı İzvestia gazetesinde Helsinki görüşmesinden kısa bir süre önce yer alan şu satırlar başka türlü yorumlanabilir mi?

"ABD'nin saldırgan Irak karşısında zafer kazanması durumunda bölgedeki etkinliği çok büyük oranda artacak, ancak bunun Moskova'ya yönelik tehditin büyüyeceği şeklinde yorumlanması gerekir. ABD bölgeye hergün 4 bin yeni asker gönderiyor. Ama Saddam Hüseyin'in aniden Kuveyt'i işgal etmesi ve Suudi Arabistan sınırına tanklarını yığmasından sonra Bush başka ne yapabilirdi?"

Gorbaçov'un danışmanı Sislin'e "İzvestia'nın bu görüşüne katılıyor musunuz" diye sorulunca "Elbette" diyerek kalıbını basıyor. Bush'u dünyanın efendisi ve jandarması olarak kabullenmenin ve ona boyun eğmenin bundan daha açık bir örneğini gösterebilmek doğrusu kolay değil. Bırakalım bir "sürper güç" olmayı, tamamen emperyalizmin uydusu ve uşağı durumundaki Türkiye gibi ülkelerde bile bu denli açık boyun eğmeci ve onursuz yargılardan mümkün olduğunca kaçınılmaya çalışılır.

Sovyetler haklı veya haksız, Saddam'ın hareketine karşı olabilir veya bunu yerebilir elbet. Fakat, daha düne kadar Saddam'la en yakın ilişkilere sahip bir ülke olduğu da düşünülürse, bu itirazlarını kendine has yöntem ve kurallarla yaparsa bir güç, bir çözüm gücü olarak kabul edilebilir. Yoksa kendi burnu dibindeki bir olaya, ta Atlantik'in ötesinde yüzbinlerce askeri güç getirtip müdahale eden ABD'ye övgü dizmek, bir süper güç olmanın değil, olsa olsa hiç bir çözüm gücü olmamanın, hatta bu konuda ildda sahibi bile olamamanın göstergesi olabilir ancak. Körfez bunalımı üzerine çeşitli emperyalist mihraklarla ortak açıklamalar yapmak da Sovyetler gibi bir ülkenin çözüm gücü ve söz sahibi olduğunu kanıtlamaz. Tersine emperyalizmin artniyetli ve riyakar tutumlarına ortak edebilir ancak. Kendi bölgesinde, sınırlarının hemen ötesinde yaşanan olay ve gelişmelere ilişkin ABD, AT ve Japon emperyalistleriyle ortak açıklamalar yapmaya pek hevesli olan, Saddam'ı caydırmak ve cezalandırmak adına Irak halkını açlıkla karşı karşıya bırakan BM kararları ve abluka girişimlerine toz kondurmak istemeyenlere yöneltilebilecek pek çok soru var.

Emperyalist çıkarların bekçiliğini yapan BM, Kuveyt'in işgaline karşı gösterdiği hassasiyetini başka işgaller karşısında neden göstermiyor acaba? Haydi Kürdistan üzerindeki işgal ve soykırımlara neden ısrarla gözyumulduğunu sormayı bir yana bırakalım. Fakat örneğin, Gazze'den Golan'a kadar bir yığın Arap toprağını işgal etmiş bulunan İsrail'e karşı neden etkinliğini hiç göstermiyor? Kıbrıs'ı işgal eden Türk askerlerinin geri çekilmesine ilişkin kararı da var BM'nin; yıllardır bu kararını hayata geçirmek için niye Irak'a yaptığı gibi ısrarlı olmuyor? Bu denli farklı tepki hangi ölçü ve hesaplara dayanıyor? Emperyalistlerin karar ve açıklamalarına ortak olanların bu tür sorulara da açıklık getirmesi gerekmiyor mu? Ayrıca, Doğu Avrupa ve daha başka alanlarda pek çok yönetimi demokrasiye, insan haklarına saygılı olmamakla, diktatörlükle suçlayıp devirenlerin, Ortadoğu'da yaşatmaya çalıştıkları krallık ve emirlikler çok mu demokrat yönetimler? Tam da bu aşamada siyonist İsrail, çağdışı Suudi gibi rejimlerle diplomatik ilişki kurmaya çalışanlar, acaba bu rejimlerin hangi demokrat ve insancıl özelliklerinden etkilenerek böyle adımlar atmak istiyorlar? Yine Türk halkının ezici bir çoğunluğu faşist rejimin tutumuna karşı iken, savaş aleyhtarı gösteriler yaptığı gerekçesiyle kendi vatandaşlarını tutuklayan Özal rejiminin Ortadoğu'da tam bir savaş kışkırtıcısı ve Amerika'dan çok Amerikancı uşak tavrını Bush veya NATO genel sekreteri Wörner'in övgüler yağdırması anlaşılırdır da, Sovyet yetkililerinin methiyeleri ne anlama geliyor?

Bütün bunlar anlamsız değil, belli gerçekliklerin göstergeleri oluyor şüphesiz. Kaç yıldır bir arayış içerisinde bulunan SSCB yönetiminin yönelimlerini açığa vuran bu anlamlı hareketler, önümüzdeki dönemde pratikte daha yansımasını bulacaktır. Böylece ABD ile elele nasıl bir "yeni dünya düzenine" yürünmek istendiği giderek belirginleşiyor. Helsinki görüşmesini yorumlayan Pravda gazetesi şunları yazıyor:

"Uluslararası alanda ideolojik çekişmelerin yerini artık genel insani değerlerin korunması kaygısı aldı. Bugün yalnızca ABD-Sovyet ilişkilerinde ilerleme sağlanmasından değil, dünya tarihinde yeni bir aşamanın başlamasından sözediliyor."

ABD ve NATO emperyalistlerinin Ortadoğu'da kol gezmesinin "genel insani değerlerin korunması kaygısı" ile hiçbir ilişkisi olmadığını, bütün Ortadoğu halkları çok iyi bilmektedir. Ayrıca emperyalistlerin o saldırgan ve sömürücü ideolojilerinden hiç de vazgeçmediğini hergün yaşanan somut olaylar bize açıkça göstermektedir. Fakat yaşanan güncel olayların ve sürecin, ideolojiyi bir yana bırakan ve Batı ile bütünleşme isteğini daha açık bir biçimde ortaya koyan Sovyet yönetimi açısından "yeni bir aşama" olduğunu kabul etmek mümkün olabilir; gereklidir de. ABD ile yapılan pazarlık ve uzlaşmalarla nereye varılmak istendiğini, Sovyetlerin salt Ortadoğu'ya ilişkin tavırlarından değil, genelde her alanda ve giderek daha belirgin biçimde atılmakta olan adımlardan da görebilmek olanaklı. Örneğin, İngiliz yayın kurumu BBC'nin verdiği habere göre, emperyalizmin tartışmasız birer sömürü kurumu olan Dünya Bankası ve İMF gibi kurumların bundan sonraki toplantılarına Sovyet temsilcileri de katılacaklar. Ve ayrıca Sovyetlerin bu kurumlara tam üye olmak için başvuruda bulunacakları da bildiriliyor. Kuşkusuz tüm bunlar aynı paralelde atılan anlamlı adımlar oluyor.

Bu yönelimi değerlendirirken, Kuzey Kore gibi uzak Asya ülkelerinden tutalım Latin Amerika'ya kadar birçok müttefiği Sovyetlerin kendilerine ihanet ettiklerini söylemişlerdir. İşte Sovyetlerin eski müttefiklerini bir yana bırakıp ABD ve Batı ile uzlaşma ve bütünleşme yönündeki bu tavrı son Körfez bunalımı karşısında sergilediği pratikle bir kez daha da açıkça ortaya çıkmıştır. Şimdi Ortadoğu'ya ilişkin politikası neredeyse tamamen emperyalistlerinkiyle uyum içindedir, yani eski gerici statükoya sıkı sıkı sarılmak ve gerekirse bu statükoyu ABD ile birlikte korumak biçimindedir. Öyle anlaşılıyor ki, Helsinki'de ABD'den, Irak'a hemen askeri müdahalede bulunmamasını istemenin esas nedeni de, böyle bir girişimin statükoyu daha da altüst edebileceği kaygısıdır. Oysa diplomatik, ekonomik baskılarla Saddam'ın Kuveyt'ten geri çekilmesi sağlanabilirse, arzulanan durum çok daha tehlikesiz ve gerçekleşmiş olur. Aynı biçimde Saddam'ın Kuveyt'e yönelik hareketine de bu statükoyu sarstığı için karşı çıkılmaktadır.

Kısacası Sovyetler Birliği, Ortadoğu'da I. Dünya Savaşı sırasında ve sonrasında ağırlıklı olarak ABD ve İngiliz emperyalistlerince "Böl-yönet" taktiği gereğince çizilen ve bölge halklarının yararına olmayan duruma; Kemalizm, Siyonizm gibi faşist rejimlerden çağdışı ve kukla emirlik ve krallıklara dek mevcut yönetimlere; bu yönetimlerce ve onların da aracılığıyla emperyalistlerce sürdürülmekte olan baskı, zulüm ve sömürülere herhangi bir itirazı olmayacağını belki de ilk kez bu denli açıklıkla ortaya koymuş oluyor. Helsinki'de ABD ile "süper birliğin" bu temelde sağlandığı görülüyor. Hatta bu durumu korumak için gerektiğinde, ABD'nin şu sıralarda sözünü ettiği ve kurmayı tasarladığı "Ortadoğu'da bölgesel bir savunma sistemine" fiilen katılmayı öngördüklerini bile, Ankara büyükelçileri Çernişev'in ağzından öğrenebiliyoruz.

İşte bütün bunlar birlikte değerlendirildiğinde, bundan sonrası için nasıl bir Ortadoğu ve nasıl bir dünya sorunlarına daha bir açıklık getirebilir. Kısaca denilebilir ki, içinde bulunduğumuz süreçte yaşanan gelişmeler, Sovyetlerin Batı ile bütünleşme doğrultusundaki tercihini açık ve belirgin olarak ortaya koyması açısından öğretici olmuştur. Bundan sonra dünyada artık kapitalist-emperyalist sistem ile sosyalist sistem veya Doğu-Batı blokları tarzındaki bir ayrılık ve cepheleşmeden sözedilemeyeceği, buna göre politika yürütmenin mümkün olmayacağı hususları daha da netlik kazanmıştır. Çelişki ve cepheleşme, dünyanın büyük bir kesimini oluşturan yoksul ve az gelişmiş ülke ve halklarla, Batı ile bütünleşmiş Sovyetlerin de içinde bulunduğu birkaç zengin ülke arasında derinleceşektir. Ve Ortadoğu bölgesi şu anda böyle bir çatışmanın sahnesi ve odağı durumuna gelmiş bulunmaktadır.

Ayrıca Ortadoğu'daki bunalım, "yumuşama süreci", "barış dönemi" derken dünyayı bir anda büyük bir savaşla karşı karşıya getirmiştir. Öyle ki, durumun ciddiyeti karşısında BM genel sekreteri, üçüncü dünya savaşı çıkıp çıkmayacağı tarzındaki soruya net cevap verememiş, Sovyetler Dışişleri Bakanı Sevardnadze "Dünya bir anda nükleer savaş tehlikesiyle karşı karşıya kaldı" şeklindeki açıklamalar yapabilmiştir. Gerçek böyle iken Gorbaçov ile Bush'un Helsinki'de "soğuk savaşı nakavt eden şampiyonlar" olarak kendilerini karikatürize etmelerinin pek bir anlamı olamayacağı açıktır. Yani Ortadoğu'da esmekte olan savaş rüzgarları, dünyada bunca haksızlık, sömürü, huzursuzluk ve yoksulluk varken, bunların üzerine sünger çekerek, bu tür uzlaşma ve pazarlıklarla barış sağlanacağını iddia etmenin ham hayallerden öte geçmeyeceğini de açıkça kanıtlamış oluyor.

AVRUPA BASININDA KÜRDİSTAN ULUSAL KURTULUŞ MÜCADELESİ

El Pais (İspanya), 14 Ağustos

Kürtlere bir fırsat

Irak-Türkiye arasındaki sınır bölgesi ulusal çekişmelerin "muharebe meydanı"

2 Ağustos'un şafağında Irak ordularının zengin petrol emirliğini işgal etmesinden sonra, Kürt milli kıyafetli, kuşak-ceket ve el işi pantolonlu kişilerin Kuveyt'te sıksık görüldüğü de söylenmektedir. İstisna olarak sadece Saddam Hüseyin, Kürtleri "tanımış" bulunmakta ve hatta "otonom bir Kürdistan'ın kurulmasını" da teorik olarak kabul etmiştir.

Bir Kürdistan devletine sahip olmak, Irak ve Türkiye egemenliğinde bulunan ve henüz kendi ulusal kimliğine erişememiş bir halkın asırlık özlemidir. Türkiye Kürtlere, kendilerini Kürt olarak tanımlama hakkını bile tanımıyor. Kürtlerin davası zor bir dava olmakla birlikte, Körfez'de baş gösteren yeni kriz, belki Kürtlere devletsiz ve topraksız olmaya son verebilecek perspektifler sunar. Bu yeni bir muhterhel gelişme olabilir.

Geçen yılın Eylül ayında İran, Suriye ve Türkiye ile sınır olan Irak'ın kuzeyindeki Kürdistan bölgesinde yürürlüğe konan otonomi modelinin "demokratik işleyişini" dünya kamuoyuna tanıtmak amacıyla, yüzlerce gazeteci Irak tarafından bölgeye davet edildi. Gazeteciler arasında El Pais'in özel bir muhabiri de bulunuyordu. Ayrıca, Mart ayında ajanlık yapmakla suçlanan ve yargılandıktan sonra idam edilen İran asıllı İngiliz gazeteci Farzat Bozoff da gazeteciler arasındaydı. Dev bir patlamanın meydana geldiği ve yüzlerce yaralının olduğu askeri tesislerin bulunduğu bölgeden incelemek üzere gizlice aldığı toprak parçası nedeniyle Bozoff, birkaç gün sonra tutuklanmıştı. Bölgenin başkenti bilinen ve uzun tarihlerden beri insanlığın yerleşim merkezlerinden biri olarak tanınan Erbil kentine, bu durum sebebiyle ulaşmadı.

Talihsiz gazetecinin meslektaşları, davet süresi içinde Kürt yasama organının 50'ye yakın üyesinin nasıl seçildiğini, dolaylı gözetleme imkanına kavuşabildi. Devlet başkanı onuruna düzenlenen dans gösterileri, söylenen türküler, "Tanrı Saddam'ı korusun" bağırtıları, yine Saddam'ın yüzlerce portresini (asker Saddam, aile reisi Saddam, kitle öncüsü Saddam, mumin-müslüman Saddam gibi çeşitli portreler) taşıyan kitlelerden oluşmuş insan tepecikleri, hep bizleri etkileme senaryosunun birer parçalarıydı. Ancak, ne göstermelik seçim adayları, ne bunların arasında bir seçim yapma olanakları ve ne de seçim sandıklarından çıkacak sonuçları görüntüleyebilecek kameralar hazır bulunuyordu.

İmaj düzeltme operasyonu

Davetteki amaç, katliam, yüzlerce köyün yakılması, kimyasal silahların yaygın kullanımı, binlerce Kürdün zorunlu göçe tabi tutulması gibi iddiaların yalan olduğunu ispatlamaktı. Fakat Irak yöneticileri, İran İslam Cumhuriyeti ile sağlanan ateşkes sonrasında, Ağustos 1988'de sınır boyunca 20 km'lik bir güvenlik kordonu oluşturduklarını inkar etmemektedirler.

Saddam Hüseyin'in "fakirlerin atom bombası"nı kullanma emrini vermesinden sonra, yaklaşık 100 bin civarında Irak Kürdü çok zor şartlar altında yaşamını kurtarmaya çalıştı. Tanıkların ve haber ajanslarının dağıttığı fotoğraflar tüyler ürpeticiydi, herhangi bir şüpheye olanak vermiyordu. Özelde bir Halepçe, genelde ise bir Kürt halk trajedisi yaşanıyordu. Gökyüzüne atılan korkunç zehirlerin izlerini binlerce kişi yaşıyordu, yaşıyor. Cirolojik bir çözüm uygulaması ardından, tekrar Irak'taki Kürt direnişinden sözedildi. Aslında bu ender rastlanabilir bir olay oluyor. Bu kez Kürt direnişi, içeriden ziyade dışarıdan kendini duyurmaya başladı. Hatta, Filistin örneğinde olduğu gibi, yurtdışında bir Kürt parlamentosu kurma uğraşı içine girildi. KDP ve KYB, hala 10 bine yakın savaşçıya sahip olduklarını iddia ediyorlar.

Saddam'ın 1974 yılında otonom bir bölge olmasına karar verdiği üç ilin bulunduğu bölgede iki milyon Kürt yaşamaktadır. Kürtlerin Irak'taki toplamı 3.5 milyon kişiye varıyor ve Irak'ta yaşayan her beş kişiden biri Kürt'tür.

İran'ın doğusunda dört ile beş milyon arası, Suriye'de yarım milyon, SSCB'de birkaç yüzbin ve Türkiye'de ise yaklaşık sekiz milyon Kürt yaşamaktadır. Türkiye,Kürtlerin ikinci önemli cephesini oluşturuyor. Burada, Kürt kültür farklılığının yavaş yavaş kabul edilmesi gerekliliği artık belirtiliyor. Buna rağmen askerler, devlet memurları, politikacıların hemen hemen tümü ve hatta sol muhalefet çevreleri bile, henüz Kürt ulusal gerçekliğini kabullenmeye yanaşmıyorlar. En ilerici sayılan kesimlerde Kürt kavramı tabu olmaktan çıkmaya başlamıştır, ancak yine de bazıları "dağ insanları" deyimini tercih edebiliyor.

Üç yıl önce, ilan edilen olağanüstü hal nedeniyle bölgeye giden El Pais özel muhabiri, nüfusun ezici çoğunluğu Kürt olan Türkiye'nin güney-doğusundaki dağlık bölge insanlarının şehir merkezlerinden uzaklaştıkça dillerini daha fazla kullandıklarına tanık oldu. Yaşamlarını sürdürebilme konusunda kaygılı olduklarını da gözlemledi.

Sınır bölgelerindeki köylere gece gelen gerillalar bazen işbirlikçilerin evlerini yakmakta, yiyecek maddeleri temin etmekte ve Kürt gençlerini kendi saflarına katılmaya zorlamaktadırlar. Gündüzleri ise, jandarma ve askerler köylere terör ve korku getirmektedirler. Türkiye topraklarında mücadele veren Kürdistan İşçi Partisi-PKK'nin üç bin civarında savaşçısının olduğu tahmin ediliyor. Suriye ve Irak'taki üsleri olmazsa, hiçbir şey yapamayacakları savı ileri sürülüyor.

Ankara ve Bağdat arasında 1984 yılında sağlanan bir anlaşma, her iki taraf ordularını, önceden haber vermek kaydıyla sınır ötesi harekatlarda bulunma imkanına kavuşturdu. Türk tarafı, uçakları vasıtasıyla sonucu yakma ve yıkma olan bu hakkı birkaç kez kullandı bile.

Komşuluktan düşmanlığa

Mevcut durumda bu işbirliği anlaşmasının geçerliliği hemen hemen ihtimal dışıdır. Irak ve Türkiye artık birbirlerinin iyi komşuları değildir. Irak'ın zengin yeraltı petrol kaynakları ürünleri, artık Türkiye'den geçip Akdeniz'e akmamaktadır. Aralarındaki ticari ilişkiler de kesilmiştir. Kuzey Amerika F-111 savaş uçakları İncirlik'te, büyük iblis diye tanımlanan Ayetullah Humeyni'ye değil, Saddam'a saldırı emrini beklemektedir.

NATO, yakın-doğudaki ittifak gücüne desteğini yenileyerek, Türkiye'ye yapılacak bir saldırının NATO'ya yapılmış olarak değerlendirileceğini ve ani bir askeri saldırıyla cevap verileceğini belirtti.

Yine de ortaya çıkan gelişmeler, Kürtler için beklenen fırsat olabilir. Eğer Irak'taki Kürt gerillaları faaliyetlerini yeniden başlatırlarsa, Irak ordusu diğer güçlerle meşgul olduğundan, Kürtler karşısında pek fazla bir şey yapamayacaktır. Yine, eğer Türkiye'deki gerillalar da eylemlerini arttırırlarsa, sınırın öbür yanındaki Irak Kürtlerinin üsleri bugüne kadar tanık olunmayan biçimde güvenliğe kavuşacaktır. Zira Türkiye'nin olası bir saldırısı, bu koşullarda Bağdat'ın izni dışında olacağından, Türkiye açısından sonuçları hiçte olumlu olmayacaktır.

Görülen o ki, sınır boyu bir kördöğüme dönüşebilir. Sınırın her iki tarafında askeri birlikler ve silahlar yoğunlaşarak büyük çaplı çarpışma ve patlamalara neden olabilir. Ancak bölgenin dağlık oluşunun, Kürtler dışındaki güçlerin etkin olmasını zorlaştıracağı da açıktır. Apocuların (Türkiye'deki gerillalar böyle adlandırılıyor) ve peşmergelerin (Irak'taki gerillalar böyle tanımlanıyor) arasında oluşturacakları yeni ittifaklarla durumdan faydalanabilme yeteneğinde olup olmadıklarını bilmek için, onların yerinde olmak gerekir. Yalnız bilinen bir durum var: Geçmişte bu tür ittifaklar çoğunlukla sonuçta Kürtlerin aleyhinde olmuştur.

Muhtemel olasılıkların en etkilisi de, Kürtlerin yazgısı olmuş kurban olma rolünün yine Kürtlere düşebileceğidir.

Spekülasyonlarımız arasında şu olasılıklar da var: Türkiye'nin Irak'la olacak bir savaştan zaferle çıkması durumu, 1926 yılında Irak'a bırakılan ve zengin petrol yataklarına sahip Musul ve Kerkük (Irak Kürdistanı'nda) üzerindeki Türk hayallerini kamçılayabilir. Yine, Irak'ta daha geniş bir otonomi, Türkiye'de devlet prensiplerine aykırı almasına rağmen bir otonomi uğruna, milliyetçi Kürt örgütleri elindeki kozları pahalı bir şekilde satabilir de. Ancak şimdiye kadar bağımsızlık tutkusu, kaderi hep kaybetmek olmuş bir halkın gerçekleşmesi mümkün olamayan bir rüyasından öteye gidememiştir.

Devlete kavuşma imkansız gibi

15-20 milyon kadar Kürt var. Bunlar ülkeleri olan Kürdistan toprakları üzerinde yaşıyor. Ama Kürdistan toprakları beş devlet arasında bölünmüş, bölüşülmüş.

Bağımsız bir Kürdistan ütopyası I. Dünya Savaşı'ndan sonra Osmanlı İmparatorluğu'nun dağılmasıyla birlikte ortaya çıktı. O dönemde, bağımsızlığın ön bir aşaması olan otonomi Anadolu ve Musul için ayrı ayrı öngörülüyordu. Lozan Antlaşması Sevr Antlaşmasının yerini alınca, Kürdistan için bağımsızlık kavramı da unutuldu. Kürdistan topraklarının bir kısmı Türkiye'nin eline geçerken, diğer bir kısmı ise Irak'ın egemenliğine bırakıldı. 1925, 1930 ve 1937 yıllarında başgösteren Kürt ayaklanmalarının tümü, Türkiye tarafından ateş ve kanla bastırıldı. İran'da Pehlevi Hanedanlığı ise Kürtlerin aşiret yapısına dokunmadı, aralarındaki ilişki daha çok, barış içinde bir arada yaşama biçiminde oldu. Bu durum sonra, 1946 yılında Sovyetlerin yardımlarıyla Mahabad Kürt Cumhuriyeti'nin ilanıyla değişti. Mahabad Cumhuriyeti ancak 10 ay yaşayabildi ve saldırılarla sonu getirildi. Irak'taki gerillalar 1975 antlaşmasına kadar Şahın onayıyla uzun yıllar İran'da barınabildiler. Bu antlaşmanın ardından yine Saddam'ın merhametiyle karşı karşıya geldiler. 1979 İran İslam Devrimi ise, yarı isyan halindeki İran Kürtlerinin otonomi hevesini silip süpürdü. İran-Irak savaşında, her iki ülke karşıtı ülke Kürtlerine yardım ediyorlardı. İki ülke arasında sağlanan ateşkes ve savaşın durdurulması, Bağdat'a yeniden Kürt direnişini bastırmaya hareket serbestiyesi verdi. İran Kürt cephesi şimdilik uykuda gibi görünüyor.

Luis Matias Lopez

Taz (B. Almanya), 18 Temmuz

Kürdistan'daki gerilla savaşına karşı kullanılmak üzere ıskarta araçlar / Federal Almanya ordusu eskiye-çürüğe ayırdığı Unimog araçlarını Hamburg Limanı üzerinden Türkiye'ye yolluyor / Araçların kullanım amacı: Ayaklanmayı bastırmak

Türk militarizmine sunulacak Federal Almanya kaynaklı askeri araç ve gereçlerin gemilere yüklenmesinde Hamburg Limanı yine çıkış noktası oluyor. Geçenlerde limanın 70/a numaralı hangarından Federal Almanya ordusuna ait "arazi-takviyeli" Unimog araçlar, Boğaziçi'ne gitmek üzere sıra sıra gemilere yüklendi. Yüklenen gemilerin rotası: Hamburg-Derince (İzmit) Limanı. Yakın zaman içinde kullanma sahası: Kuzey-Batı Kürdistan. Kullanma amacı: Ayaklanmaları bastırmak.

Geçen yıllarda da Hamburg Limanı, Almanya'nın Türkiye'ye verdiği askeri yardımları gemilere yükleme yeri olmuştu. Daha 1980'lerin ortasında birkaç yüz Alman arazi aracı ve diğer askeri malzemeler buradan Türk gemilerine yüklenmiş ve "normal askeri yardımlar çerçevesinde" NATO ülkesi TC'ne taşınmıştı.

Yeni gönderilen araçlar daha önce Federal Almanya ordusunun Glinde'deki deposunda tutuluyordu ve çürüğe ayrılmıştı.

Şiddetli protestolar sonucu geçmiş yıllarda çok aza indirilen bu yardımlar, şimdi yine birden gündeme getirilerek rıhtımdaki hangar hareketlendirildi. Sadece son günler içinde düzinelerle Unimog aracı gemilere yüklendi. Federal Almanya Savunma Bakanlığı'na ait toplamı yüzleri bulan ve depolarında tutulan eski model araç, ayrıca Türkiye'ye yollanacaktır.

Glinde depolarından çıkarılan Unimog'lar, Marmara Denizi kıyısında küçük bir liman kenti ama Türk militarizmi için lojistik önemde olan Derince'de gemilerden boşaltılacak.

Araştırmacı Frank Saalis'in belirttiğine göre; 1979 yılında kararlaştırılan bu yardımlar, karşılıksız askeri donatım yardımları çerçevesinde gönderililiyor. Bu yardımlar, Federal Almanya'nın TC'ne verdiği bu araçlar; NATO ittifak güçleri Doğu Kanadı'nı güvenceye almak amacıyla FAC tarafından kardeş NATO ülkesi Türkiye'ye verilen yıllık 140 milyon Mark tutarındaki resmi yardımın bir bölümü değildir.

Şimdi Türkiye'ye gönderilen Unimog'lar Federal Almanya ordusunun "fazlalık" olarak gördüğü malzemelerdendir. Ama bu, araçların "bozuk" ya da "eski" olduğu da demek değildir. Araçlar belli bir dönem kullanılmış olduğundan ya da yeni modeller üretildiğinden devreden çıkarılmıştır. Yalnız askeri malzeme yardımı niteliklerine sahiptir.

Frank Saalis, askeri malzeme yardımlarının yeniden başlatılmasının Kürdistan'daki politik gelişmelerin zamanlamasıyla ilişkisinin olmadığını da belirtiyor. Askeri araçlar zaman zaman aniden çürüğe çıkarılıyor, aylarca Glinde depolarında bekletiliyor. F. Saalis, "Yeni bir düzenleme ve ıskartaya ayırma fikri ortaya çıkıncaya kadar bu birikme oluyor" diyor.

Kürt örgütleri ise, Kürdistan'daki bağımsızlık mücadelesinin bastırılması amaçlarında bu yardımları Türkiye'ye yapılan doğrudan askeri destek kapsamı içerisinde değerlendiriyor. Çünkü Kürdistan İşçi Partisi-PKK'nin bağımsız bir ülke için yıllardan beri gerilla savaşı verdiği sahalarda, bu Alman savaş malzemeleri tekrar tekrar ortaya çıkıyor. Örneğin; devlet tarafından örgütlendirilen ve askeri güçlere bağlı "Köy korucuları", Federal Almanya silahı otomatik "G-2"ler ile donatılmıştır. Askeri karargahlar haline getirilen kentlerde FAC üretimi "Leo-2" panzerleri dolaşıyor. Kürdistan'ın geçilmez dağlarında bile FAC malı "Mercedes" askeri araçlar görülüyor.

Köln-Kürdistan Komitesi'nin bir sözcüsü, "PKK'nin her saldırdığı veya imha ettiği askeri araçlar arasında FAC araçlarına muhakkak rastlanmıştır" belirlemesinde bulundu.

Kai von Appen

TC'nin Körfez'de savaş hazırlığı...

Baştarafı 11. sayfada

"Siyasal iktidarı kimseyle paylaşmak gibi bir niyeti yoktur. İktidara olan düşkünlüğünü kanıtlamak açısından, Körfez krizi büyük bir fırsat olmuştur kendisi için.

"Önünü arkasını bilmeksizin, sanki bir kıyametin ortasına doğru çekiliyor Türkiye adım adım.

"Altını bir kez daha çiziyoruz. Cumhurbaşkanı Özal'ın kendi anayasal konumunu da aşarak oynadığı oyun son derece tehlikeli: Kendisi için de ülkemiz için de..."

Bunlar, Körfez krizinin yarattığı siyasal gelişmeler ve TC'nin savaş çığırtkanlığına ilişkin, burjuva yazarlardan birkaç yorum. İşin bir de ekonomi yanı var. Genel hatlarıyla da olsa üzerinde durmak gerekiyor.

Körfez krizi ve TC'nin savaş hazırlıklarının ekonomiye yansımaları

Irak'ın Kuveyt'i işgalinden ya da yaygın deyimiyle Körfez krizinden önce TC'nin hem Irak hem de Kuveyt'le çok yoğun ekonomik-ticari ilişkileri vardı. Irak ve Kuveyt'e yılda 613 milyon dolar tutarında ihracat yapıyordu. Bu, toplam ihracatın %5.3'ünü oluşturuyordu. Sadece petrol boru hattından yılda 250 milyon dolar gelir elde ediyordu. Ayrıca çok sayıda müteahhitlik firmasının bu ülkelerde iş bağlantıları vardı. Yine Irak, Kuveyt, Suudi Arabistan gibi ülkelerde onbinlerce işçi çalışıyordu, gelirleri döviz olarak TC ekonomisine dönüyordu. Uluslararası kara taşımacılığından yılda yüzmilyonlarca dolar gelir elde ediliyordu. Petrol, çok ucuza ithal ediliyordu. vb.

Irak'a karşı ekonomik ambargo uygulamasıyla birlikte, tüm bu durumlarda olumsuz yönde çok büyük değişiklikler oldu. Çok daha pahalı petrol ithali, ihracat azalması, karayolu taşımacılığının durması, petrol boru hattının kapatılması, müteahhitlik firmalarının kapanması, işçilerin geri dönüşü, TC'nin Irak'tan alacağı 800 milyon dolarlık borcun tahsil edilememesi, artan savaş riskine bağlı olarak uluslararası tekellerin daha az yatırım yapması, savaş tehlikesinin turizmi olumsuz yönde etkilemesi vb. Elbette bütün bu gelişmeler, zaten çok zor durumda olan ekonomiyi tamamen durma noktasına getirdi. Ambargonun daha uzun süre devam etmesi halinde, durum daha da vahimleşecek. TL'nin yabancı paralar karşısındaki değer kaybı ve enflasyonun yükselmesi, şimdiden ortaya çıkmış sonuçlar.

Bunlar sadece, Irak'la ilişkilerin kesilmesinin etkileri. Bir de TC'nin artan savaş hazırlıkları var. Zaten şimdiye kadar Kürdistan ulusal kurtuluş mücadelesini bastırmak için yürüttüğü özel savaşa milyarlarca dolar akıtıyordu. Şimdi ise, bu da katlanıyor. Dış ticaret açığının %104 olduğu düşünülürse, durum kendiliğinden anlaşılacaktır.

Körfez krizinin ekonomide yarattığı etkiler, sömürgeci Türk burjuvazisi içinde de yankısını buluyor. İşbirlikçi-tekelci sanayi burjuvazisi, krizi sömürü ve talanın derinleştirilmesi ve yayılmacı emelleri için bulunmaz bir fırsat olarak değerlendirip devlet politikasını sonuna kadar destekliyor. Turizm, ulaşım, ticaret, uluslararası karayolu taşımacılığı, müteahhitlik gibi alanlardaki orta burjuva kesim ise, Irak'a karşı ekonomik ambargoyla birlikte büyük bir krize girmiş bulunuyor. Dolayısıyla ANAP tabanının önemli bir bölümünü oluşturan bu kesim, hem ekonomik ambargoya ve hem de savaş hazırlıklarına çıkarları gereği karşı çıkıyor.

Diğer yandan gerek Kürdistan'da yürütülen sömürgeci özel savaş, gerek Irak'a ekonomik ambargo ve gerekse de savaş hazırlıklarının tüm yükü işçi, emekçi ve memurların sırtına yükleniyor. Sömürü, talan ve soygun hiç görülmemiş boyutlara ulaşıyor. Son dönemlerde yiyecekten giyeceğe, ulaşımdan ısınmaya kadar halkın en temel gereksinim maddelerine yapılan zam furyasının anlamı da bu.

4 Eylül tarihli Milliyet gazetesinde Necati Doğru, bu durumu şöyle değerlendiriyor:

"Ve Körfez'deki kriz; mutfakta, yol parasında, ekmekte, giyimde, yakacakta ısınma giderlerinde savaşa dönüştü.

*"... **'Amerika duysun diye yüksek sesle Saddam'a sövüp fakat zam yaparken gizli Saddam'cı kesilenlerin'** fazladan zamları da eklenince insanımızın hayatı krizden çok etkileniyor. Son zamlar, **'fena halde savaş vurgunculuğu'** kokuyor."*

Halkın alım gücü alabildiğine düşmüş durumda. Resmi rakamlara göre enflasyon oranı %44 dolaylarında gösterilmeye çalışılıyor. Ancak Körfez krizi de bahane edilerek son yapılan zamlarla birlikte, bu oranda bile çok hızlı bir yükseliş var. Ki, resmi rakamlar kesinlikle gerçeği yansıtmıyor. Bu durum, halkın ekonomik yaşam koşullarını en asgari yoksulluk derecesinin bile altına düşürüyor. Bir avuç talancı, soyguncu burjuvazi hızla palazlanırken, halk korkunç bir yoksulluk ortamında fiziki varlığını sürdürme savaşı veriyor. Dolayısıyla kitleler içinde toplumsal muhalefet ve savaş karşıtı eğilim hızla yükseliyor.

Irak'a ekonomik ambargonun Kürdistan'a yansımaları ise, özellikle sınır kesimlerinde çok yakıcı bir tarzda hissediliyor. Başta Silopi olmak üzere, Irak sınırı üzerinde bulunan tüm yerleşim birimleri ve E-5, E-24 karayollarının geçtiği güzergah üzerindeki tüm alanlar, krizden çok olumsuz biçimde etkileniyor. Karayolu taşımacılığının durmasıyla, bu alanlarda bulunan ve küçük esnafa ait işyerlerinin büyük çoğunluğu hızla kapanıyor. Ticaret, seyyar satıcılık vb. yapılamıyor. Geçimini bunlardan sağlayan yüzbinlerce, milyonlarca insan, mevcut durumda işsiz ve açlıkla karşı karşıya gelmiş bulunuyor. Sömürgeci devlet terörünün yanısıra işsizlik ve açlık halkı göçe zorluyor. Ama diğer yandan da Kürdistan halkının sömürgeciliğe karşı öfke ve tepkisini daha da yoğunlaştırıyor.

İşte PKK önderliğindeki Kürdistan ulusal kurtuluş mücadelesi ve Türkiye'deki toplumsal muhalefetin patlamasından ve sömürgeci-faşist rejimi alaşağı etmesinden korkan emperyalist güçler ve bölgedeki işbirlikçi rejimler, TC'nin ekonomik ambargo nedeniyle uğradığı zararın karşılanması için yardım planları yapıyor. Kuveyt emirinin 300 milyon dolar yardım vaadinde bulunduğu söyleniyor. Japonya ve Almanya başta olmak üzere tüm emperyalist ülkelerin de Türkiye'nin yanısıra, içteki zayıflığı TC'yle benzerlikler arzeden Mısır ve Ürdün'e ekonomik yardım planları, her ne kadar henüz tek tek ülkelere hangi oranda verileceği tam netleşmemiş olsa da devreye sokuluyor. Ve bu rejimler yaşatılmaya çalışılıyor.

Türk devletinin en zayıf olduğu, halk kitlelerinin öfke ve kininin iyice yoğunlaştığı bu dönemde Türkiye halkına, devrimci-demokratik hareketine çok büyük görevler düşüyor. Bunların başında da PKK'nin Kürdistan'da açtığı ulusal kurtuluş cephesine, Türkiye'den yeni bir cephenin eklenmesi, Türk halkının demokrasi ve kurtuluş taleplerinin örgütlü bir güce dönüştürülerek harekete geçirilmesi geliyor.

Türk halkı, belki de tarihinde ilk kez bu denli bir kopuşu yaşıyor devletten. Kendi içinde örgütsüz, dağınık ve doğru devrimci önderlikten yoksun olsa da, çok büyük bir toplumsal muhalefet potansiyeli var. Ve bu, hava, su kadar devrimci önderlik, örgüt ve mücadeleye ihtiyaç duyuyor. Yer yer ortaya çıkan kendiliğindenci tepkiler, eylemler bu talep ve ihtiyacın bir sonucu olarak gelişiyor.

Özellikle şimdi Türk halkı, kendi iradesine ve taleplerine rağmen, Türk faşizmi tarafından emperyalist güçlerin çıkarları doğrultusunda gerici, haksız ve yayılmacı bir savaşa sürülmek isteniyor. İçteki toplumsal sorunlar, Körfez krizi tartışmalarıyla perdelenmeye, halkın gündemi, sorunları ve talepleri saptırılmaya çalışılıyor. Oysa yapılan kamuoyu yoklamaları, halkın savaşa karşı olduğunu ve toplumsal sorunlarına çözüm aradığını, gündeminin de bu olduğunu ortaya koyuyor. Emperyalizmin jandarmalığını reddediyor; insanca, onurlu, barış ve demokrasi içinde bir yaşam istiyor. Bunun için de devrimci örgüt ve mücadele ihtiyacı ve talebi kendini alabildiğine dayatıyor.

Bu durumda Türkiye halkının öncü devrimci gücü olduğu iddiasında olanlara, iddialarını kanıtlama ve sözlerinin adamı olma görevi düşüyor. Bu da, toplumsal muhalefeti örgütlemek ve mücadeleye kanalize etmekten geçiyor. Yani haksız savaşlara karşı, haklı savaşları; halkın kendi öz demokrasi ve kurtuluş savaşını yükseltmek dönemin en yakıcı görevi durumunda.

YJWK örgütlenme sorununu aşmak...

Baştarafı 15. sayfada

durumu ortaya çıkıyor. Fakat esesta toplumdaki kadının gerçeğinden kendisini ayıramayacağı için de, Parti ortamında burada bulunuş amaçlarının tersine bir rol oynuyor. Bir kadın nerede olursa olsun ancak kendi cinsinin özgürlüğü oranında özgürdür, gücü oranında güçlüdür. Ondan bir adım öteye geçemez. PKK'nin, bayan kadrolara "güçlü olun" mesajı var. Bu ne demektir? Güçlü olmak, güç olmaktan geçer. Güç olmak ise, kadın yığınlarının örgütlenmesinden başka bir şey değildir. Bayan kadroların kadınların örgütlendirilmesi faaliyetlerine ilgisizlikleri veya yeterince ilgi göstermemeleri, sadece kendileriyle sınırlı olumsuzluklar ortaya çıkarmakla kalmıyor, ama bir de Partiyle kadın yığınları arasında kurulması gereken bağların kurulmamasına, Parti içinde hastalıklı anlayış ve ilişkilere, Parti içi demokrasinin zedelenmesine, Partinin özgürlük ortamının bulanmasına, erkek kadroların geleneksel erkek anlayışlarını yaşatmalarına, kadının küçümsenmesinin devam etmesine vb. yol açıyor. Ve tabi ki, toplumdaki kadından kendisini ayırdığını düşünen kadını, Parti ortamında da olsa toplumdaki kadının gerçekliği kovalıyor, kendi kendisini aşarak gerçek bir Parti kadrosu haline gelmesini önlüyor. Bu durumdaki Partili bayana, toplumdaki kadın da ilgi duymuyor, onu kendi cinsine ait görmüyor, saygı gösterse de daima bir yabancı olarak değerlendiriyor.

Ne var ki, kadınlarda kendisini kendi cinsinin sorunlarından kurtarma, kendi gelişmişliğini bununla ölçme eğilimi çok ağır. Bu, hemen her sınıf kadınında görülüyor. Fakat bu kendi cinsine üstün olma eğilimidir. Kadının kurtuluş mücadelesine katılma değil, kadının sorunlarından kendisini kurtarma eğilimidir. Ulusal kurtuluş ve özgürlük mücadelesiyle asla bağdaşmayacak bir durumdur. Ve elbette ki kadının özgürlük hareketiyle hiç alakası yoktur. Tersine kadının özgürlük mücadelesine düşman haline gelmek, kendi kendine, bulunduğu platforma ihanet etmek demektir. Bu terim keskin bir değerlendirme, dolayısıyla haksızlık değildir. Parti ortamına gelen kadın özgürlük için sadece bir adım atmış demektir. Partinin kendisine sunduğu özgürlük platformunu genişletmeksizin özgürlük yolunda bir adım daha attığını iddia edemez. Bu şu demektir: Kendisini nasıl ki bir Partili olarak örgütlü hale getirilmişse, kendisi de bu örgütü başka kadınlara ulaştırmak zorundadır. Milyonlarca kadın ve genç kız en koyu feodal ve burjuva baskıları altındayken ve özgürleşmek için her türlü özveriye hazırken, bunu kitlesel mücadeleleri kanıtlamışken, ama her şeyden de önemlisi özgürleşmeye ihtiyaçları varken, Parti ortamında eğitilmiş bayanlar, Parti ile bu potansiyel arasında köprü rolü oynamayı başkalarına ait görevler olarak göremezler. Kadınlara özgürlük bilinci, örgütü ve eylem güçünü kazandırmada öncülük rolü, Partili bayanların en temel görevi olmak durumundadır. Eğer YJWK işlerlik kazanan bir örgüt haline gelmekte zorlanıyorsa, bunun temel nedenlerinden birisi de bayan kadroların yeterince ilgi göstermemeleridir.

Özenle belirtelim: kadınlardan kurulu bir manga kendisini takım haline, takım tabur haline vd. getiremiyorsa; bir bayan kadro kendisini on-yüz-bin vd. olarak artırmıyorsa, ulusal kurtuluş savaşları ve sosyalizmin teorisi ne ölçüde biliniyor olunursa olunsun gerçekte kör bir bilinçsizlik ve güçsüzlük var demektir. Kendisini çoğaltamayan askeri birliğin üyeleri, kendilerine güç olma sıfatı verilmesine rağmen gerçek bir gücü ifade edemezler, güç olamazlar. Kendisini çoğaltamayan bir bayan kadro, Partiden aldığı güce rağmen güçsüz olmaya mahkumdur.

Halkımızın kurtuluşu ve özgürlüğümüz için ölmesini bildiğimiz gibi, yani ölümü ölümde yendiğimiz gibi, yeteneklerimizi de yaşamın içinde zorlu bir mücadeleyle geliştirmeyi bileceğiz.

Impressum:
Metin Özkan
Adlerstr. 7
2085 Quickborn

Yazışma Adresi:
BERXWEDAN
c/o Feyka-Kurdistan
Postfach: 15 31
5300 Bonn 1

Ödeme Adresi:
BfG. - Bonn
Konto Nr.: 12 05 24 21 00
BLZ: 380 101 11

Avustralya	3.00	$
Avusturya	18.00	s.
Belçika	60.00	bfr.
Danimarka	8.00	dkr.
Fransa	6.00	ff.
Hollanda	3.00	hfl.
İngiltere	0.80	£.
İsveç	6.00	skr.
İsviçre	2.50	sfr.
Norveç	10.00	nkr.

- Li ber destê dijmin mezin bûne.

- Belê dijmin wan mezin kiriye.

- Tim digotin zarokan, *"Hûn Tirk in, bibêjin em Tirk in, bavê me Tirk e, diya me Tirk e, em Tirk in û zarokên Tirkan in..."*

- Rast e, ev hebû. Ji ber vê yekê ji, Kurdayetî li pêşiya çavên me bibû nola laşeki niv-miri.

- Belê.

- Dihê (tê) bira min: Dema ku ez rabûm, ji Kurdayetiyê hema tiştek nebû. Dibe ku li cem hinekan hina hebek hebû, lê bê bingeh bû. Nimûne; bavê min, nizanim ew çend sal bûn nimêj dikir, lê digot, *"Eman... nêziki ve meselê nebe! Tu bi Kurdayetiyê bigiri, tu wê bişewiti. Li Şêx Seid binêre; bi hezaran şervan li dora wi hebûn, lê tev ketin. Ma dikarin tiştekê bikin? Ma hûn dikarin ji tunebûnê tişteki bikin?"* **Ev gotinên hatine kirin, gotinên bavê min bûn. Niha ji hina pirr kes ji pirsê direvin, ji ber ku Kurdayeti ji wan re çi pere nakê. Gelo çima mala Barzani xwe ji Kurdayetiyê weha bi dûr ve xistine? Sedem (sebeb) ev bi xwe ye. Lê hema te xwe bi rasti daye Kurdayetiyê. Lewma qimeta te çêbû. Bi rasti, ki bi Kurdayetiyê bileyize, wê bişewite, nola ku bi êgir leyistibe. Dijmin vê weha kiriye, ne me! Tu çi qasi xwe ji Kurdayetiyê bi dûr ve bixi, ev qasi ji pere ji te re hene; berikên te bi peran wê tijî bibin.**

- Mehê şeş-heft milyon Lirên Tirkî didane min, lê hema vaye hûn dibinine, min kincên xwe ji li wir hiştin... heya pirtûkan (kitêban). Gelek bûn, min dev ji tevan berda. Tiştek bi xwe re nehani. Çima? Ji ber ku Kurdayeti geleki erzan bûbû, ketibû. Min xwest ez zû xwe ji nava wê rewşê xilas bikim û bême cem we. Bi rasti ji me Kurdan pê ve tu kes nema ye, ku yekitiya xwe çênekiribe. Vaye em Kurd tenê mane. Ji xwe re li Xelîça Erebî binêrin; çi qasi piçûke, lê 11-12 dewlet li wir çêbûne. Lê hema em nêziki 40 milyon mirov in. Neyaran di nava me de tixûban (sinoran) danîne. Me ji hev perçe kirine... û hina ji em newêrin bibêjin em Kurd in. Niha beri her tişteki ev ji mê dihê xwestin: Divê her demê çavên me li Kurdistanê bin.

Mekteba Siyasi ya PDK-Iraq hebû, digot, *"Xwedê tiştek nedaye me, heya ku em bikaribin tişteki bidin gel. Em bindest in, ma me çi heye?"* Min ji wan re digot, *"Vaye ez wekilê xwedê me; hûn çi ji xwedê dixwazin, ji min bixwazin. Helbet ez ji, ezê tiştina ji we bixwazim."* Wê demê li çavên hev dinihêrin û dikeniyan. Wan ez baş nas dikirim û digotin, *"Tu wê çi ji me bixwazi?"* Piştre cesaret kirin û gotin, *"Bibêje tu çi ji me dixwazi?"* Min gote wan, *"Hûn nola minareya Erziromê ne. 50 perçe ne. Ger hûn bibin yek, wê demê pirr xwin nayê xwestin û tu kes ji bi we nikarê."* Sedema ku dijmin dikarê li wan bixe ev bi xwe ye; ji ber ku di nava xwe de pênci perçe ne. Eger yek perçe bûna, yek dil bûna, yek dest bûna... kesi newêribû tifinga xwe direji wan bikira. Bi rasti, 50 milyon Kurd dikarê li hemberê 500 milyoni derkeve, Kurd pirr bi cesaret in. Carekê min gote wan, *"Bibine yek! Heke hûn bibine yek, Kurdistan wê bi destê we bikeve. Em Kurd geleki dewlemend in; petrol, paxir, av, mircan û her tişt heye... sererd û binerd, dawi tune. Xwedê ev daye me, ev daye Emerika ji. Lê hema ew bi van diçe ser heyvê, pê diçe qatên asmanên jor, van derfetan dike bin xizmeta xwe. Xwedê nayê ji kesi re coti nakê, xizmetê kesi ji nakê. Pere, zêr, mal û milk ne tiştek in, heya ku mirov ji bo peran Kurdayetiya xwe bifiroşe. Ev xiyaneti ye. Vaye we Şahê Iranê ji dit. Weke qusûr û kêmasiyên Şahê Iranê, di dinyayê de tunebûn. Hişê mirovi ji ber kêmaniyên wi diçû. Kani niha çawa bûye? Kesên bi wi re, wi berdan û reviyan. Eve hûn dibinin, pere mirovi nagihinin tu deran."* Hunermend me Cegerxwin dibêje, *"Dewlemendê bê şeref tu çi diki bi wan zêr û peran / Sed hezari bixe kortanên keran."*

Niha misilmani heye ne welê, başe! Dema ku 40-50 dewletên misilmanan bûne yek, wê demê emê ji bi wan re bibine yek, bibin hevalê wan. De hema bila ji bo yekitiya dewletên misilman serokeki bibinin, em ji wê demê di bin ala wi seroki de bimeşin! Lê hema nakin, çima? Lew, dibêjin her yek û mala xwe. Eve em dibinin, kesek mirov nake malxwediyê mala xwe. Her kes malxwediyê mala xwe bi xwe ye. Divê em ji malxwediyê mala xwe bin û em bi xwe Kurdistana xwe bi destê xwe ve binin. Heke em Kurdistanê rizgar (xilas) nekin, emê tim bê rûmet bimînin. Dîsa dibêjim, ez ji bo parastina Kurdayetiya xwe hatime cem we, ne ji bo tişteki din.

- Niha em dikarin dîsa bibêjin, di encamê de, gelek kes bi gelê xwe, bi welatê xwe leyistine?

- Belê leyistine.

- Dihê bira min; dema ku ez ji bo pirsa Kurdayetiyê bi rê ve ketim, ez xwendekareki geleki jîr bûm. Xwendina ku min dikir, pir i bilind bû. Di eyaleteke de yan neh an deh kesan wê xwendinê dikir an ji nedikir. Ez tim di pêşiyê de bûm. Tu salan ez li paş nema me. Dema min dest bi pirsê kir, min dit ku şivanên li gundan ji, şivanên nedizanin bimeşin ji, ji min bi dûr ve dikevine. Digotin, *"Pirseke bi tehlûke ye."* **Ji me direviyan. Em ji mirovine zana bûn. Ji eyaleteke em ketin ser rê. Digotin,** *"Eman ji vê pirsê bi dûr ve bikevin, ev tehlûkeyeke mezin e."* **Bi hinekan re bi salan em dostên hev bûn, lê dîsa ji, ji me direviyan, revin. Newêribûn bihatana cem me. Bi rasti, heya me yek dikişand cem xwe, bi salan me zingilokê seriyê xwe diçirand. Min, hinekan hêdi hêdi dida xwendin û min wan pêş ve dibira. Lê dîsa ji gelekan xwe kerr dikirin, nedixwestin gotinên me bibihisin. Lê hema yên din ji, ji bo peran, bi Kurdayetiyê dileyistin. Gelek ji wan, dema ku diditin û dibinin Kurdayeti ji wan re nabe pere, di Kurdayetiyê de ji wan re pere nine, revin an ji dûv re bi lez direvin.**

Niha tu 97 sali yi. Vaye tu tenê mayi... lê te şerefa xwe parast, te şerefa Kurdayetiyê parast. Di baweriya te de, çi qasi kesan şerefa xwe weha parastine, hejimara kesên şerefa xwe parastibin bilind e?

- Ne, kesên weha geleki kêm in.

- Ne xwe, di pirsa welêt de gelek kes bê şeref in. Bi ditina min te şerefa xwe parastiye, hatina te li cem me vê ispat dikê. Tu bi şerefa millet re girêdayi yi, heke ne weha bûya, tu nedihati vir. Te bi xwe beri niha got, *"Dewleta Tirk şeş-heft milyon lire dida min"* **Lê te qebûl nekiriye, çima? Ji ber ku te dit, bi şerefê millet dileyizin.**

- Erê bi xwedê! Heke min xwe ji wan re daxista, vê gavê bi milyonan perên min wê hebûna, lê hema min qebûl nekiriye.

- Dîsa dibêjim, ev ji bo şerefê ye, ji bo namûsê ye.

- Belê, ji bo şerefa Kurdayetiyê ye, ji bo şerefa welêt e.

- Niha ferqa min û van hevalan çiye? Milletê me ji weke namûsê dihesibîne? Dibêjin, *"Namûs pirek e, jin e."* **Gelek, xaka niştimana xwe namûs nahesibênin. Lê namûs, beri her tişti welat e. Divê tu ji vê namûsa mezin, nerevi. Heke tu xwe û welatê xwe inkar biki, tu namini. Ji niha û pê ve, kesên weke me nekin, wê pûç bibin. Bi rasti, kesê gelê xwe inkar bike, şerefa xwe ji inkar dike. Mirovên weha, ne çi kes in, dixwaze bila ew padişah bin, bila wali bin... serok bin û nizanim hina çi bin. Bila bi milyonan perên wan hebin, disa ji ew nakin pênc pere. Dihê bira min; bi salan ez li ser difikirim, ka ez bi vê pirsê bigirim an negirim... bi dûv Kurdayetiyê bikevim an na. Bi salan, ev tişt di mêjiyê min de bû, ez pê mijûl dibûm. Ne bê fikir û raman, ez bi dûv vê pirsê ketime. Min hisabeki mezin ji mêjiyê xwe derbas kir, min haziriyekê dani pêşiya xwe. Di dawiyê de min got, rev ne çare ye. Min dikari ez bibim wali, ez bibim qaymeqam. Lê hema min got, pirsa Kurdan li holê heye, mirov ji wê bireve, ev bê şerefi ye... ev ketine... dema reva ji pirsê hebe, bê namûsi ji vê çêdibe. Wê demê ji, pirr kes bi min re hebûn. Lê hema gelek ji wan hêdi hêdi reviyan. Pirr kesên ji wan, niha bûne memurên piçûk ên dewleta Tirk. Ji xwe re, malên piçûk çêkirine, ava kirine. Ji bo jiyana xwe ya şexsi xwe firotine. Ev mirin e! Lê hema me li ber xwe da.**

Te ji li ber xwe daye. Tu ji weke me bi tenê bûyi. Ji ber ku kesên bi te re, bi peran ji dewletê re xutbeyan xwendin, dixwînin... ji bo dijmin xutbeyan didan, didin.

Jiyana ku me bi wê girtiye, jiyana neberdana buhayên netewi ye. Te ji weha kiriye, lê hema te tevgerekê çênekiriye. Te nekariye tevgerekê bi rê ve bixi, tu bi tenê bi rê ve çûyi. Sedemên vê hene. Tu yekitiyê pirr dixwazi. Te niha ji hevalan ji xwest, ku yekitiyê di nava xwe de xurt bikin. Bi rasti ji, yekiti di nava Kurdan de tune ye. Parti li diji hev in... bi hev dileyizin. Te bi xwe got, te ji Mekteba Konevani (Siyasi) ya PDK-Iraq xwestiye, ku bibin yek, lê qebûl nekirine.

- Di destpêkê de min ev dixwest. Kurdistanê ji ava kiribû. Yêkitiyê bi me re ji qebûl nekirin. Em ji nola te çûne cem wan, lê xwestin me bifiroşine Tirkiyê. Gotin me, *"Divê hûn nizanim bi çend kilometran dûri sinor ve bikevin... divê hûn li Botanê xebatê nekin... divê hûn li cem me zirarê nedin dijmin."* Ji bin ve têkili bi dijmin re danibûn, çêkiribûn. Te beri niha got, *"Belki min bikuştana."* Ji xwe lê hatiye, ku tu ji nava destên wan xilas bûyi.

- Rastiyê ez xilas kirime.

- Heke nola Doktor Şivan û Seid Elçi tu ji di hundir de bayi û ew ji xurt bana, niha te kuştibûn. Lê hema ew ketibûn, tengezar bibûn... hêza wan ji tune bû. Belki ji, bawer dikiran, ku wê te ji binine ser rê. Dibe ku tirsiyan an ji demê alikariya wan nedikir. Çawa be bila be, tu ji di tehlûkeyê de bûyi. Ji xwe berê ji, nola ku te ji me re goti, 23 kesên welatparêz kuştine.

- Belê bi xwedê, 23 mele kuştin!

- Ez bawer im, ew mele hebeki dirust bûn, weha bûn ne?

- Belê baş bûn. Ji wan bêhna Kurdayetiyê dihat, lewma kuştin.

- Heke firsend ji bo te ji biketa destê wan, wê te ji bikuştana, ne welê? Belê ev rastiyek e! Lê hema te xwe xilas kiriye. Belki ditin, ku tu geleki kal i (ixtiyar i) û kuştina te wê zirarê bide wan... alikariya me ji hineki ji te re hebû. Dostani di nava me û te de hebû. Lê hema tu tim bi tenê û bi serê xwe, bi rê ve diçûyi. Divibû kesên nola te bibine bingehên serihildanê, berxwedanên mezin. Heqê te ev kar bû. Divibû tu bibûyayi serokeki serihildanan. Kesên nola te, di diroka me Kurdan de hene; weke Şêx Seid, Seyid Riza û geleki din. Te ji seri da serihildan û berxwedanê, lê hema bi tenê. Ma dilê te ji serihildaneke mezin nedixwest?

- Belê dixwest, çawa nedixwest!

- Lê hema tu çûyi wir, cem wan. Te digot, PDK-Iraq wê serihildanan pêkbine. Lê te dit ew ketin çi rewşê! Ji bili wan hinekên din ji hene... xwe çep dibinin. Tu hineki rewşa wan ji dizani. Weke DDKD û... Niha giş li Ewrûpa ne. Tu dizani li wir çi dikin? Her rojê ereqê vedixwun. Tenê rojek tune ye, ku ereqê venexwun. Bi ereqa xwe, xwe gêj kirine. Ma êdi çi xêr ji wan tê? Ez bawerim, kureki te ji di nava wan de ye.

- Belê, li Almanya ye.

- Tu jiyana wan a li Almanya çawa dizani, çawa dibini?

- Tu xera jiyana li wir tune ye.

- Ev deh sal in, gişt ji welêt reviyane. Tu wan bikuji, disa ji venagerine Kudistanê. Ma gelo Ewrûpa çi jiyanê didê wan? Ji xwarin, vexwarin û kêfê pê ve çi dide wan? Bi ser ve ji dibêjin, li Kurdistanê jiyan tune ye. Ev ji yên ku nuh rabûne! Ji xwe yên kevin ji te baş ditin... peran komkirine û xistine bankayên Ewrûpa... û ji xwe re li kêfa xwe digerin. Haya wan ji arê li Kurdistanê ji bini tune ye. Dibêjin, kêf beri her tişti ye. Bi ser van ve derewan ji dikin. Dibêjin, "PKK weha ye... nizam çawa ye..." Belê, derewên mezin dikin. Ez dikarim bibêjim, ku nola berxwedana me pêkani di dirokê de tune ye. Bi sedan xort, ji bo bi saxi nekevine destê dijmin, bombeya dawiyê li ser xwe teqandine. Ev tişteki geleki mezin e. Bila mirov heqê her tişti rast bidê. Yek, ji bo jiyaneke ne baş xwe difiroşê û yek ji, ji bo şeref û namûsa milleteki bombeya dawiyê li ser xwe diteqinê... bi yek carê ey herdu nabine weke hevûdu! Kesê vê rastiyê nebinê, tu caran nikare dirust bibe, dirust nabe. Niha, ji bo xatirê te me dostaniya te nekiriye, ji bo xatirê me qimet nedaye te, na. Em rêza te digirin û dizanin, ji ber ku tu hebeki bi Kurdayetiya xwe re yi, bi şerefa xwe re yi. Ji ber vê me qimet daye te, em didin te. Niha, dayikâ min hina sax e. Wêneyên (sûretên) wê di rojmaneyan de derdikevin. Heya niha ji dibêje, xwezi lawê min li cem min bûya. Hina ji vê ji min dixwaze. Ez çi têkiliyan bi wê re çênakim. Ev bûn 15 sal in, heye yan tune ye, ez nizanim. Ne ku ez bê xêr im, na. Lê hama rasti di destê me de ye. Bi rasti, eger tu bavê min ji bi û ne bi Kurdayetiyê re bi, ez silavê ji nadime te... niha min çi silavekê nedida te. Dibû, ku ez bi ser te ve ji bihatam. Heke tu di riya şaş de ketibayi, minê te bi koteki bixista ser riya rast.

- Heq, di destê te de heye.

- Ez nahêlim kes bikeve ser riya ne baş. Kesê bi zanebûn bikeve ser riya ne baş, ezê di gorê de ji, cezayê ji wi re bixwazim.

- Ji kerema te re...

- Fermû.

- Niha Yahûdi, gor û tirbên xwe vedikin û miriyên xwe dihênine (tinine) Filistinê.

- Miriyên xwe dihênin (tinin), ne wergi?

- Erê bi xwedê, miriyên xwe dihênin (tinin).

- Beri zayina Îsa bi 550 salan Yahûdiyan xwe li dinyayê belav kiribûn. Niha tu dibini, bi hezaran Yahûdi ji Sowyetê dihênine ser xaka Filistinê. Ma mafê wan e, ku bêne (werine) Filistinê? Bi rasti Yahûdi milleteki ruswa ne, siyonist in. Lê disa ji, tu ji dizani, dema ku dihên (tên) çi dikin? Dema ku ji balafirê (teyyarê) dadikevin, sê caran xakê radimûsin... xwe berdidin ser axê û maçi dikin. Belê, pişti du hezar salan welê dikin! Lê hema mirovên me ji welêt, ji Kurdistanê bi hesani direvin. Tu vê ji dizani; Kurdistan ji Filistin û Erebistanê geleki bedew û baştir e. Di dirokê de, di pirtûkên diroki de mirov dibêjin, ku Kurdistanê danine bihuşt (cennet) e... navê Kurdistanê danine bihuşt. Di Zebûrê de, di Tewratê de, di Încilê de, di Quranê de weha hatiye nivisandin... Kurdistan bi ava xwe, bi çiyayên xwe, bi dar û berên xwe... di Rojhilata Navin de bihuşteke. Niha Kurd ji vê bihuştê direvin! Dibêjin, jiyan li Ewrûpa, li Îzmirê, li Stanbolê û nizanim li kijan derê heye, lê li Kurdistana cennet tune ye. Dixwazin, di nava jiyana ji gemarê de xwe bikujin, bifetisinin... Haşa ji hizura we; lê nola heywaneki, ku mirov jê re deri vekê çawa direve, reveke welê ji Kurdistanê heye! Belê, pirr kes hene weha direvin! Me beri niha ji rewşa van kesan dabû xweya kirin.

Min ji xwe dixwest, vê rojê (iro) axiftinekê li ser walatparêziyê bikira. Li ser ew kesên, ku ji welêt

direvin û bi bê şermî dibêjin, azadî li der ve, li derveyî welat heye. Camêr welatê xwe ji xwe re zindan dibînin! Direvin, lê ev gelekî xirab e, ev gelekî ne baş e. Ez nabêjim mirov dernekeve der ve; lê hema mirov ji bo jiyaneke bi şeref, ji bo xebateke netewî derdikeve der ve, ev dibe. Ez jî derketim. Ev bûn 11 sal in, ez li vir im. Pêxember jî ji welat derket. Tu ji baş dizanî, kijan demê derketibû. Derketina wî ji ber demeke teng bû. Gotiye, "Heke ez şeveka dinê bimama, ezê bihatima kuştin." Îmamê Elî li şûna xwe rezandiye û bi dizî ji welat derketiye. Çûye heya bajarê Medînê. Tu vê jî dizanî; bi çi awahî di rê de ketin dûv wî. Heke bigirtana, wê wî bikuştana... û paşê bûyera şikeftê jî heye. Li Medînê deh salan ma. Piştî deh salan çû Mekkê. Di wan deh salan de, amadekariyên (haziriyên) xwe kir û paşê islamiyetî li ser vê bingehê bi ser ket. Mirov weha derdikevê der ve. Tu jî derketî. Ji bo doza welêt, ji bo şerefa netewî tu derketî. Heke tu di bin destê faşizma Tirkan de bimayî, wê şerefa te li erdê bidana. Ji xwe armanca wan jî ev bû. Ji ber vê yekê, tu ji welat derketî... em jî derketin. Tu dibêjî, li Îranê pere pirbûn; eger tu jî bo peran biketayî, ew wê biba mirina herî mezin û xirab.

- Rastî jî, her tiştî didan min û dane min.

- Lê hema te qebûl nekir. Tu bi ser pirsa welêt ve hatî, tu vegerayî ser doza welêt. Ji ber vê em niha qîmetê didine te. Ez li Kurdistanê dinêrim, ez li mirovên (insanên) Kurd dinêrim... li wê, li van, li wan, li xwe dinêrim. Ez mirovan hebekî baş nas dikim; kî bi rastiya welatê xwe re ye, kî ne pê re ye! Ez di vî barî de mirovan hindekî rind nas dikim. Kî bi welat dileyize, ez wî nas dikim. Min jî Barzanî, Talabanî... ditine. Lê hema min dît û pê agahdar bûm, ku di mêjiyê wan de tiştekî din heye. Dixwazin li der ve, welêt bifiroşine Emerîka û hinde dewletên din. Ez jî pilan û xapandineka weha pirr ditirsiyam. Niha di nava rêzên me de jî hinek hene, dixwazin jî PKK, ji xwe re feydeyan bibînin, sûdan bi destê xwe ve bînin. Bi xwe ev ne tiştek in, ev mirovên erzan û ketî bi xwe ne! Niha gelek kes hene, dinêrin ku derfetên PKK baş hene. Li ser vê bingehê dixwazin axetiyê bikin... bi PKK bileyizin. Em destên xwe dikine qirikên wan û dibêjin, *"Ma tu har î, ma tu dîn î! Me jî tunebûnê vê hebûnê çêkiriye. Me jî tunebûnê vê yekitiya xwe peyda kiriye. Ne ji bo, ku tu axetiyê li ser me bimeşînî. Te hay ji xwe tune ye! Heke tu bi şerefa xwe re bî, cihê te di nava rêzên PKK de heye. Em her tiştekê didine mirovan, lê ku tu van bifiroşî, di nava PKK de tenê mirin ji te re ye... ji te re jiyan tune ye."* **Ev zagoneka (qanûneka) gelekî pêwîst e. Niha li welêt jî em vê qanûnê dimeşînin. Ev zagon çiye? Kin were gotin eve: Nabe ku kesek bikaribe bi Kurdayetiyê bileyize. Tu wê her tiştê xwe, mal û canê xwe bidî... hingê wê heqê te jî hebe, di welêt de cihê te jî wê hebe. Hingê wê heqê te jî hebe ku tu malan çêbikî, tu zarokan xwedî bikî, tu wan bidî xwendin û bi vê nolê jiyana xwe berdewam bikî. Lê dema ku tu dûrî şerefa xwe bikevî û bi siyaseta dijmin bimeşî, xwe bi peran bifiroşî, hingê divê tu bizanibî ku jiyan ji te re tune ye... heqê te di jiyanê de tune ye. Di vir de egidî ewe, ku mirov li dijî jiyana bi gemar bisekine. Divê mirov heya nefesa dawiyê bi welatê xwe re be. An tu wê bikevî ser vê riyê, yan jî jiyan ji te re tune ye. Bi rastî, çi netewek weke milletê me bi xwe nakene... weha erzan hebûn û şerefa xwe nafiroşe. Di pirtûkên piroz de dihê (tê) gotin, kesên weha zindiq in, "gawir" in, erzan in.**

- Lê hema em dizanin, hinek hene baweriya wan bi olî tune ye, lê gelekî bi şeref in. Ev jî hene...

- Rast e, "gawirên" bi şeref jî hene. Ji ber ku ev, xwedî li welatê xwe derdikevin, dibin xwedanên walatê xwe... xwedanên milletê xwe ne. Lê hinek ji me Kurdan, nabin pêçiyê van jî, gelekî xirab û ne baş in.

Serihildana me ya herî mezin niha çiye? Ne qebûlkirina bindestiyê ye. Ez vî tiştî, tu caran qebûl nakim. Hinek hene dibêjin, *"Zarokên min hene, em têhn û birçî ne. Ez bê gav im (bê çare me), lewma ez xwe difiroşim"* **Heke ev rast be û gunehên te bi zarokan hebe, tu qîmeta zarokan dizanî, çima tu xwe nadî pirsa welêt? Tu bi vî mêjiyê xwe, dixwazî çi xilas bikî? Divê tu jî li ser kesên weha binivisî. Ji ber ev zindiqên herî mezin in. Pêxember jî dibêjê,** *"Kî zilmê qebûl bike, ew mişrik e. Misilmaniya wî qebûl nabe."*

- Wê demê qebûl nebû ye.

- Niha jî qebûl nabê.

- Rast e, wê demê jî, mirovên weha mirovên gelekî ne baş dihatin hesibandin.

- Niha jî tiştê weha nabe. Ji ber vê ez dibêjim, misilmaniya weha tune ye. Maşallah eve bêhtirî 50 salan e tu mele yî. Te pirtûkan (kitaban) ji ber kiriye. Te wan xitim kiriye, ne weha ye?

- Belê.

- Ez li cem te dibêjim; kesên xwedî li welatê xwe dernekevin, ew ne misilman in. Ez jî misilmantiyê nas dikim. Ez koka dinê (olê) islamê nas dikim. Kesên ku vê zilma li ser gel û welatê me qebûl bikin, tenê dikarin bibin gunehkar... ew bi tevayî ji dinê xwe jî derdikevin. Tu jî baş dizanî, gava zilma mezin li ser welat çêbibe û şeref were perçiqandin, mirov dev ji Kurdayetiyê berde, ev dihê maneya çi! Pirsa welat şerefa mirovên Kurd e, lê pirr kes hene guhên xwe kerr dikin. Te wan şikenceyên ku di zindanên Diyarbekrê de bûne, baş bihîstiye ne welê? Zilma ku hatî pêkanin, baş dihê zanin. Kesên ku bi rengekî bûne şirikên vê zilmê, kuştina wan bi yek carê helal e, ne wergi ye?

- Tu destûr bide min, ezê vê pirsê jî, hindekî bi hevalan bidim xweya kirin. Li ser welat, li ser şeref û diyanetê... Bila niha em jî xwe re bihesibînin, ku ev der paytext e. Çi li paytextê yan di bireke wê de bibe, bila bibe; xwedî û mezinên vê paytextê şirikên wî tiştî ne. Em tev dizanin, ku gunehiyeke, gava yek hêkekê jî bidize. Lê gava ev bû, mezinên welat jî, ji wî tiştî mesûl in. Gunehên mezinên welat û gunehên dizî hema weke hev in. Hûn jî Kurmanciya min, jî gotinên min fêm dikin, ne?

- Belê.

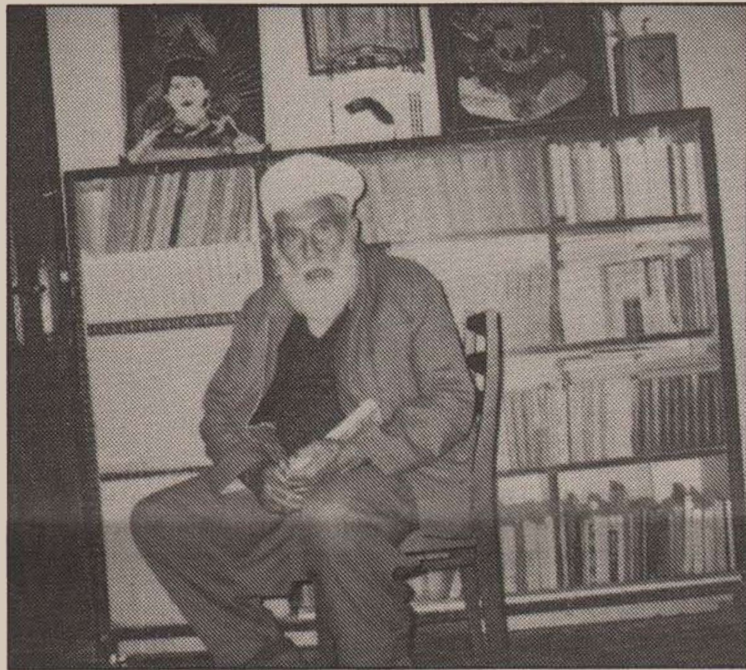
- Ezê niha behsa Ataturk bikim. Heke hinek ji we wî baş dizanin jî, dibe ku hûn ne weke min wî dizanin. Bavê Ataturk miroveki misilman bû, lê xwedê çi zaro nedidayê. Bavê wî çûye hecê jî. Bi rastî, di wê demê de heya mirov diçûn hecê û dihatin, weke şeş mehan derbas dibûn. Dema bavê wî ji hecê vegeriya, dît ku jina wî bi zaro ye. Lê hema bavî, dizanibû ku zarokên wî çênabin. Yekî cîranê wan hebû. Dibêjin, ew bi dizî diçû cem diya wî û dihat. Ji sedî-sed Ataturk jî wî ye. Paşê Ataturk mezin bû. Kete dibistana leşkerî (eskerî). Bûyera wî dirêj e... bi seatan nayê zimên. Mirovê bi vê bûyerê nezanibe, nikare bûyerên li dinê çêdibin jî bizanibe. Dema ku Ataturk kete dibistana leşkerî ya mezin û mezin bû, paşê gotin wî, divê tu jî me re xizmetekê bikî. Armanca wan, pirtûkên piroz ku 104 pirtûk in di riya daxwazên xwe de bi kar bihênin. -Hûn jî dizanin, jî van pirtûkan çar ên mezin in û yên din jî pirtûkên piçûk in. Çar pirtûkên mezin ev in: Zebûr, Tevrat, Încîl û Quran.- Dema vêca Ataturk bû serleşkerek (kumandanek), karê xwe zêde û zêde pêş ve bir. Heya rejîma siltanan jî hilanî. Ji bin ve jî piroziya olê islamê rakir û hilanî. Ji bo şebqeyan (kulehan) bide serê mirovan, 90 hezar mirov kuşt... ji şêxan, melan kuşt... fermana wan rakir û tevan da kuştin.

Di sazûmana (sîstema) Tirkiyê de dîn nema ye. Li melayên wan nenêrin. Melayên bi meaş in. Perên dewletê distînin û dixwun. Hûn jî min bipirsin, kuştina wan melan tevan helal e. Çi gunehek ji vê re tune ye.

- Ew melayên bi meaş, ne welê? Çi guneh ji wan nayê, ne? Kesên bi dewletê re bin, guneh ji bo wan tune ye, ne wergi?

- Heke hûn jî min bipirsin, ezê bibêjim hema tevan bikujin! Xêr be jî were, guneh be bila ji min re be, bila ev guneh li stûye min be.

- Li vir ez dixwazim tiştekê bibêjim. Kesên di mizgeftan de niha li dijî Kurdayetiyê disekinin, dibêjin, *"Milletê me yek e, dewleta me yek e."* **Bi rastî ev ne misilman in. Her rojeka inê vê propagandê di mizgeftan de dikin. Nêrîn û dîtinên li ser vê bûyerê, ji me re pirr pêwîst in.**

- Ataturk milletê me ji olî (dîn) dûr xistiye, rengekî dîn ê şaş daye misilmantiyê.

- Rast e, ol li gora xwe guhartine û bi kar dihênin.

- Belê guhartine û xira kirine. Ol anîne buhayê du qurîşan.

- Belê.

- Bi rastî millet nizanê ol çawa ye. Heke bizanîbana, pirr xoceyên sexte wê bihatana kuştin.

- An wê bihatana kuştin an jî wê bi serihildanê rabana.

- Belê, van millet jî riya welatparêziyê deranine û ji diyanetê jî bi dûr ve xistine. Di demekê de qaymeqamekî me hebû. Rojekê bang li min kir. Gote min, tu wê miftîtiyê ji me re bikî, tu wê di mizgeftê de ji me re propagandê bikî. Min gotê, ez bi Tirkî nizanim. Gelek tiştan avêtin ber min. Di dawiyê de min jî wan re got, ez perên we naxwazim.

- Dixwestin te ji xwe re bikirrin, te bi xwe ve girêbidin.

- Belê.

- Lê hema tu neketî xefika (dafa) wan, nehatî xapandin.

- Belê, ez neketim dafika wan. Divê mirov bi çi tiştî neyê xapandin. Bila mirov her tim rastiyan bibêje. Niha ne welê ye, ku ez filan û bêvan dikim. Bi rastî, bi her tiştekî me leyistine. Heya bi cil û kincên Kurdî jî leyistine. Bila hûn nebêjin, ku ev meletî bi zehmetî kiriye... min heya niha zehmetiyên meletiyê nekişandine. Rojekê memûrekî, miroveki şiyande dûv min. Ez li ber paleyiyê bûm. Bi kincên paleyiyê çûme cem wî memûrî. Memûr li mala Axayê Sor bû. Gote min, çima tu bi van cilan hatî cem min, te çi şeref û qîmet ji daireya me re nehiştiye. Min gotê, ev kincên Kurdan in, ez li çolê û li ber palehiyê bûm û ji wir serrast hatime vir.

Belê, dijmin dixwazin, ku em bi kincên wan herine daireyên wan û em dev ji cilên xwe yên netewî jî berdin, di her tiştekî de weke wan bikin.

Ka heya niha ji kî re gotine xwedê heye, pêxember heye? Bila yek tenê ji vê bibêjê? Çi gotine zarokên me yên diçûne dibistanên wan? Mamhostayên Tirkan, ji zarokan re tenê digotin xwedê tune. Digotin, emê herine ser banê xênî û hûnê bang bikin bibêjine şekirî ji me re bişine! Ma ka dihê (tê) şiyandin? Lê ji wan re şekir çêdikirin. Zarokan jî weha digot: Ev jî xwedê jî çêtirin. Bi van xapandinan bi dora milletê me ve diketin û mirovên me jî ol (dîn) û dinyayê bi dûr ve dixistin.

- Xwe dikirin şûna xwedê, ne?

- Belê, em jî ol (dîn) û dinyayê bi dûr ve dixistin. Pêxember gotiye, *"Baştir e, ku mirov bi olê xwe bigire lê dev ji dinyayê jî bernede."* Pêxember olî jî dinyayê baştir neditiye. Divê mirov ferqa qencî û xirabiyê bizanibe. Ferqa dost û neyaran bizanibe. Sedema ku ferq dikeve navbera her tiştî çiye? Elhemdûllillah, hûn mêr in, dem dema we ye. Heya hûn dinya me Kurdan ava nekin û çênekin, hûn ol bikin bihuşt (cennet) jî çi qimetek jê re tune ye. Hinek dibistan (mekteb) xwendine, me wan daye xwendin... me got bila bibin zana. Lê eve em dibînin, ku ev hinek bûne dewar, çûne Ewrûpa ji bo zitirkan li xwe bidin. Kurrê min Ehmed jî vê gavê li Ewrûpa ye. Bila li wir be, heya ku dimire, mirdar diçe.

- Wê mirdar here, ne?

- Belê, rastî ez nizanim ev çi mirov (însan) in! Mirovê ku rastiya xwe nasnakê, ma niha çi ye ew! Heya ker jî hes ji cehşikên xwe dike. Divê mirov hes ji milletê xwe bike.

- Min pêşî jî got, ku diyaneta te rast e. Diyanet jî wacibeke. Lê hema divê em baş bizanibin ka çare çiye. Niha, divê her tiştek ji bo welêt be. Tu, heya niha nebûyî hevalbendê zilmê, ev rast e. Lê hema divê tu bizanibî ku dijminan ol (dîn) nehiştine. Li welat dîn nema ye. Jiyana te bi xwe vî tiştî ispat dike. Tu hebekî bi diyaneta xwe re bûyî, lewma jî tu derketî derveyî welat. Lê hema gelek kesên dîn, ol di rastiniyê de inkar kirin. Bi navê dîn bûne hevalên zilmê. Ji ber vê yekê ez tim dibêjim, diyanet niha tenê tiştekî ji me dixwazê. Ma çiye ev? Divê mirov ne bi zilmê re be, li pêşiya zilmê stûyê xwe xwar nekê û zimanê xwe qut nekê. Heke mirov weha nekê, mişrik e. Hingê tu bi zilmê re yî. Niha li welêt stûxwariya oldaran (dîndaran) bi firehî heye. Ji ber vê ye, ez dibêjim diyanet xira bûye. Hinek hene dibêjin, Tirkiye islam e. Ne, Tirkiye gelek dûrî islametiyê ye. Ji ber vê, şerê li dijî Tirkiye gelekî rast e. Di vir de ez dibêjim, şerê PKK piroziyê temsîl dike. Ma çima niha tenê PKK di şer de ye?

Gava mirov li olî binêre, divê tiştekî bibine. Ma ev çi ye? Divê mirov li dijî vî hikmê zilmkar, li dijî vê dewleta xwînxwar şer bike. Kesê vî şerî bike, bi dinê xwe re ye jî. Lê kesê vî hikmî qebûl dike, dûrî islametiyê ye. Bihgeha islametiyê weha ye û tenê eve. Niha tu baş bi şertên islametiyê dizanî. Di destpêka islametiyê de jî, pêşî şerekî mezin hebû. Pêşî rojî û nimêj tune bûn. Piştî ku hindekî pêşveçûn çêbû, hingê rojî û nimêj jî derketin. Di destpêke de, di serî de hema tenê berxwedan hebû. Li dijî Ebû El Cehil û yên din şerekî giran hebû. Şert û şirûtên islamê yên weke rojî û nimêjê tunebûn, ev paşê derketine. Em jî, di şerê xwe de niha wilo dikin, ji ber ku şerê doza Kurdistanê piroz e û divê ev gelê Kurd ê bindest rizgar bibe ji destê dagirkerên kedxwar.

- Dema ku mirov dest bi şer bikin, êdî nizama şer tenê dimîne. Nizama nimêjê xira dibe, diçe. Çima? Ji ber ku şer êdî pêwîsttir e ji îbadetê. Di şer de nimêj û rojî nayên girtin û kirin, ji ber ku di şer de ji tiştên pêşemin û gelekî giranbuha hene.

- Rojiya mezintir şerê ji bo rizgar kirina welat e.

- Şerîet bi xwe ji vê yekê dibêje. Di Quranê de jî hatiye nivîsîn û Quran jî vê dibêje. Gava şerê li hemberê kafiran hebe, xwedê weha qebûl dike. Dagirker kafir in, ji wan kafirtir çi kesek nine. Ji xwe Tirk dibêjin xwedê tune û piroziyan inkar dikin. Ne xwe, wacibê me ye, ku em şerê wan bikin. Bila li ser riya xilasiya gelê xwe, em şerê wan bikin. Em vê nekin, emê xwe biqelinin. Ma divê em xwe biqelînin, an jî wan tune bikin?

- Ji sedî sed weke te gotî rast e. Di navbera jiyana me û wan de şer heye, agir heye. Ji ber vê, ku hinek ji me re bibêjin, çima hûn nimêjê nakin, çima rojiyê nagirin, ev ne rast e. Ev ne heqê wan e. Rastî şer e û şerê me jî şerê adaleta (dadiya) mezin e. Weke ku te gotî, hem dinya û hem jî dîn, ji te re dibe. Lê hema gelê me jî vê dûr e, ji dîn û dinyayê dûr e. Ji xwe ne dîn û ne jî dinya ji me re maye. Bi rastî, heke dinya mabana, ma kes ji welatê xwe direviya? Dijminan jiyan di welatê me de nehiştine.

Belê, mirovên me direvine der ve, direvine dinyaka dîn. Ji xwe dîn jî nema ye. Zilma ku Evren û Ozal çêkirî, di dinyayê de nine. Di van deh salên çûyîn de, kesê ku serê xwe xwar kiriye û dengê xwe birriye, rastî. bûye şirikê zilmê û kesên weha jî pirr in. Ev, an wê ji vê rewşê derkevin, an jî kuştina wan helal e. Şerê li hemberê van wacibeke dînî bi xwe ye jî.

Bila mirov bizanibin, şerê me ne tenê ji bo dinyayê ye. Herweha ji bo parastina şeref û dîn e jî. Belê, şerefa rast dihê parastin. Te bi xwe got, dîn di bin hikmê Ataturk de pergende bûye. Hatiye guhartin. Belkî ol, ji Tirkan re hinekî dinya çêkiriye, lê hema ew her tiştê me birine. Ne dîn tenê, niha Kurdistan jî vala dikin. Kes di Kurdistanê de namîne. Dîn jî diçe, dinya jî diçe. Hina gelek Kurdên be mejî hene, dibêjin, mala min heye, erdê min heye, nizanim min çi heye, na... ev ne rast e, ev gişt derew in, ne rast in. Tenê tiştekî pêwîst heye: Bila mirov li ber xwe bide, bila şerefa welatê xwe biparêze, lê hema bila bi tenê jî be. Niha tu li ber xwe didî, lewma ez jî qîmeteka mezin didime islametiya te. Kesên vê nekin, ez çi qîmetê nadime wan.

Di islamiyetê de jî berxwedan heye. Gava mirov şerefa xwe diparêze, tevlî dinê xwe welatê xwe jî diparêze, hingê mirov qîmetê dide yekî. Kesên vê nekin em qîmetê nadine wan. Tu ev qasî dev jî xwe berdî, ji şerefa xwe bi dûr bikevî, bi hikmekî faşist re hevalbendiyê bikî,

sernizmiyê bikî karê xwe, bi rastî, dîn û dinya te jî holê radibin! Tu li hemberê zilmê tiştekî nekî, her rojê herî mizgeftê (camiyê) tenê nimêjê bikî, bi rastî, tu tenê miroveki sextekar î! Kesên li dijî me heya derewan jî peyda dikin, dibêjin, *"Ermenî ne, ji der ve hatine."* Derewên mezin dikin. Bi navê çi? Bi navê miftiyan dikin. Meaşan jî dewletê digirin. Pirraniya wan miftiyan peyayên dijminê har û hov in.

Niha tiştê derketî pêşiya çavên me çi ye? Çi xweya dike? Dijmin, di medreseyên imam xatibiyê de xulamên xwe digihînin. Niha Ewrûpa jî bi peyayên xwe tijî kirine. Bi navê dîn li şerefa millet dixin. Dijmin, dibêjin mele û miftiyan, fetweyan li dijî PKK bidin. Bi tevayî bi wan hatiye leyistin. Haya te jî, jî van tiştan heye. Ji bo peran û jiyaneke sexte dixebitin, ku dîn û dinya me pûç bikin, jî holê rakin. Kuştina van halal e. Ev ne tenê kafir in, ne tenê munafiq in û hew, ev zindiqên zindiqan bi xwe ne. Ji bo van divê mirov fetweyên rast bide. Ev tiştêkî bi şeref nehiştine. Nola ku li Tirkiyê bi dîn dileyizin, li çi deran bi dîn naleyizin. Heya niha pirr teriqatên dîn li Tirkiyê bi destê dewletê çêbûne. Tev, ispat bû, ku leyistokên li dijî doza Kurdistanê ne. Teriqatên sexte çêdikin, ji bo bikaribin gel ji PKK bi dûr bixin. Zêdetirî çil teriqat heya niha çêkirine.

Dijminan, li Kurdistanê zarok nehiştine. Tev birçî ne, têhn in, li ortê mane. Wan digirin û dikine nava rêzên teriqatên xwe. Mektebên teriqatan bi perên dewletê çêbûne. Dijmin van dike, ji bo ku ciwan xwe nêzikî PKK nekin. Bi navê dîn leyistokên mezin çêdibin. Me berê jî got, emê dînê islamê jî, ji bin destê wan derêxinin. Dînê rast bi me re ye, li cem me ye. Tu baş dizanî, ku Cizîra Botan devereki dînî ye. Bajarê Cizîrê tev, bi me re ye. Melayên wê derê di mizgeftan de bi me re radibin. Ji vî alî ve em hinekê gihiştine islametiya rast jî.

- Hêza min digihê ku ez wan dîndarên sexte bidim ber rexneyan. Ew jî min re ne tiştek in. Nikarin bersiva min bidin. Ez dikarim wan rezîl bikim.

- **Nivisinek dihê xwestin. Gava tu tenê bizanibî, ne bes e. Bila gelê me tev van rastiyan bizanibe.**

- Ezê binivisinim. Bila çi sextekarek nekaribe dengê xwe hilde. Ezê kufrê deynim pêşiya wan, ji wan re bidim xweya kirin. Ezê bikim, ku bila bi xwe bibêjin, em ne misilman in.

- **Belê, divê mirov weha bike. Ev, bi xwe, wezîfeyeke jî. Rastî bi xwe jî eve, ne ku ez jî ber te tenê dibêjim. Ji rastiyê re, hirmeta min her tim heye û mezin e. Ez hirmeteka mezin jî dîn re dikim, gava ev di riya rast de be. Niha bi navê dîn û bi navê Kurdayetiya sexte, hinek hene pirr peran dikine berikên xwe. Divê mirov biçe ser wan. Pirr mirovên bi peran dikenin, wê rabin. Ez dibêjim ji vir û bi şûn ve, divê mirov weha bike. Bila mirov binêre, di dîrokê de mizgeft çi rol leyistin. Dema pêxember li Medînê mizgeft çêkir, nav lêkir mizgefta El Teqwa.**

- Teqwa... ewê ku mirov her tiştên xwe pê diparêzê, yanê dîn û dinya xwe diparêze.

- **Li dijî mişrikên bajarê Mekkê banga cihadê bilind kir û paşê jî şerê Bedir çêbû...**

- Belê.

- **Tu jî dizanî şerê Bedir çawa çêbû, çi qasî misilman tevlî vî şerî bûn. Sêsed û...**

- Belê sêsed û sêzdeh.

- **Sêsed û sêzdeh bûn, ne?**

- 77 kes kuştin û 77 kes hêsir girtin. Yek jî wan apê pêxember bû.

- **Di dîroka islamê de gaveke mezin bû. Şerê destpêkê bû. Şerê mejî weha ye. Niha em jî deh salan temam dikin. Ev hevalên li vir jî, xwe jî bo şerî jî niha û pê ve amade (hazir) dikin.**

- Xwedê bi wan re be... înşallah.

- **Ez xebatên PKK niha dikim. Lê hema rastî yek e. Berî 1400 salî çawa be, niha jî weha ye. Eve deh sal in, em li vir haziriyan dikin. Hevalên li pêşiya te, wê herin şer bikin. Ez jî tim dibêjim, herin çekên dijmin jî destê dijmin bigirin, herin malê dijmin bigirin. Ji sedî sed nola şerê Bedir... Kesên li ser hikm zindiq in. Dîn û dinya jî holê radikin. Ez dibêjim, herin lêxin û dîsa vegerin. Min berî niha jî got, islamiyet jî diçû ser dijmin û şûrê xwe dikişand. Misilmanan digot, *"Le illahê illallah, Mihemed resûl allah."* Li cem me jî rewş weha ye. Em diçin ser dijminan, jî bo parastina xwe, ji bo serxwebûna Kurdistanê û azadiya Kurdan. Niha em bi vî karî rabûne. Dijmin mirovên me di dibistanên xwe de hîn kiriye, wan li hemberê jiyana netewî sist kiriye. Mirovên me nezanine şer bikin, nezanine lêxin... lê islamiyetê pirr bi dijwarî şer dikir. Şûr hebû. Bi hikmê şûr şer dikir û lêdixist.**

Bi imaneke pirr mezin şer dibû. Di deh salan de gelek der hatin vegirtin. Bi hikmê şûr, di 15 salan de û di dawiyê de jî li rojhilat û li rojava vegirtin çêbûn. Lê bi rastî, heya niha me nekariye em du gundan vebigirin. Ev nikare were qebûl kirin. Niha tu jî jî gundê xwe derketî, ez jî derketime. Bi rastî ez hijmekar (ecêb) diminim... mirovên me çi mirov in! Heya niha nekarine şexsiyeta xwe jî, ji bin tesîra dijmin derêxinin. Her rojê, her yekek dibêje, ez çi bikim tesîra Kemalizmê li ser şexsiyeta min heye... tesîra axetiyê heye... bimire tesîra dagirkerên Tirk, bimire tesîra axetiyê!

Şerefa mirovan azadî ye. Bi mirovên me pirr hatiye leyistin. Bi rastî, ez bi xwe jî, jî şerê çêdibe tam ne razî me. Heval teng diminin, nikarin karên mezintir pêş ve bibin... lê tev jî xurt û jêhatî ne. Tu bi xwe jî, jî wir heya vir bi meş hatî û di dilê te de hîna dawxaza xebatê heye... lê hema heval tev xort in, ciwan in. Carnan nola zarokan hîna bi xwe dikenin. Rast e, di dibistanên dijmin de mezin bûne, dijmin bi wan leyistiye, tesîra axayên bê şeref li ser wan çêbû ye... lê sedem ne tenê ev in. Ji xwe jî ber van tesîran em her hevalekî jî tedribê derbas dikin, dersan didine hevalan. Heke ne weha bûya, di şerê xwe de mezintir bûna, ez jî weha bi ser wan de nediçûm. Ne jî ber piçûkiyê bana, wilo em bi deh salan li vir nediman. Her tiştek hedar û sebreke mezin dixwaze. Tu deh rojan li vir bimînî, tu wê bizanibî sebir çawa ye, çi ye û ne çi ye. Berê ez diçûme malê sê rojan dimam, ez gelekî bêhn teng dibûm. Ez jî malê direviyam. Min digot, ev jiyan qebûl nabe.

- Rast e, heke tiştek di nava gemarê de be, tu rabî bixî nava paqijiyê, wê xira bibe. Bi tecrûbeyan, mirov hêdî hêdî tiştên gemar jî bîr dike û bi yên qenc digire. Gazind eve, ku mirov hêza xwe bi tevayî nede ser qenciyê.

- **Me li ser islamiyetê gelek got. Di deh-panzdeh salan de xwe dagerand cihanê. Heke me jî li welêt teqandin çênekiriba yan jî em ne baş bana, hingê em jî weke wan sextekaran bana. Ji bo berikên xwe me wê kar bikira û em jî, emê bireviyana derveyî welat. Hêza mirovî heye, ku were peqandin. Mirov dikare vê cihanê bixe bin tesîrê xwe. Mirov pirr xurt e. Derfet heye, ku mirov bikaribe xwe jî bin her zilmekê derêxine û bibe serdestê axa xwe, bibe serdestê karê xwe, bibe serdestê rastiya xwe û bilî van jî tiştekê qebûl neke. Çima me behsa te kir? Tu bi hêza xwe hatî vir. Te zanebûna xwe ajotiye heya cîhekî. Tu şerefa xwe diparêzî. Mirov qîmetê dide vê yekê. Lê dema ku tu pirsê bizanibî û bikaribî, lê bi rê ve neçî, nekî... ev pirr xirab e. Ev di nava milletê me de heye. Emê vê jî holê rakin. Ev gotinên ku ez dibêjim, hem ji bo dîn û hem ji jî bo dinya yê ne. Heya mirov xwe bigihîne millet, divê pêşî dakeve qada şerî. Tu jî dizanî, li dijî zilmê şer çiye.**

Hinek heval hene pirr bi nezanî xwe dilivînin, haya xwe jî xwe pirr tune ne û xwe dişewitînin. Lê ev nabe, ne zanabûn e, üsluba şer heye. Dema ku dengê islamiyetê dihat mirovan, pirr kes hema teslîm dibûn. Rojhilat û Rojava bi şûr hatin vegirtin. Soreşa me jî halo ye. Em adaletê temsîl dikin, em temsîla azadiya mirovan dikin. Milletê Kurd ne zimanê xwe û ne jî zora xwe di dîrokê de ne parastiye. Hatiye pelixandin. Di bin zora dijminan de, zimanê me hema jî holê rabûye. Hinek kesên vê rewşe qebûl kirine hene û dîsa jî dibêjin em mirov in. Lê ev jî derew e. Mirovatî ne weha ye. Din jî divê jî bo mirovatiyê be, jî bo welatparêziyê be. Milletiya te tune be, dînê te jî tune ye! Lewma divê mirov mirovatiya xwe nede pelixandin. Hinek hene, xwedî li Kurdistanê dernakevin, lê dibêjin dînê me maye. Ev derewa mezintirin e. Dîn girêdayê milletiyê ye, girêdayê mirovatiyê ye. Berî her tiştî, pêşî xwe bigihîne vê qîmetê! Ev jî di nava şer de peyda dibe. Bê şerê jî bo welat, ev nabe. Eve heftê sal in, tu bi vê dozê re yî. Te dît, şer kirin ketin. Çima? Ji ber ku şaşiyên wan pirr bûn, kêmasiyên wan hebûn. Encam di şerê rast de ye.. Ez berê pirr dûrî şer bûm. Ji kuştinê dûr bûm. Min digot, ev mirov jî bo çi hevûdu dikujin... ki xwînê li boşê birijîne, ew qatil û mirovê herî xirab e. Hûn baş dizanin dijmin çi ye ne çi ye. Ji wan re zîndan divê, ji wan re darvekirin (îdam) divê, li cihê ku jî xwînê pê ve tiştek di dest de tune be. Ez berê ji xwînê bi dûr ve diketim. Lê hema min tiştek dît, min rastiyek dît. Di pirsa netewî de jî xwînê pê ve çi çare tune ye. Hinek dibinin, ku em bi lez û dijwar diçin ser dijminan. Dibêjin ev sergerm in, şer dikin, lê şer ne welê ye. Niha belkî jî serê te jî serê min germtir e. Em jî dizanin, xwînrijandin ne tiştekî hindik e. Niha tu baş dizanî, ku di bin berpirsiyariya (mesûliyeta) min de, rojê bi dehan şervan şehîd dibin. Ez ev qasî jî cihê şer dûr im, lê hema dîsa jî gelek xwîn dihê (tê) rijandin. Bi vê, mirovên me xwe pak dikin.

Tu hatî vir. Li ser heqiqetekê me hevûdu dît. Yekîtiya mirovan wusa çêdibe. Dostanî jî ev bi xwe ye. Gava ez dostaniyê bi te re çêdikim, ez dizanim ku bi dîrokê re çêdikim, bi kal û pîrên 90 salî re çêdikim. Tu çi qasî bibêjî, ezê ew qasî guhdar bikim. Em tev guhdarî dikin. Derd û kûlên te çi qasî pirr jî bin, tu dikarî tevan bibêjî. Tu dikarî me bidî ber rexneyan jî. Hêviya ku te heya niha nekariye di jiyana xwe de pêk bihênî, hêviya me tevan e. Çi bizanibî jî me re bibêje, imrê me dirêj e, belkî em bikaribin wan bikin. Ez qîmetê kal û pîran baş dizanim. Wê tişta rast jî me bixwazin, emê payeka gelekî bilind bidine we. Ji ber vê min xwest ku tu werî nik me. Armancên xwe bibêje, wesiyetên xwe bibêje, emê bala xwe baş bidine wan. Tu bi xwe dibêjî, iro ez heme sibe tune me. Bibêje, bila pêşmergeyên me wan bi cih binin. Ev hogirên gelê Kurd, tev lawên te ne, zarokên milletê Kurd ên heqiqî ev in, ev bi xwe ne.

Ez dibêjim, di nava rêzên PKK de em mala Kurdan ava dikin, mala mirovên bi şeref çêdikin, mala hemû Kurdên bi namûs PKK ye. Gelê me niha, bi milyonan mirovan alikariya me dike. Ez ecêbmayî diminim, li her derê alikariyên mezin pêşkêşî me dibin. Mala gelê Kurd PKK ye û gelê Kurd dixwaze di vir de xizmetê bike. Ev, jî bo xwarina wan e, jî bo jiyana wan e. Ez baş dizanim jî bo çi mirovên me alikariyê dikine. Ezê heya dawiyê serokatiya van mirovan bikim. Çima? Ji ber ku ev jî bo serxwebûn û azadiya Kurdistanê têne vir, têne cem me. Ezê nola çavên xwe li wan binêrim... û wan bigihînim armancê. Ezê sitsbûna hezaran salan xurt bikim û ez dikarim vê mesûliyetê hilgirim ser milên xwe.

Dê û bavên van hevalên şervan jî hene. Niha tev digirîn. Roj û şevan rondikên çavên xwe dirijînin. Çi bi law û keçên wan bûn, çi bi wan ne bû, şehîd ketin, man, neman?.. Ji bo vê dibêjim têkoşeran, heke namûsa we hebe hûnê li hev binêrin, hûnê xwedî li hev derkevin... hûn di nava êgir de ne, divê hûn qîmetê bidin hevûdu. Tu jî Kurdan nasdikî. Kurdên ne bi me re bin, hevûdu rezîl dikin. Zû derdikevin hemberê hevûdu. Dema ku du Yahûdî dibine yek, tanzîmek datînin, lê hema du Kurd dihên cem hev li hev dixin. Gelek li dijî hev in. Yekîtî jî me re divê, li derveyî vê tiştek nikare mirovên me xilas bike. Haşa heywan jî, veqetandinê, perçebûnê qebûl nakin. Kes nikarê li dijî yekîtiyê rabe, kes nikare bi yêkîtiyê bileyize. Kî bi yekîtiya gelê me bileyize, bi mirovatiya xwe dileyize. Ji kesên weha re jiyan heram e. Ez tim jî hevalan re dibêjim, bi her tiştî bileyizin, lê bi yekîtiya Partiyê neleyizin, bi yekîtiya gel neleyizin. Ger hûn dixwazin bi vê yekîtiyê bileyizin, bila hema erd biqelişe û xwe têxinê. Heya, hûn bikaribin min bikûjin, lê dîsa bi yekîtiyê neleyizin. Ev berî her tiştî ye. Hinek dibêjin, dilê min dixwaze, kêfa min dixaze, ez Kurdê kevin im. Ez jî dibêjim, tu tenê Kurdê bê namûs î, here li erdê keve. Te bi xwe got, min yekîtî jî wan xwest, qebûl nekirin. Rihê yekîtiyê riheki mezin e, piroz e. Ji aliyê dîn, jî gelê Kurd bêhtir kesekî belavbûyî tune ye û jî me bêhtir jî tî kes ne mihtacê yekîtiyê ye.

Niha tu jî ku tê yî? Were! Madem tu li ser niyeteke pak hatî, bi te re yekîtiyeke xurt divê. Ez pirsên zarokiyê nakim! Ez dibêjim xwe nas bike! Dijmin te qebûl nake, dijmin navê te qebûl nake, dijmin te mina mêşê, mina kermêşê nahesibîne! Haya xwe jî xwe hebe... Ez dibêjim, şertekî min heye. Jî niha û pê ve, ezê bi ser wan kesên dibin kelem li pêşiya yekîtiyê herim. Di rojên pêş de, heke welê bikin, erdê wan, axa wan wê jî destên wan werin girtinê... zarokên wan, pîrekên wan, jî destên wan wê werin girtinê.

Belê tu caran heqê kesên weha tune ye. Ne zarok, ne pîrek, ne erd, ne mal heqê wan bi tiştekî namine. Bi vê sebr û hedara mezin em vê hêza netewî çêdikin. Ev ne jî bo nefseka şexsî ye. Kesên dîn lê, jî bo nefsa kesanî her tiştî dikin. Ew ne mêr in û ne jî dikarin xwe mêr bihesibînin. Ew ne mirov in, lê xwe mirov dihesibînin, ne tiştek in lê xwe tiştek dihesibînin, xwe xwedan zarok dihesibînin, xwe xwedan jin dihesibînin... tev derew in. Divê mirov jî van rastî jî bitirse.

Bi rastî, dema ku min xwe naskirî, jî van ez ditirsiyam. Min digot, gelo bi çi awahî welê dikin. Şertek heye, şerteka şerefê. Her rojê di bin solên cendirmeyên faşîst de, polîsên faşîst ve xeberan dixwun, tu jî dizanî ne? Her rojê bi ço û daran li wan dixin. Bi rastî weha şeref jî nikare bimîne. An divê ez li hemberê van bisekinim, an jî ezê heyfa xwe jî wan hilinim. Rê û çare eve. Hin hene têne perçiqandin, lê dîsa jî dibêjin baş e ev, begê min e ev... padîşahê min e, çi bi min bike heqê wî heye! Kesên weha, çi heqekî wan tune ye. Kesên weha li welatê me pirr in. Emê weke islamê li wan bikin; an wê welatparêziyê bikin an jî wê werin serjêkirin. Zarok, jin, mal û erdên wan, emê jî destên wan bigirin. Lê hema carnan hevalên me nizanin şer bikin. Ez dibêjim miqayeseya islamiyetê û PKK eve.

Mele! Tu hebekê dizanî şerê islamê bi çi awahî çêbû ye. Fetih bi çi awahî çebû ye. Ne hesan çêbûne. Weke min gotî, carnan heval nizanin şer bikin. Rast e, di mektebên

dijmin de bi salan hin bûne. Dijmin dizane li mirovan bixe, mirovan erzan bike, lê hema heval baş nizanin li dijmin bixin.

Rabûna PKK bi vî rengî çêbûye. Rabûna min jî li ser vê bingehê bûye. Min berê heşt salan nimêj kir. Îmamê gundê me digot, *"Heke tu bi vî awahî herî, tu wê bifirî."* Rastî jî welê bû. Ne ku ez ol (dîn) nizanim, hingê ez tim li pişt imamê gund rûdiniştim. Lê dema ku ez bi pirsê digirim, ez tam pê digirim.

Ez baş dizanim dîn çi ye, ne çiye. Di dibistanê de jî ez her tim li pêş hemû xwendekaran bûm. Heya zaningehê (universite) ez bi vê yekê bûm. Mamhostayên min ên çep û yên rastê, jî min hes dikirin. Qîmeta min heya niha jî li ba wan heye. Tev dizanin, ku ez Kurd im û ji bo Kurdistanê şer dikim. Ew jî Tirk in, lê disa jî qîmeta min li cem wan heye. Ez jî mirovan hîn dibim, ji mamhostayan hîn dibim. Ez ne li boşê bi dûv pirsan ketime, na... Pirsên şerefê ne piçûk in. Kesên, ku bi xwe bileyizin, bi her tiştî bileyizin û bibêjin em mêr in, ez jî mirovên weha geleki aciz dibim. Min li gund ên wilo didîtin, simbêlên xwe weha badidan... Ez ditirsiyam. Di dema zarokî de, ez ji derketina jî gund ditirsiyam. Mirov xwe weha li erdê bixe, milletê xwe berde... ez pirr ditirsiyam. Piştî van, ez bi şer ketim. Niha ez bi ser 40 salan ketime. Tu jî bi ser 90 salan ketiyî. Jiyana te jî hindekî weke ya min çêbûye. Te jî tiştên dibûn qebûl nekirine. Rast e, te wan qebûl nekir, ev baş e, lê hema te nekaribû tiştan jî çêbikira. Di navbera min û te de ferqek heye. Ev çiye? Ez tenê bi serê xwe nemeşiyam. Heke ez bi tenê bimeşiyama, min nedikarî tiştek bikira. Nûrî Dêrsimî jî hatibû Helebê. 40 salan li Helebê ma. Hîna jî mala wî û zarokên wî li wir in. Ji cem Seyid Riza, di sala 1936'an de hatibû Helebê. Hat ku alîkariyê bigihîne serîhildanê, da serîhildana Dêrsimê berdewam bike. Lê hema nekarî tenê şervanekî jî bişiyanda Dêrsimê. Zarokên wî mirin an man? Haya wî jî wan tune bû. Bi derd û keserên dil dilê xwe de mir. Niha tirba wî li Efrînê ye. Feqîr ket. 40 salan ma û nekarî alîkariyê jî bo Dêrsimê bişîne. Wek wî pirr kes derketin. Lê bi pirranî reviyan Ewrûpa û niha jî pêşmergeyên xwe teslimî Tirkiyê dikin. Teslimbûn, xwe-dayina destê dijminan, xwe-firrotina bi peran, mirina erzantir e. Lê hema tu hatî vir. Tu hîna jî dixwazî li ser xetekê bimeşî. Ji aliyekê rastiyeke Kurdan, ji aliyekê jî heqîqeteke dînî heye. Dîn jî nizama vî hikmî qebûl nake. Şerefa mirovî vê qebûl nake û ev jî di cih de ye. Niha li Kurdistanê kalên oldar pirr in, mele pirr in, mizgeft bi mirovan tijî dibin. Tu dibêjî ez jî dîndarim; ez bawer nakim ku li pêşiya te hinek kal hebin. Ji me re, tu berî hamûyan î. Xebata te jî heye, baş dizanî û nasdikî, rastî çi ye û ne çi ye. Ez bi xwe hîna xortek im, lê ez jî bi dîn baş dizanim. Dibe ku bi qasî te nizan im, ez pirsa olî bi qasî te nezanibim, lê ez jî hindekî bi dûv ketime. Min berê duayan tev jî ber kiribûn. Niha jî min wan jî bîr kiriye, jî ber ku ez di şer de me. Şer nebana, wê di bîra min de bana. Tu jî dizanî, di şer de nimêj û roji naminin. Di islamê de jî her weha bûye.

Eve sih sal in ez di şer de me. Berê min ol bêhtir dizanibû, lê hema niha min gelek tiştan jî bîr kirine. Rojekê mirov dikara disa tevan hîn bibe. Îslamiyet jî welê bû. Rewş, jî bo gelê me tev weha ye. Niha em bi siyaseta rizgarkirina welat ketine û şer jî tenê bi siyasetê dimeşe. Me dest avêtiye karî leşkerî, ketin û şer usûlên leşkerî (eskerî) dixwazin. Niha em li ser vê bingehê kar dikin. Tenê ev mirovan digihîne hevûdu. Bi çi awahî? Tu niha berpirsiyariya dîrokekê dikî; dîrokeka ku di Kurdistanê de hindekî bi şeref maye... dîroka bav û bavpîrên me. Em weha digihîne hevûdu.

Niha li Kurdistanê şer e. Ev şer jî jî bo me Kurdan baş e. Tiştê ne baş ewe, ku şer bisekine... hingê tenê zilm, reşayî wê hebin... Niha ev tev hatine çirrandin. Heke mirov roj bi roj û mezintir karê xwe berdewam bikê, mirov jî xwînrijandina ku mirovî pak dike natirse. Di vê riyê de serkeftin wê çêbibe... Em ne xwediyê xwîna germ in, na... Em tev xort in, tu jî kalekî zana yî. Tu jî me re pirr zanayî. Ne weha bana, ma tu li vir çi dikî? Tu jî bo sedemekê li vir dimînî. Gelê me tev vê dizane. Ma jî bo çi tu piştî vî imrî xwe diêşînî? Bi rastî heqîqetek heye û kesê ku xwe negihîne vê heqîqetê jî, nake pênc pere. Heqîqeteke te jî heye. Divê mirov wê rind nasbike. Tu kalekî, lê hema tu tiştekî temsîl dikî. Heke tu biketayî, te tenê xwe temsîl bikira, wê demê tu tiştekî din bûyî. Lê hema min bihîst tu baş li ber xwe didî. Min jî got, ne xwe geleki qîmetê bidinê. Dema ku tu di sala 1985'an de li vir bûyî, min jî hevalan re got Mele Evdilrehman bernedin. Navê te digotin, lê ji bo min nav ne pêwîst e. Min got, heke dixwaze tiştekî bike, alîkariya wî bikin... û heya wir tu hatî. Jî niha û bi şûn ve, tu bi kêfa xwe yî. Ez hatina te wazîfeyeke baş dihesibînim. Girêdana me bi gel re, me ispat kiriye ku jî bo tiştên weha ne. Jî bo van hevalên me tev wergî ye.

Ne tu tenê, ev hevalên me tev mirovên Kurd ên paktirin in. Tenê carnan nezanî dibin... Lê em baş mil bidin hev, em dikarin şerekî xweş li hemberê dijmin bikin. Çend rojan eve em bi hev re ne. Hema ez dibêjim tu dikarî bombeyekê hilgirî û bibî di nava Diyarbekrê de biteqinî. Ez jî dikarim vê bikim, lê hema ev hevalên me xort in, jêhatî ne. Bi zehmetî hîn dibin, lê dîsa divê mirov pişta xwe bide wan, xwe pal bide wan, li ser milên van xortan xwe bilind bike. Çima? Ji ber ku ew baş guhdariya hewara welatê xwe dikin.

Mirovê Kurd, mirovê bi şeref; misilman, êzidî, fileh be, li dijî zilmê em dostaniyê pê re dikin. Gelê Tirk dost e. Kesên li dijî rejîma faşist bin, ew dostên me ne. Kesên li dijî vê neheqiyê dostên me ne. Erebê rast, misilmanê rast dostê me ne û yên faşist jî dijminên me ne. Niha Saddam dijmin e. Koka millet birrî, hilanî. Bilê vê jî çi rê jî me re tune ye. Mirovatiya me jî vê pê ve tiştekî qebûl nake. Yek caran ez li xwe dinêrim, dibêjim çima ez weha me? Çima ez li pey vê xebatê me? Belkî tu jî wergî yî. Ma çima tu nebêjî, çima ez di vê rewşê de me. Wacib e, çi çareyek din tune ye. Heke te bi riya şerefê girtibe, tu nikarî tiştekî wekî din bikî. Ev zagonên (qanûnên) li Kurdistanê ne. Ku bibêjî ez bi şeref im, ez mirov im, ev jî vê re qanûn e. Tunebûn erzan e. Niha milletê Kurd bi PKK heye. Ne bi tenê û bi serê xwe ye. Serokatiya ku ez dikim, bi rastî, geleki tişt daye gelê Kurd. Lê jî aliyê din, bi rastî, ez jî navê serokatiyê pirr aciz im. Pirr kes hene xwe di serokatiyê de hunda dikin. Ez heya niha jî jî kesên wilo ditirsim. Serokatî, mîna barekî giran li ser milên min e. Kesê jî bo serokatiyê herî ne hazir, belkî ez bûm. Barekî pirr giran e. Tu pê bileyizî, dibî miroveki xerab û erzan. Gemariya ne baş û mezin pê leyistin e. Barê Kurdan giran e. Jî ber vê me hinek jî vî barî hilda û danî ser milên van hevalan. Em dixwazin hinekî bidin ser milên te jî. Emê barê millet, li ser milê millet bikin... emê pay bikin. Serokatî tenê weha dibe. Heke mirov pê bileyize, mirov bi qedera (çarenivîsa) milyonan ji mirovan dileyize. Hingê mirov dibe mirovê herî xirab. Hişyarbûn jî mirovî dihê xwestin. Ez tim dibêjim, xwezî kulên Kurdan kêm bûna û min xizmet bi temenê (imrê) xwe yê çilan nekiriba... an jî bila serokatiyê rast bimeşandan. Jî serokatiya rast pêwîstîrin tiştek nîne. Wilo jî emê bikin. Min got, dema ku em rabûn, ez bi tenê bûm. Dev jî vê jî berde; serokatî li ser çi dibe? Ma niha mirov dikare serokatiyê çawa bike?

- Tu dikarî karê serokatiyê pay bikî. Bila barê te sivik bibe. Bi rastî barekî giran û zehmet e.

- Kes rast xwe naxê bin vî barî.

- Emer Ibin El Xettab (xwedê jê razî be) digot, heke hêştirek li Iraqê bikujin, pêşî ez mesûl im.

- Rast e, niha hinek bi navê me li boşê xwînê dirijinin. Ne mîna hêştirê jî... ne di cih de xwîn dihê rijandin. Di Kurdistanê de zilma mezin heye. Rewşa hemû mirovan, rewşa gizan xirab e. Heke tu ve nebihîsî, tu ne misilmanî jî. Ev millet, milletê me ye. Her rojê bi hezaran caran digirî. Çav weke lehiyan hêstiran dibarînin. Kî wê bibin serok? Kî wê mesûliyetê bigirin ser xwe? Gelek hene, na... wê xwe serxweş bikin û jî vê wezîfeyê birevin. Hinek jî her rojê li Ewrûpa serxweş dibin... vedixwun, kêfê dikin. Ev vexwarin, di vir de jehr e, xirab e. Ma heqê mirovî heye xwe jî mesûliyetê bi dûr bixe? Ez jî ne li dijî jiyanê me. Ez jî jiyaneke xweş dixwazim... lê hema barê milletê me giran e.

Dema ku heval diçin şer, ez dibêjim hay jî xwe hebin, hûn xwe biparêzin, zû bi zû şehîd nekevin. Lê hema carnan radizin, haya wan jî tiştekî nabe, bi zanin bi karê xwe ranabin.

Belê, adaleteka weke ya hezretî Emer pêwîst e. Hinekên kulek dihatine cem wî, ew jî dil û bi hişkî li ser hatina wan disekinî. Lê mirovên me niha, li ber lingên wan mirov dimirin nikarin rakin. Ma ku mirov jî van jî netirse! Ka dîn, ka adalet... her tişt dikeve ber lingên wan. Vêca ev kes jî ne tenê li derveyî me, di hundirê me de jî hene. Ez di nava rêzên PKK de, mirovên weha dûrî adaletê qebûl nakim. Yekî ku weha dijmin be, ez wî dipelixînim. Mirov jî yên weha ditirse. Kesên weha jî xwe nikarin çi mesûliyetê hilgirin ser milên xwe.

Ez her tim dibêjim, ez jî serokatiyê narevim. Lê hema ev kar bi rastî jî giran e. Ev jî me tevan re wezîfeyek e. Divê hûn jî aliyekî bigirin ser xwe. Ez ne mecbûr im vî karî tenê bi serê xwe bikim. Hûn tev mecbûr in. Nola dilgemaran û qirêj girtiyan bi xwe neleyizin. Gava we xwe naskir, hûn mecbûr in vî karî bikin. Hûn jî bi şeref in, mesûliyeta xwe bigirin ser milên xwe! Bi çeka xwe ya rizgariya Kurdistanê neleyizin! Ma hûn nizanin bi çi awahî ev çek ketiye destê we? Heke hûn bibêjin em xort in, em serberdayî ne û rabin bi kêfa dilê xwe bikin, ev tu caran nabe. Divê hûn wisa nekin. Di vir de, di vê pirsê de şerekî me heye. Xebateka me heye. Adalet, jî me re jî pêwîst e. Kin were gotin, serokatî jî me re giring e. Jî bo gelê xwe, welatê xwe, emê serokatiya rast bikin hunera xwe. Kurd, heya niha bê serok bûn. Serokatî jî Kurdan re gelekî divê. Me got, jî xwe yê tew ne hazir ez bûm. Lê dema ku ne wacib be, ez nakim. Lê hema îro milletê me serokatiyê dixwaze. Ev divê, jî sedi sed teviya welat vê dixwaze; li başûr, li rojhilat û li vir jî dixwaze. Ma ne wergi ye? De ezê çawa bikim?

- Kurd tev dixwazin, divê tu xwe bêhtir bişidînî.

- Tu dibêjî divê ez xwe bêhtir bişidînim, na?

- Bi vê xurtbûna xwe tu herî ser dijmin, hêza te roj bi roj wê xurttir bibe. Milletê Kurd tev, bi te zor bawer e. Her tiştên ku te çêkirine, li ber çavan in. Hêviya gelê me ewe û heye, ku neyarên Kurdan nola Şahê Îranê jî cîhanê rabin. Ev jî nêrîna min e. Nizanim, ma ev rast e yan ne rast e?

- Nerîna te gelekî rast e.

- Lê hema hûn pirr tiştan dereng dihêlin, ez dibêjim ev jî ne baş e.

- Rast e, lê ez baş dizanim min di meha Gulanê de çi kir.

- Divê hinek heval herine perçeyên Kurdistanê yên din jî. Divê Partî bi wan jî bidin naskirin. Divê gelê me bizanibe, ku ev kar ne tenê yê vê Partiyê ye, karê wan e jî.

- Jî Ewrûpa re jî pêdivî heye. Jî bo menfeatên gel, xwezî min bikaribe ez xwe bi bikim 40 perçe. Jî bo vê daxwazê, ez li vir roj bi roj vî karî dikim û ev şervanên me jî her rojê derdikevin enişkeke (koşeyeke) welat û hinek mesûliyetê radikin ser milên xwe. Lê hema carnan nikarin, wê qîmeta mezin bidine xwe. Carnan xwe baş nadine karên xwe mirinê zû qebûl dikine. Carnan mirinê qebûl dikin, lê mesûliyetê qebûl nakin. Lewma jî zû dimirin, şehîd dikevin. Lê em tev dizanin, mesûliyet jî mirinê piroztir û girantir e. Tiştê te gotî pêwîst e. Em tim li vir li ser wê pirsê disekinin. Em her heyvekê (mehekê) pirtûkeka tev dinivîsin û derdixînin.

Ne jî niha ve em li ser vê pirsê disekinine. Jî salên heftiyan heya niha em vê dikin. Lê dîsa jî kirinên me têrî nabin. Ez tim dibêjim, zarokatiya min di destpêkê de ev bû: Tiştê ku em îro hunda bikin xirab e. Dijmin diho dîsa di rojnameya "Hürriyet" de nûçeyeka derewîn belavkir. Got, di qampê de pevçûnek çêbûye, APO birîndar ketiye, belkî mirî be jî.

Armanca dijmin eve, ku morala millet bişikîne. Lê hema ev heqîqeteke jî derdixîne pêşiya çavan. Ev jî eve; dijmin jî baş dizane ku serokatiya Kurdan hindekî jar e. Jî aliyê din jî, ez hindekî dixwazim serokatiyê bikim. Kesên bizanibin serokatiyê bikim, kêm in. Ez hindekî vî karî dimeşînim. Lê hema sibê an ez heme yan tune me. Bi vî rengî dijmin dixwaze, bi me bileyize û sal bi sal, roj bi roj van tiştan dibe. Lewma divê em mesûliyetê tam bigirin ser xwe. Divê em serokatiyeka tam bikin karê xwe. Pirsa şerê û namûsê jî eve. Çi qasî tu hêstirên çavên millet kêm bikî, çi qasî tu dilê millet geş bikî, ew qasî jî tu şeref û namûsê diparêzî. Şeref û namûs li gora vê girêdayê mesûliyetê ye.

Kesên dibêjin peyayên min hene, peyayên min fermanên min qebûl dikin û min cihekî xwe yê rihet girtiye li dijî dozê disekinin. Ev axatiya di nava Kurdan de ye. Axayên wusa bê namûsên cîhanê tev in. Te bi xwe dît, bi navê Kurdayetiyê hinek axatiya xwe dimeşînin. Te qesrên wan dîtin. Te peyayên wan jî dîtin. Ez dibêjim, werin mesûliyetê rakin ser xwe, ew çavên xwe digirin. Mirinê qebûl dikin û disekinin. Li her derên Kurdistanê ev yek çêdibe.

Li ser vî erdê piçûk, li ser erdê Akademiya Mahsum KORKMAZ, serokatiya ku me dixwest çêbû. Nefes bi nefes, 11 sal in ez li ser vê pirsê disekinim. Niha eve bi hezaran mirovên çekdar di bin destên me de ne. Tenê divê rast bimeşin... Divê bikaribin bimeşin. Hema destên xwe bihejînin, dikarin bi sedan mirovan bicivînin ser hev. Ev qasî derfet, me xistine destên wan. Ev qasî axiftin, me jî wan re birêkirin. Jî tunebûnê me hebûneka mezin çêkiriye. Divê bizanibin van tiştên hazir bidine millet. Kurd ketiye, pirr jî mesûliyetê dûr e, ev rast e. Tu jî dibêjî xwe bêhtir bişidîne. Lê diyar e tu hîna min baş nasnakî. Ez di vê pirsê de hunermend im. Heya ku ez dikarim, ez tiştekî zû bi zû jî destê xwe bernadim. Min jî tunebûnê ev hebûn çêkirine. Lê jî aliyekê jî, ez dixwazim, da ez mirovan neêşînim. Kes nizanê ez bi çi awahî diçim ser mirovan. Ez wan baş nasdikim. Ev jî, jî min re wacib e. Heke mirov nekê, weke kevirekî ku jî baniyan dikeve wê bikeve. Meseleya me ne leyistok e. Ez xebatê dimeşînim, lê hema bi miroveki her tişt nabe.

Rast e, dema ku serokatî tune be her tişt hunda dibe. Di 24 seaten de hunda dibe. Ev serokatiya min bi alîkariya millet e. Heke zirar bigihînê, ev zirar zirarên digihîne milletê me ne. Xwîn, xwîna millet e. Ez tenê jî serokatiyê re, ne bes im. Niha serokatî heye. Di bin serokatiya me de bi hezaran mirov hene. Heya raddeyeka (dereceyeka) piçûk jî be, jî te re jî serokatî lazim e.

Hûn tim dibêjin serok... serok!.. Wusa nabe. Ez wezîfeya xwe bi cih dihênim. Ez rapora xwe didime we tevan. Ger kêmasî hebin, bibêjin.

Ev cihê ku min Kurdistan jê avakirî, nedihat bira kesî. Li dera ku tirba Ataturk heye, carnan ez diçûme wir. Min eskerên Kurd ên tirbê diparastin li wir didîtin. Ez bi wan re diaxifim. Ez vê li her derê jî dikim. Di van çiyan de tiştek jî ber xwe çênedibû. Tu dibînî, niha ev der bûne bingehek, jî bo çiyayên Kurdistanê. Akademiya me, jî vir Kurdistanê avadike. Li Kurdistanê jî, li serê wan çiyan artêşa Kurdan çêdibe. Lê hema hevalên me divê jêhatitir bin, çêtir bizanibin karê xwe bikin. Bi hezaran şervan di bin destê wan de hene. Divê bizanibin şer bikin, divê bizanibin kar bikin. Hinek jî şervanan hene, nizanin nên bixwun. Tu kevçiyan didî destên wan, disa jî nizanin pê nên bixwun. Tu nên dikî devê wan, nizanin bicûn. Tu jî wan re ducûyî, lê vê carê jî nizanin daqurtînin.

Di şer de ev jî hene. Ez nabêjim hema tenê bi çekan bifikirin. Kes weke min ne dûr e, jî teqandina çekan. Lê divê mesûliyet werin bi cih anîn. Tedrîb, tanzîm divê, da tu dijmin li erdê bixî. Bila her kesek bizanibe, ku Kurd egîd e. Belê rast e, Kurd di şer de xurt e, cesaret li cem xurt e. Tu wî rast hîn bikî, dinya pê nikarê. Her Kurdek jî serê çiyakî kevirekî bihavêje, dijmin nikarin li hemberê Kurdan bisekinin. Lê hema Kurd her rojê li hev dixin. Gava vê lexistina li hemberê hev, li hemberê dijmin bikin, ev bes e. Bi milyonan Kurd dixwazin çekan biteqinin. Wezîfeya wan yek e. Bila tirs tune be. Her kes divê bixwaze van tiştan bike. Jî 7 heya 70 salî, divê mirov serokatiya wan bike. Kurd bê serok mabûn. Gelê me digot, serok jî me dernakevin. Niha tu hevalan dibînî, dibêjin em ne layiqê serokatiyê ne. Lê ez dipirsim, hûn layiqê çi ne? Nabe ku yek tim wan têvede! Weha nabe! Tu bi xwe, divê xwe têvedî! Tu wê farmanan bidî! Tu jî dizanî di islamiyetê de ferman (emir) çi ne. Gava tu fermandar bî û vê yekê nekî, li ber vê mirov diteqe. Mirinê qebûl dike, lê mesûliyatê qebûl nake! Ev kêmasî û xirabiya herî mezin e, ku heya niha di nava me de heye. Di serokatiyê de heval şaşitiyan dikin. Ev ne heqê wan e. Zû hunda dibin û jî holê radibin. Dijmin wan zû tasfiye dike. Ne xwe, divê mirov bikaribe bibêje ez jî mesûl im, ez jî serok im. Ferman, emir, biryar (qerar) jî me re ne jî. Jiyana rast eve. Jiyana bi şeref eve. Min berê jî got, dîn, iman û islamiyet jî vê dixwaze.

Ev jî bo we jî pêwîst e. Jî ber ku tu dîrokekê temsîl dikî... dîroka bav û bavpîran. Dîsa, daxwaza we çibe, em dikarin bi cih binin. Daxwaza milletê Kurd çibe, emê bi cih binin. Tiştê jî destê me dihê der, emê bikin. Ev hevalên ku tu niha wan li vir dibînî, çawa gihan hev? Bi rastî pênc qurişên me tune bûn. Me fişe-

kek tune bû. Me tevan li vir ji tunebûnê peyda kirin. Bi zanebûna xwe, bi fedekariya xwe me peyda kirin. Dostan em baş naskirin. Dîtin ku em dirust in, pak in. Ev cih dane me, cihê Akademiya Mahsum KORKMAZ dane me. Me bi şexsiyeta xwe, xwe da naskirin. Me xwe bi gelê xwe da naskirin û niha ew bi can û xwîn xwe dide xebatê... Tu jî niha hatî. Ez dîsa jî dibêjim, tiştê ji dest me werê eve. Niha hinek dibêjin, ma we çi kir, we çi nekir. Ez jî dibêjim, ma we çi da me, hûn çi ji me dixwazin. Lê hema tiştê em didine we, qîmetên wan bizanibin. Ez ji gel re dibêjim, we ji bo Kurdayetiyê, ji bo şerefê çi da me, hûn çi ji me dixwazin.

Rast e, belkî me pirr tişt nedaye we. Dîsa jî pirr tişt di destê we de hene. Çek, ziman, pere, yekîtî û hîn pirr tiştên din. Bi rastî kirina van ne pirr e û ne zehmet e jî. Lê hema mirov bixwaze bike. Gava ev hatin kirin, wê ev ne hindik bin. Di siyaseta PKK de kesê ku bixwaze çekê bilivîne, dikare heya dawiyê here. Tu kes têhn (tî) û birçî ji namîne. Bi vî rêngî jî, jiyan û şerefa mezin dihê parastin. Ev ne hindik e. Niha salên jiyana te nêzîkî 100 salan dibin, dîsa jî tu dibêjî ji bo şerefa xwe. Ev tişt di nava rêzên me de xurt in... Her tişt li cem me hazir in. Çek, xwarin, şeref, ma hîna em çi dikarin bixwazin? Jiyana mirov, şerefa mirov eve û ev jî me peyda kiriye û daye we tevan. Ji bo te jî ev weha ye. Mirov bi vî awahî dibe zarokê milletê Kurd, bi vî awahi mirov dibe xwedanê gelê xwe. Em jî dizanin, hîna kêmasî pirr in. Niha kêmasiya ku ez bi xwe têde me, belkî kes ne têde ye. Lê hema ez nasekinim. Her rojê gavan li ser gavan dihavêjime pêş. Her rojê başbûneka mezintir çêdikim. Ez nizanim sekinandin çi ye. Me dem û zeman sekinandiye, me daye sekinandin, lê me xwe ne daye sekinandin.

- Ji doza mezin re, kar û xebateke mezin divê.

- Rast e, ji doza mezin re karê mezin hewce ye. Mirovên mezin jî, li ser armancên mezin çêdibin. Ev heval û gelê Kurd, divê tenê li ser armancên mezin bimeşin. Heya ku em mezin bibin, ev ji me tevan dihê xwestin. Ne ku ez dibêjim hema ez serok im, na... ez ji vê hes nakim. Şeref û mezinbûn ji me tevan re pêdivî ye (lazim e). Alem tev pêş ve çûye. Bi asmanan ketiye. Tu nuh bimeşî, ev derengî ye, nabe. Her mirovek dikare tiştekî bike. Ez bawer nakim, ku kes nekaribe tiştekî neke. Tu jî dikarî tiştekî bikî. Bila mirov kesî piçûk nehesibîne.

- Mirov dikare pirr tiştan bike, ne tiştekî bi tenê.

- Rast e. Kirin ne tenê teqandina çekan e. Çek ji sedî yek e. Heya niha min çek nehavêtiye destên xwe. Lê hema dikime, ku heya niha ez çekan peyda dikim.

- Tiştên din jî hene. Heke ew jî werin cih, ne hewceyê çek teqandinê ye. Heke em destan bidin hevûdu, jî xwe çek ji binî ne hewce ne.

- Êdî siyaset divê. Ger em gişt bibina yek, em tev rabana, bê çek jî me dikaribû dijmin bida revandin. Lê hema niha çek lazim in. Çima? Ji ber ku gel hîna jî razahî ye. Teqandina çekan me hişyar dike.

- Teqandina çekan ji mecbûriyetê ye. Gava mirov bê heval, bê dost, bê hêz be û zor û zilm lê were kirin, mecbûr dimîne ku çekan biteqîne. Mirov pirr be, ne hewceyê çekan e.

- Di xebata me de çek çiye? Tenê bi çekan tu dikarî zor û tengiya li ser xwe biçirrînî. Niha çek di destê me de, ji bo yekîtiya gel e. Çek ji bo tanzîm kirin û wek hêviya gel e. Rast e, heke em tev bibana yek, wê demê çek ne hewce bûn. Wê demê me dikarî em çekan bihavêjin. Armanc yek be, mîlyon mirov yek bin, kes nikare xwe nêzîki welatê wan bike, kes nikare xwe nêzîkî perçiqandina şerefê bike. Di bin van şertan de, ji çekê pê ve ne mimkim e, ku tiştek bikaribe te xilas bike. Lewma em çekên xwe diteqînin. Lewma em pirr qîmetê didin çekên xwe û dixebitin ku di cih de biteqînin. Divê li ser vê bingehê em bibin yek.

Lê hema ez dîsa jî nabêjim, ku bilî çekan çi karên din jî tune ne. Na, çek ji sêdî tenê yek e. Belkî tenê xort dikarin çekan biteqînin. Lê hema yên mîna te, zarok, jin... tev dikarin tiştên mezin bikin û kirin jî. Li Cizîra Botan, li Nisêbînê kirin... ev jî kareki mezin e. Cîhan pê hesiya. Kareki bê çek bû. Ji bo millet tev kar heye. Bila kes nebêje, ji bo min çi kar nîne. Di kar de cihê her miroveki heye. Li xwe binêrin û cihê xwe bigirin. Hûn dikarin her tiştî bikin. Berî her tiştî nêrîna xwe paqij bikin. Baweriya xwe xurt bikin. Ev jî karek e. Tu nikarî bi çekan bikî, bi ço û daran lêxe, bi zimanê xwe here şer. Heke tu bibêjî ziman ne bes e, bi çekan lêxe. Heke tu serokatiyê dixwazî, were cem me. Ka tu heya ku dikarî serokatiyê bikî... Nikarî, karên piçûk hene, wan bike. Ji her yekî re bi awakî kar heye. Bi qasî îmkanên xwe bike. Mesûliyeta xwe nasbike. Armanca te çi ye, ne çi ye? Di dîrokê de nimûne (mîsal) hene. Armanc hene, mesûliyet hene, wacib hene. Lê hêma hinek sistiyê dikin. Qomutanên wusa wê bimirin. Heqê wan idam e. Tu bi wezîfeya xwe bileyizî tê bikevî.

Min got, bi xwe bileyize bi wezîfeyê neleyize. Di vê dema nuh de milletê Kurd van tiştan hîn dibe. Dijmin ew pirr ji mesûliyetê bi dûr xistibû. Min nedixwest ez tenê bi vî karî rabin, lê hema ez mecbûr bûm. Çima? Kes xwe nêzîk nedikir û hîna jî nake. Dijmin, gel ji van tiştan bi dûr xistiye. Pere û agir ji gel re hazir kirine. Hinek ji êgir ditirsin. Dijmin dixwaze hinekan jî bi mîlyonan pere ji heqîqetê bi dûr bixe. Gelek, weha bi navê Kurdayetiyê bûne ticar. Ewrûpa zengîn e. Peran ji bo van kesan direşîne. Li alîkî tirs û li alîkî pere. Bila ne ev û ne ew, bila em ji rê dûr nekevin... jiyaneke rûswa qebûl nekin!

Li Kurdistanê iro rastî gihiştiye ku derê? Ne rev çare ye û ne jî pere çare ne û ne jî tirsa ji dijmin. Jiyana rast û bi şeref di hundirê KKK de heye. Di sala 1990'an de ev îspat bû. Bi rastî ez dibêjim, tev bibin serok û di cih de xwe bi pêş ve bixin. Em heya niha hîn bûne ku em bi xwe bileyizin, ji bin re bi serokatiya PKK bi xwe jî bileyizin. Ez dibêjim, vê nekin. Ji ber ku ez dibînim, dema mirov gotineka hişk bi hinekan re dike teng dibin. Heke hûn bi riya PKK bileyizin, hûn çavên min ji bin, ezê wan çavan derêxînim û çekim erdê. Niha di bin mesûliyeta min de li Kurdistanê kar dimeşe. Heval û gel min serok dizanin û serokatiya min jî nasdikin. Hûn tev dikarin bi me re bimeşin. Heke hûn dixwazin dijminahiyê bikin, bi zanebûn bikin. Lê hema ji bin re hûn bikin, bi fitnan hûn bikin, hûn her tiştî li hev bixin, ev qebûl nabe. Nabe ku bi navê Kurdayetiyê hinek bi Kurdayetiyê bileyizin, bi navê PKK bi PKK bileyizin, bi navê serokatiyê bi serokatiyê bileyizin. Ev ji te re mirina herî mezin e! Hûn bibêjin, heya niha em leyistin û îro jî em dixwazin bileyizin, nabe. Biryar (qerar) li ser vî tiştî heye. Bi heqî, emê qerara kuştinê bidin. Çi ji kî re heq e û ji kî re ne heq e, çi ji bo vê ji kî re heq e û ji kî re ne heq e, divê mirov diqqetê van bike. Heya niha gelek hîna zarok bûn. Bi wan pirr hatibû leyistin. Êdî bes e; ji vê û bi şûn ve nabe, ev Partî ye. Hûn dibêjin serokatî derket, tu jî ji min re dibêjî serok, heval jî weha dibêjin min. Heke ez serok bim û hûn jî min serok dihesibînin, ne xwe hay ji serokatiyê hebin.

- Ma tu li Mêrdînê bi hevalan re yî? Tu ne li wir î... na, lê hema divê li wir ew bi zanebûna te serokatiyê bimeşinin, gotinên te bimeşinin.

- Wê bimeşinin. Wê gotinên me bimeşinin. Bila her kesek baş bizanibe ku serokatî ne şexsek e. Bi kesan ve tu caran nayê girêdan. Hêzek e. Îro ez vê temsîl dikime, sibe yekî din wê temsîl bike. Her mirovek imrekî xwe heye. Serokatiya ji Kurdan re, ne ji bo şexsekî çêbûye, ne ji bo malbatekê çêbûye.

Di serokatiya me de êl û eşîrvanî, malbatî tune ye. Di serokatiya me de PKK, li hemberê dijmin gelê Kurd temsil dike. Her rojê serkeftinên nuh temsîl dike. Parastina welat temsil dike. Heya dawiyê ji vî tiştî bi paki dike. Me bi vî awahi bingeh danî. Ji niha û pê ve jî, kî bixwaze rast bimeşîne, divê weha bimeşîne. Wê bimeşe jî. Rast e, ez li vir dibêjim û Cizîr nabihîse. Mêrdîn nabihîse. Lê hema qanûn digihin hemû deran. Qanûna serokatiyê li hemû deran heye. Niha, li Kurdistanê di her malekê de, di her mizgeftekê de gotin, meş her tişt di bin serokatiya PKK de ne. Ne xwe dimeşe. Heya niha di Kurdistanê de serokatî tune bû. Lê hema niha heye. Hûn jî dibêjin, serokatî heye, tu heyî. Na, ez hebim an tune bim, wê serokatî hebe. Bingeh hatiye danîn. Serokatî bi xwe jî şexsiyetek e, ki ye ew? Kesê bikaribe qanûna serokatiyê bimeşîne ewe. Belê, qanûna xwe heye.

Heya niha kî hatiye û bi serokatiya Kurdan leyistiye. Lê hema serokatiya ku em çêdikin, kes nikare pê bileyize. Di nava Kurdistanê de rewşeke min heye. Di nava Kurdistanê de jiyaneke min heye. Ez bi xwe li ser we ferz nakim, ku ez serokê we me. Ez ji bo we diêşim, bareki giran e, lê hema ji me re ji serokati lazim e. Ez çi qasî xwe ji serokatiyê bi dûr dixim, ez ew qasî mecbûr im serokatiyê bimeşînim. Ji bo Kurdan ji sedî sed ev divê. Em niha bingeha serokatiyê çêdikin. Niha hûn temsîl jî dibin. Millet pê radibe. Bi can bi xwîn xwe dide ber. Niha bûye hêza yekê û li hemberê dewletê disekine, di cîhanê de Kurdayetiyê îspat dike û di riya serxwebûnê de hebekê dimeşe. Ev destpêk e, karê mezin ji vê û bi şûn ve ye. Ev heval tev xort in. Millet jî tev radibe. Êdî bi dozê bigirin û bernedin. Îro ez bikevim, biçim, hûnê ji min bi deh caran bêhtir serokatiyê bi cih binin. Lewma ez dibêjim xwe li erdê nedin, her tişt di dest we de ne.

Dema ku ez nuh rabibûm, du gotin tenê jî tune bûn. Dev jî vê jî berde, em jî çek û berikan (fişekan) jî ditirsiyan. Em ditirsiyan ku jî kêleka polîsekî ve derbas bibin. Îro ordiya dijmin nikare here serê çiyayên me. Îro dengê PKK dengê şoreşgeriya herî mezin e di cihanê de. Qîmeta vî tiştî baş bizanibin û weha karê xwe bimeşînin. Kesên dibêjin, pêşengî ji me re ne lazim e, emê pê bileyizin, lêxin, li her derê li wan bixin. Jiyana xwe bi şeref bihajon. Qanûna PKK eve. Bi dil û can , hûn tev bi min re ne. Gel jî dibêjê, "xwedê te ji me re bihêle." Ez jî dibêjim, bila xwedê me tevan bihêle. Ez tenê yek ji we me. Hûn tev nola min bikin û barê xwe nehavêjin ser milên min. Ev ne rast e. Heke welê bibe, bi serokatî wê were kenîn. Bi serokatî nekenin. Bila her kesek barê xwe rake û masûliyeta xwe bizanibe. Sibê em welat rizgar bikin, emê erdê li gora adaletê belav bikin. Emê azadiyê jî bi adaletî belav bikin. Ji zarokan heya kalan, axatî ji tu kesî re namîne. Tiştên ku çêbibin, dîsa li gora adaletê wê çêbibin, vêca çi sererdî û çi binerdî. Îro em di dema bilind kirina şer de ne. Serokatî çiye? Tu niha şerî çi qasî dimeşînî? Çi qasî haziriyan dikî? Tanziman dikî û wan dihajo yî? Îro kar eve. Sibe, di rizgar kirina welat de her tişt ji bo azadiyê ye. Karê ku em dikin, iro ji bo vê ye. Dihê (tê) fêm kirin, ne? Tu jî fêmdikî? Ev heval jî fêm dikin, millet jî fêm dike.

Kesê ku fêm bike û neke, ew bi xwe dileyize. Ev qebûl nabe. Heke tu bi gotinekê hîn bûyî bibêje. Heke ço bi destê te ket, li xayînê li gundê xwe bixe. Çek bi destê te ket, li komên xayînan bixe û li wan bireşîne. Li ser rastiyê bibin yek. Îmkan di destê te de hebin nesekine. Her demê xwe nuh bike. Ji riya xirab derkeve. Tu nekaribî hakimê tiştekî bî, hakimê xwe be. Kesê ku dibêje ez ne hakimê nefsa xwe me, ew mirî ye. Heke tu dibêjî ez heme, ne xwe bi xwe bikaribe. Te bi xwe karî, bi mala xwe jî bikaribe. Te bi mala karî, bi gundî xwe jî bikaribe. Tevan bide ser riya rast. Hûn tev dikarin van xebatan bikin. Ji ber vê, serokatî ne ya min tenê ye. Serokatiya we tevan e. Rabûn ne ji bo min tenê ye. Ji bo we tevan e. Bila kes xwe zarok nebîne. Bila kes negirî. Bila em hemû çavên xwe vekin. Bila em hemû zimanên xwe bilivînin. Bila em hemû li ser qedera xwe bimeşin. Ev wê me tevan bigihîne jiyanê.

Ez vê baş fêmdikim. Ji ber vê ez çi caran mirinê qebûl nakim û heya dawiyê ezê serokatiyê bimeşînim. Tu dizanî, tiştê ku tu kesî li Kurdistanê nekirî û nehanî bîra xwe, me kir. Ji tunebûne me ev qasî tişt peyda kirin. Ji vê û bi şûn ve, hûnê qîmetê van zanibin û hûnê xebata xwe bikin.

Rawşa me eve. Bi hatina te re jî, em vê raporê didine gel. Dîsa jî qerar qerara we ye, qerara millet bi xwe ye. Kî diçe kîjan derê dikare biçe. Hûn çi bikin herin bikin, ji bo rizgariya Kurdistanê rastî tenê eve. Tu jî qerara xwe bide. Gava te da jî, li ser bimeşe. Tu jî gelê me bilivî ne. Ez di şexsekî de milletekî dibînim. Millet xwe dike şexsiyeta kesekî. Mirovek dikare milletekî tev bike dilê xwe û di dilê xwe de biparêze... Bila rojek werê, tu jî bibêjê, min milletê Kurd parast û ji xirabiyê derxist, pak kir. Kesek dikare pirr tiştan bike. Şexsek xwe bigihîne rastiya gel, dikare wî milletî di şexsiyetekê de bike yek. Ez bi xwe vê dikim. Hûn tev dizanin, rabûna min, mezinbûna min, bi navê milletekî ye. Bi navê mirovatiyê ye. Alem jî dizane, gel jî dizane. Bi rastî ez tu caran naxwazim ku navê min jî hebe, milletek li holê heye.

Bila millet bi te re mezin bibe. Serxwebûn û azadî bi te re bilind bibe. Tu weha bikî kesek ji te mezintir tune. Hingê tu serokê tam î û ev ji me re gelekî pêwist e. Min berê jî got, dema ku em nuh rabûn gel ji me bi dûr diket. Niha bi hezaran xwe digihînine me. Êdî millet ketiye ser riya rast. Bi xwîna şehîdan ev çêbûne. Bi rastî, her şehîdekî me di dîrokê de cihekî mezin girtiye. Ez van pîroziyan baş nasdikim. Ew mezin in. Di bin serokatiya me de ew şehîd ketine. Di şerê eşîrvanî de mirov nabe şehîd. Kesên weha ji bo şexsan dimirin, ne şehîd in. Lê hema di PKK de ji sedî sed ji bo serxwebûn û azadiyê, ji bo şerefê, ev şehîd çêbûne. Bi sedan çêbûne. Mirovên Kurd li ser riya wan wê bimeşin.

Bila her kesk dev ji leyistokan berde. Divê hûn ji berê xurttir bimeşin. Ji vê riyê pê ve çi rê tune ye. Kes nikare bi me bikene û ne jî dikare me ji rê derxine. Bila dinya li hemberê me bisekine, dîsa jî emê weha bimeşin. Em alîkariya kesî naxwazin, emê alîkariyê ji xwe bixwazin. Ev bes e, gava tu biserbixinî... bes e. Hingê tu dikarî alîkariyê bidî alemê jî. Di dîroka me de ev îspat bûye. Bi rastî, ku mirov bi van îmkanan bimeşe, dikare her tiştî bike... emê bimeşin. Dîsa ji dibêjim, bi miroveki her tişt naqede. Heval, hûn tev dikarin li ser pirsê bisekinin. Dîtina xwe bibêjin. Kêmasiyan bibêjin. Ez her demê hazir im, ku xebata xwe bikim. Di destpêkê de ez ji mamhostayan hîn bibûm. Ji îmamê gund bigire heya mamhostayên zaningehê, ez ji we tevan hîn dibim.

Ji bo hatina te jî ev qasî bes e. Axiftina me, bû dersek ji hevalan re û ji gel re jî. Di dawiyê de tu dixwazî tiştekî bibêjî? Kerem bike.

- Mirov ji xwe re dike. Ji gelê xwe re dike. Kes ji kesî re nake. Kî xizmetê bike, ji xwe re û ji teviya Kurdan re dike. Dirustî di her karî de divê. Heke dirustî tune be, gelê mirov diçe. Heke gel çû, mirov jî diçe. Li dawiyê, ez gelekî spasî we dikim û serkeftina we dixwazim.

*Axiftineka Sekreterê Giştî yê PKK **Abdullah OCALAN** bi **Mele Evdilrehman** re di Gulana sala 1990'an de:*

"Nimêj û rojiya mezintir şerê ji bo rizgar kirina welat e"

BERXWEDAN

HER TIŞT JI BO ENIYA RIZGARIYA NETEWA KURDISTAN

Xwendevanên hêja,

di vê hejimara rojnameya me **Berxwdan** de, em axiftineka **Sekreterê Giştî yê PKK Abdullah OCALAN** bi oldarê welatparêz **Mele Evdilrehman** re, ku roja 23'ê Gulanê 1990'an di **Akademiya Mahsum KORKMAZ** de li pêşiya şervanên ARGK bi zimanê Kurdî çêbûye, diweşînin.

Ji ber ku ev axiftin ji aliyê naveroka xwe gelekî pêwîst û bi taybetî ye û li gora daxwazên demê bang li gelê Kurd di riya xebata şoreşa serxwebûn û azadiya Kurdistanê de dike, her weha girêdan û pêwendiyên olî bi şoreşa Kurdistanê re datîne ber çavan, me weke delameteka xwe ya pêşemîn dît, ku em vê axiftinê bi tevayî belav bikin.

Bi belav kirina axiftinê, bi vî awahî rûpelên rojnameya me yên Kurdî bi tevayî tijî dibin. Ji ber vê jî, derfeta me namîne, ku em bikaribin nivîsên li ser nûçe û pêşketinên rojene û berdewamên nivîsên din di vê hejimara rojnameya me de, çap bikin. Nivîsên dimînin û hemû nûçeyên din, emê di hejimarên pêşîn de dîsa biweşînin.

Hêvî û daxwaza me eve, ku hemû xwendevanên me sûd û feydeyên mezin ji vê axiftina Serok hilbigirin.

Berxwedan

Sekreterê Gelemperî yê PKK Abdullah OCALAN: **Kerem bike, fermû li vir rûne.**

Mele Evdilrehman: Xwedê we zêde bikê, xwedê bi we re bê.

- Dê û bavên wan, wan hînî tiştekê nekirine. Ev tev hîna zarok in, hîna nezan in.

- Rast e.

- Ev di bin destê faşîstan de mezin bûne, Ataturk û peyayên wî wan mezin kirine.

- Belê, ji sedî-sed rast e.

- Ji ber vê yekê, mirov zû nikarê baran li pişta wan bikê. Pir zor û zehmetiyan dikişînin. Ji aliyê din, bi exlaqê wan hatiye leyistin, bi terbiya wan leyistine. Di dibistanên Tirkan de, di mektebên Ataturk de mezin bûne... hîn (fêr) bûne. Ji ber vê yekê ez dibêjim, bi exlaqê wan hatiye leyistin. Bi rastî, em bi zorê tiştan bi wan didin naskirin, zû bi zû nikarin tiştan fêm bikin. Ji aliyekê jî, Kurdayetiya wan ji holê rabûye. Ji Kurdîtî pirr dûr ketine. Kesên Kurdayetiyê dizanin jî, dev ji xwe berdane. Te bi xwe, Kurdayetiya yên din jî dît; Kurdayetiya eşîrî, Kurdayetiya Barzanî. Ev ne Kurdayetî ye; her tiştên wan ji bo malbatên wan bûn. Ew bi her tiştî leyistin. Ji berê ve bi Kurdistanê dileyizin. Yek caran ez dibêjim, di nava wan kesan de, ku bi navê dîn (olî) diaxifin, gelek munafiq hene. Ew munafiqên herî mezin in. Bi gelê me leyistin û hîna jî dileyizin. Li vê dawiyê baş xweya dibê, kî yê dirust e, ki ne yê dirust e. Te çend salan meletî kiriye?

- Bi xwedê min bi xwe meletî nekiriye. Lê hema ev çil-pêncî sal in, ez di warê olî (dîn) de dixebitime.

- Te çi jê fêm kiriye?

- Min tiştek jî, jê fêm nekiriye.

- Têde tiştek hebû, ku te pê millet zana bikira?

- Têde tiştek tune bû, ku ez bi xwe jê fêm bikim.

- Tu dibêjî, çi encamek jê derneket. Lê hema dîsa jî te dixwest bi baweri hinek tiştan bikî?

- Belê.

- Ma tu bi PDK (Partiya Demokrat a Kurdistana Iraqê) re jî mayî?

- Belê, ez mam.

- Tu çend salan di nava wan de mayî, têkiliyên te bi wan re çi qasî dirêj kirin?

- Hema ji roja ew derketine û heyanî dema niha.

- Di encamê de te çi dît, te çi ji wan fêm kir?

- Di encamê (neticê) de min tenê xiyanetî dît.

- Xiyanetî, ne!..

- Min firotina milletê Kurd dît. Erê bi xwedê!

- Ticaretê (bazarganiyê) bi milletê me dikiran, ne wergî?

- Belê, bi firotina gel xwe zengin dikiran, dikin.

- Dibêjin, ku ew gelek dewlemendî ji bo xwe komkirine, xwe û malbatên xwe gelekî zengin kirine, ma ev rast e?

kotekê ji destê wan xilas bûme. Çima? Ji ber ku bi min re Kurdîtî hebû. Min tim ji xwe re digot, ma gelo wê kengê serê min bibirrin. Lê hema bi ferman û destûra xwedê ez filitim. Kîn were gotin, kî Kurdayetî ji dil daxwaz dikir, wî didan ber gullan û dikuştin.

Ez, ji bo parastina Kurdayetiya xwe hatime vir. Ji bo tişteki din ez nehatime. Niha millet tev li we dinêrê. Kî welatparêz be, kî hebe dibêjê, PKK xilaskarê Kurdistanê ye, heke ew nekin tu caran kes nakê. Bila haya we ji vê hebê, bila hûn tu caran nekevin. Hûn hêviya gelê Kurd in. Ez

- Kurdayetî li cem wan dihat û dihê du qurişan.

- Ew salên te, ku derbas bûne, tev di avê de çûn, welê?

- Erê bi xwedê. Ji kerema te, ez hinekî bi firehî li ser vê biaxifim.

- Fermû, kerem bike.

- Hevalno! Çiqasî partî hene min tevan nas kiriye. Nebêjin ev miroveki kal e, tiştan fêm nake, na... Li gora temenê (imrê) min û kesbûna min, min gelekî ji jiyanê zanabûn rakiriye. Lê hema mixabim, ez carnan tiştan zû ji bîr dikim. Ev jî, ji ber kalbûna min e. Hûn jî dizanin, gava mirov pîr dibe, tiştan jî, zû jî bîr dike. Heya niha, çi qasî partî li Kurdistanê derketibin, tev bi gelê me leyistine. Her partiyek ji wan, çar-pênc kesan daye dora xwe û bi riya wan bi gel dileyizin. Ji vî hinek gemar standine, ji wê dewletê hinek girtine... û xwe weha zengin kirine; ji xwe re xanî û qesr çêkirine, peran (diravan) xistine bankeyên biyaniyan. Bi taybetî, ez li ser PDK-Iraq dibêjime, partiya ku heya niha ez têde bûm. Heya niha jî ez di vê partiyê de me û hîna tevlî partiya we nebûme. Ew axa Kurdistanê, bi zêran firotine dewleta Iraqê... belê gelê me bi hesanî firotine. Lê hema Kurdên Iranê ne wusa ne. Kurdên Iranê baş in. **Lê hema li Kurdistana Başûr Kurdayetî** tune... Heya niha bêhna Kurdayetiyê ji kijan mirovî hatibe, serê wî jêkirine, wî kuştine. Bi xwedê ez bi xwe jî bi vê rast û ji dil dibêjim, ne ku ez niha pesna we didim an jî ji ber ku ez li cem we me van gotinan dikim, na... ez bi xwe çi qimetê nadime tiştekî weha. Ev dar û berên ku hûn li dora xwe dibinine, eger hemû bibin hovên har jî, ez dîsa natirsim. Nola dema pêxember, vê rojê gelê Kurd tev li we dinêrê. Divê hûn bikaribin xizmeta xwe ji dil bikin, xwe xurt bikin. Heya ku hûn dikarin kar bikin, yekîtiya xwe biparêzin, rê nedine leyistokên dijmin û peyayên wan. Heya ku hûn bikaribin ji gel re baş bin, ev qasî jî hûnê jêhatî bin. Bila zimanê we bi gel re şêrîn be. Mirov bi zimanê xwe dikare her tiştî bikê. Hûn bi birayên xwe yên Kurd re baş bin. Doza xwe bi wan bidim fêm kirin. Bêjine mirovên Kurd, bila her yek ji me xizmeta Kurdistanê bikê. Şerefa me tevan Kurdistan e. Em yek bi yek, em jî bo xwe û jî bo gelê Kurd in... ev dihêle ku yekîtî xurt bibe. Bi vî rengî mirov bêhtir nêzîkê Kurdayetiyê dibê... Min gotinên xwe pir dirêj kirin, min rê neda Serok, li min bibuhurin... ez pirr pê ve çûm... peyivîm.

- Na, na... fermû bibêje.

- Çavê millet li we ye. Min gelek ditine, digotine min, ji PKK pê ve kes nikare me xilas bike. Bi rastî ev **şerefeke mezin e. Vê şerefê ji dest xwe** bernedin. Ji ber ku çavê gel li we ye, serxwebûna Kurdistanê û azadiya gel bi destên we ne, divê hûn jî bi vî çavî li xwe binêrin, ji dil xizmeta vî gelê bindest bikin. Pêşiya gelê xwe vekin, riya gel ronahî bikin... bila mirovên me bizanibin welatparêzî çiye, bila bizanibin ku axetî, şêxîtî, êl û eşîrvanî tu caran me xilas nakin. Hinek ji ber xwestekên dilên xwe bi gelê me dikenin, bi gelê me dileyizin.

Bê şik e, ev gel wê rojekê mafên xwe bistîne. Kesên xiniz ji wê mafê xwe bistînin. Bila were zanin, heya ku dinya heye, ev gel ji wê hebe, naqele... wê azadiya xwe bibîne.

- Ez guman dikim, ji dema Şêx Seîd û heya niha tu bi Kurdayetiya xwe re yî, ne wergî ye?

- Ji dema ku min xwe nas kiriye, ez bi Kurdayetiya xwe re me.

- Tu pê re bûyî, ne?

- Belê, erê bi xwedê.

- Te Kurdayetiya xwe tim diparast, ne wergî?

- Belê.

- Tu li ser neleyistî?

- Na.

- Ev baş e, gelekî baş e. Ji xwe ev jiyana baş te gihandiye vê derê. Tu jî dîrokê hatî, tu jî demeke pirr dûr, tu jî dîroka dûr hatî vê derê.

- Belê.

- Mirov dikare bibêje, ji dema ku Komara Tirkiyê avabûye, tu li dijî wê disekinî?

- Belê.

- Te zagonên (qanûnên) Tirkiyê nepejirandin (qebûl nekirin)?

- Na, min tiştekî wan qebûl nekiriye. Tu caran min ev nekiriye. Heya, min zimanê wan jî negirtiye. Hevalên min digotin min, em te fêrî zimanê Tirkî bikin, min digot wan na, ez xwe hînî zimanê Tirkî nakim.

- Girr û hêrsa te li hemberê dewleta Tirk hebû?

- Belê hebû. Lê niha ez dibêjim, dîsa jî divîbû ez hînî Tirkî bibama. Dihê gotin, *"Kesê ku zimanê milletekî bizanibe, dikare xwe ji şerê wî milletî biparêze."*

- Dema Şêx Seîd bi serihildanê rabû, tu çend salî bûyî?

- Ez xort bûm.

- Ji wê demê û pê ve, li Kurdistanê gelek serihildan pêkhatine. Te tevan dît, ne?

- Belê, Dêrsim...

- Geliyê Zîlan jî.

- Husên Paşa jî... me gelek jê dît, em di nav de bûn.

- Te encama şerê Barzanî jî dît, ne wergî?

- Belê, şerê Barzanî jî.

- Tu ketî nava wan?

- Belê.

- Çi qas sal? Ji pêşî ve tu bi wan re bûyî, ev bûn çend sal?

- Ji dema Mahabadê, ji dema Mahabad çû. Ji wê demê ve min wan nas kiriye. Dema Komara Mahabadê têk çû û heya niha, min navê wan bihistiye, ez bi wan re bûm.

- Ji hingê ve, çi kêmasî neketine Kurdayetiya te?

- Ne, çi kêmasî neketinê. Roj bi roj Kurdîtiya min xurttir bûye.

- Di encamê de niha tu temen mezin, tu kal bûyî. Mirov dikare bibêje, bi Kurdayetiya xwe tu niha gihiştî 97 salan?

- Belê.

- 97 sal ne hindik in. Temenekî (imrekî) mezin e. Lê hîna ev gişt zarok in... tu jî rayê (koka) xwe hebekê bi dûr ve ketine.

- Bi rastî min zemanê kalên wan jî derbas kiriye.

- Belê... tu jî kalê wan jî mezintir î. Eve tu dibînî, dijmin pirr bi van leyistiye. Bi çanda wan, bi edeb û exleqê wan leyistiye... bi zanabûna wan leyistiye. Dijmin pirr bi wan leyistiye.

- Mirov nikare gilî û gazinan ji wan bikê.

- Rast e, mirov nikarê ji wan bikê, lê hema dîsa jî dijmin vê bi wan kiriye, ne bi hinekî din.